

AZ ÍRÁS IS BESZÉD

- exkluzív irodalmi antológia –

Kék-Fehér Könyvkiadó (2022)

BIHARI ENIKŐ

Sír az őszi szél

Őszi fák alatt avarillatot
hajszol a száguldozó szél
Fák lombozata, hűvös szélben
lassan földet ér.

Hervadó fák közt őszyál lebben,
Fáknak tarka gallérja táncol a szélben.
Lombja földre hull a balzsamos éjben,
Csillagkupola alatt kacér selyemlepelben.

Homályos szürkület hull alá a fákra,
Tarka pizsamájuk a hold kigombolja.
Szél simul át rajtuk dorombolva,
Édes illatával bókolva altatja.

Holdfény sző ágakra csendből palástot.
Csillag cirógatja , dúdolgat altatót .
Lustán nyújtóznak, Hold a térről mesél,
Hideg szél fúj, sír az őszi szél.

Búcsú a fától

*Kifakult levél némán bánkódik,
A fától most éppen elbúcsúzik.
Bánata őt a föld felé húzza,
Szédülvé lassan , hull a szakadékba.*

*Fuvallat karján táncot lejtve,
Sóhaját a szél viszi el messze.
A reszkető fára arany talárt terít,
A lemenő nap balzsamos fénye.*

Őszi reggelen

Suttog már lassan a pirkadat,
a reggeli fények új utakat nyitnak.
Rőt ruhájú őszi lecsupaszította,
éjszaka a síró fákat.

Karjuk a naphoz esengve emelik,
lombjukat vesztetten, viharedzetten
még most is a fényt éneklik.
Őrizve tavaszig a múltunk titkait.

Két kopasz korona,
egymást némán átkarolja.
Összeér az ajkuk,
águk szökken csókba.

Szél tépi őket de dacolva állnak,
a lét karimáján össze fogódzkodnak.
Meztelen ágaikon holnapok lapulnak,
néma üzenetükkel, ők az éghez szólnak .

Az öreg tölgy

*Az öreg tölgy ágát földig húzza,
az elmúlt századoknak súlya.*

*De örökkévaló szépségének a pompája,
Hisz lombján ott él a múltnak virágzása.*

*Szemléli a világunkat bánatosan,
felette a felhők is sírnak szomorúan.
Százéves törzsének kerges barázdáiban,
szunnyad a múlt mint kimerült vándorban.*

Fény és árnyék

- Valami történt veled? Olyan szomorú vagy mostanában drágám - nézte meg egyik nap a felesége Andrást, majd átölelte és hozzásimult.

András nem szólt semmit, keserűen és kelletlenül hallgatott.

- Hát már én sem tudlak megvigasztalni - folytatta az asszony. Mond semmilyen formában sem tudok lelket önteni beléd?

A férfi most sem válaszolt, csupán kényszeredetten, vonakodva mosolygott, ám azonnal rádöbbenett arra, hogy ez a legrosszabb amit most tehet, mert ebben a korcs arkifejezésében kedveszegett, reményvesztett elutasítás lapult, amiről csakugyan azt hiszi melegszívű, angyali felesége, hogy olyasmiről lehet szó amit a mosolya sem képes elfelejtetni vele.

- Nem tudom, hogy mi történik veled, de én úgy ... annyira le szeretném venni a búslakodásodat az arcodról, úgy ... annyira eltorzít, olyan idegenné tesz.

András gyámoltalanul vont vállat.

- És nemcsak az arcod, de a mosolyod, a tekinteted is teljesen más. Ez a te bánatod most elrabol tőlem. - mondta Eliza, majd csalódottan elfordult tőle, szeretete volna megérteni férje furcsa viselkedését, szeretete volna fölfogni mi történik, de egyelőre férje szomorúan

hallgatott.

Fájlalta, hogy ennyi fényesség után amit ketten együtt eddig megéltek, jóban rosszban kitartottak, most sötétség árnyékolja be az életük.

Hogy meséljem el - gondolkodott András - hogy mondjam el neki, hogy éjszakánként nem tudok aludni, hogy csak hánykolódva gyötrődök az ágyban és képtelen vagyok megszokni, hogy éjjel nappal jönnek - mennek a járművek, fékeznek, dudálnak az ablak alatt? Hogy mondjam el neki, hogy megértse, hogy egyre tűrhetetlenebb és kiállhatatlanabb a meleg is számomra idefent a harmadik emeleten. Hogy mondjam el neki, hogy megértse és harag se támadjon belőle, hogy én itt a nagyvárosban már nem tudok élni, nem tudok úgy végigmenni az utcán, vagy úgy kiülni az erkélyre, hogy mindenünnen valami ételszag ne csapná meg az orromat. Valósággal szédülök az utca forgatagától is, és kimerültem és epekedve vágyom az éles, havasi levegő után...

Keserűen sóhajtott, majd leült ebédelni. Most se mondott semmit, de napok óta azon gondolkodott, hogy mondja el , hogyan is kezdjen neki a mondandójának majd.

- Nem tudom, hogy megértesz - e, de...de szeretném ha megértenél -kezdte el mondandóját másnap ebéd után András.

A felesége örömmel pillantott rá, és ez valamennyire felbátorította , habár izgalommal fogott neki, szorongva tette meg az első lépéseket. Makogva és akadozva kezdett

belé, ahogy az ember egy ismeretlen és mindemellett nem mindennap beszélt nyelven, valami nagyon belülről, valami nagyon mélyről jövő mondanivalót kellene előadnia.

- Emlékszel miért hagytam ott a havasi menedékházamat?

- Igen... Igen, persze, de ezzel mit akarsz mondani?

András előbb nyelt néhányat, szomorúan a feleségére nézett, aztán mindkettőjüknek töltött egy -egy pohár bort, majd megemelte a poharát.

- Hát ígyunk a visszamenetelemre!

Haza a menedékházba ! Nem és nem várom el tőled drága kedves feleségem, hogy kövess, vagy költözz te is oda, ez ostobaság lenne, de én itt már nem bírom tovább ne haragudj. - És elmesélte, hogy jutott el idáig és erre az elhatározásra.

Tehát vallott. Véget akart vetni a kétségeknek, ami a feleségét és őt is teljes mértékbe beárnyékolta, és szinte távolivá tette. Beszélt, csak beszélt, hogy mi minden foglalkoztatta az elmúlt években, hogy mennyire nem szerette és nem tudta kiismerni magát a nagyvárosban, beszélt arról, hogy mennyire tehetetlennek érzi magát és határozatlannak. Előbb csendesen, majd hevesen és hangosan áradt belőle a szó.

- Bonyolult lett számomra ez a világ Eliza, összegubancolódtak a szálak, és én már tényleg képtelen vagyok elviselni a nagyvárosi létet. Nem tudom, hogy megérted - e, de remélem egyszer igen, és bocsáss meg kérlek, hogyha csalódást okozok neked.

Kérdően és szinte kérlelően nézett Elizára de most a feleségén volt a sor, hogy hatásosan hallgasson magába mélyedve egy jó darabig.

Végül mégis megszólalt. Mosolygott és megértően bólintott.

- Köszönöm, nagyon köszönöm, hogy ezt elmesélted nekem - ragadta meg a kezét felesége, és olyan hálásan ragyogott rá az egész arca, mintha ki tudja mit ajándékozott volna neki kedves férje. A legfontosabbat adta neki, az őszinteséget.

- Ellenkezőleg, én köszönöm drágám, amiért meghallgattál. - mondta András meghatottan, mi több élettelin, felesége hálás arcát láttán, hisz ráébredt, hogy jól tette, hogy kitárulkozott.

Csak nézték egymást szeretetteljesen, s lassan feloldódott benne a görcsös fejtörés okozta feszültség, hogy mit is válaszoljon és mit is mondjon a feleségének. Felesége felállt, levett a szekrény tetejéről két nagy utazóböröndöt, egy nagy táskát, és kezdett belepakolni némi holmit. András meglepődve szemlélte a jelenetet.

- Ha szabad kérdeznem, te mit csinálsz? - közben elgondolkodva meredt a feleségére, s a tekintete is egy kissé felhőssé vált, mintha megbánta volna előbbi vallomását.

Eliza hallgatott egy ideig, majd kissé ravaszkásan ezt válaszolta :

- Összeszedek egy pár dolgot, vasárnap indulunk. Én is veled tartok, nem utasíthatsz vissza. Ha meg minden

rendben van a háznál, pár héten belül vagy hónap múlva visszajövök, és elrendezem, hogy a lakást eladhassuk.

- Szeretlek Eliza... - mondta lágyan .

Vasárnap felmennek az erdők közé, itt hagyják a nagyvárost. De mi vár ott rájuk? Napok óta csak ezen gondolkodott... Amikor megpillantotta a menedékházat, öröm fogta el. Jólesett látnia az ismerős hajlékot, s arra emlékeznie, hogy két keze munkájával építette ki hosszú évek során parányi erdészkunyhóból. És most is mint oly sokszor, arra gondolt, hogy nem élt hiába, hiszen nemcsak házat, szinte palotát épített.

Előbb csúcsos teteje szökkent a zöld fenyves fölé vörösen, majd emeleti erkélye párkánylott elő. A leszálló nap már a látóhatár fölé bíborlott, ő pedig meghatottan tekintett a messzeségbe, arcán érezte a tavaszi nap lanya melegét...Most már ragyogott az arca, eltűnt minden árnyék róla, csodálatos érzés volt innenről az egész Erdélyországot a lábai előtt látni, és a messzi hegycsúcsokkal pillantást váltani. Ilyen csodálatosnak talán még sohasem látta. Talán a hosszas távollét volt az oka.. Csak ott állt, csodálkozott és bámult, és amióta eldöntötte, hogy visszajön, azóta minden nap elképzelte ezt a pillanatot. Visszajött és itt is marad immáron örökre. Felesége átkarolta és elmosolyodott. Egyet biztosan tudott András. Ha nincs is vagyona , egyéb értéke, sok pénze, van ennél két nagyobb kincse....

- Napban fürdik immár az arcod... fény és árnyék játéka rajta. Kecses fényjáték ez, mely a tavaszt hozza el az én

szívembe is. A napsugarak simogatása rajtad nyugalmat áraszt. Benned és bennem is. A látvány elgondolkodtat, rabul ejt... van-e szebb ennél a világon? Ez egy olyan pillanat, amiért érdemes volt felkelni, érdemes élni. Ez a mi végtelen pillanatunk. - mondta Eliza.

- Igen kedvesem, újabb kanyart vágunk át az élet ösvényén, és köszönöm, hogy velem tartottál ezen az úton is.

Ha valaki nem tapasztalt valamit, nem fogja megérteni a lényegét. És árnyék nélkül sem tudhatod, mi a fény.

JUHOS VIKTOR

A könyv

A könyv csendes tanító,
örökké hű barát.
Nem hangos a szava,
mégis hallod az igazát.

A megszerzett tudást
örökre megtartja.
A méltó utódoknak
mindig tovább adja.

Történelmünk őrzi,
nem hagyja feledni.
Nem engedi a múltat
végképp eltemetni.

A képzeletbe repít.
Hív egy jó kalandra.
Könnyeket hoz elő,
mosolyt csal az arcra.

Megláthatjuk vele
a múltat és a jövőt.
Bíztató szavakkal
adhat újjult erőt.

Sok mindent tartogat.
Mesél közben felold.
Elvisz messzi tájra.
Rejtélyeket megold.

Az életünk véges
de nem kell tőle félnünk.
A könyv mindig megmarad
és benne tovább élünk.

Szállj

Szállj a magas égen
szép turul madár.
Drága szép hazánkon
száz évnyi bánat már.

Szállj a felhők között.
Hallgasd a magasból.
Isten országában
szomorú harang szól.

Szállj a tornyok felett.
Nézd a gonosz művét.
Nem törli el semmi
Európa bűnét.

Szállj a messzeségbe.
Vidd el a bánatunk.
Hozzál igazságot.
Tovább nem várhatunk.

Szállj az igaz fénybe.
Adjon erőt hitünk.
Forrjon egybe végre
a széttépett szívünk.

Rémálom

Álmomban gonosz,
rossz világban jártam.
Nem tetszett az nekem,
amit én ott láttam.

Nem volt már biztonság
kivágták a fákat.
Nem látszott a folyó,
takarták nagy házak.

Drága volt minden
vegykezelt az alma.
Eltűnt a macskakő
az aszfalt felfalta.

Szegény idős ember
nyugdíjat nem kapott
Mohó politikus
nevetve hazudott.

Eltűnt a régi ház
vagy csak eltévedtem
Csaló, korrupt világ,
amibe érkeztem.

Falusi házakat
ette az enyészet.
Talán nem csak
álmodtam az egészet?

MONOSTORI ANDRÁS ISTVÁN

A nevem Monostori András. A bölcsészkar tanulmányaim óta vonzódok komolyabban az irodalomhoz. Az idegenvezetői munkásságom folyamán rendszeresen szervezek irodalmi témájú sétákat, megemlékezéseket, esteket, melyek központi anyagait a versek teszik ki. Ezen programok hatására kezdtem el magam is verseket írni, hogy ne csupán beszéljek róluk, illetve szavaljam őket. 2016 óta írok rendszeresen, javarészt alanyi, történelmi témájú, illetve a szülővárossal, Szegeddel kapcsolatos költeményeket. Alkotói stílusban inkább a régi, hagyományos rímszerkezetű verseket kedvelem a szabadversekkel szemben.

Az elmúlt években a regényírással és a tárcanovellákkal is megpróbálkoztam.

Magyar Areiszipagosz

Emeljetez hazánkban
egy új dombot,
az ország szívében,
vagy a fővárosban,
pont ott,

ahol összegyűlhetnek
majd a vének.
Magyar Areiszipagosz,
hol csak azok
értekeznének,

kiket az önzés kínja
nem szédített soha
s nem panaszoznak
a sorsot folyton,
mily mostoha.

Ők írják a törvényt,
ők formálnák a jogot.
Újkori arkhonok,
kiktől az volt
rég megszokott

hogy létezik
oly vezetési forma,
mit az értelem bírál
a jóindulattal
szorost' összeforrva.

Mint honfoglaló eleink
a szeri pusztán,
hol országunk
vezéreljék a
józan szellem jussán.

Emeljétek a dombot,
hányjatok rá földet,
hogyan az új rendben
a régi nép
ne senyvedjen többet.

Dózsa György után

A vas fia

A vas fia vagyok én,
kit az éles pengék erdeje
ezer tüdők zajába kergetett.
Krisztus szúrt dárdasebe,
ki nem haltam bele ebbe
s nem kísért új feltámadás,
sem megváltás, sem egyéb más.

A vas által vívtam én.
Vörösen izzó keresztből
adott bőséggel a Teremtő.
Mít sűrű vérünk mellett hagyott:
kaszákba oltott indulatot.
Kezünkben rebegnek napok s
holdak
míg harcunk ordas valósággá
olvad.

A vas által veszttem én.
Izzó trónom gyúlta tűzben
rút végzetem kibetűztem.
Hulló vérem rozsdás festék
kicsurgatták minden cseppjét,
Hamvaimban Urunk eleven hite
fogad majdan kegyeibe.

BAJZIKNÉ PANNI

A félelem

/Gulág-empléknapra/

A félelem lelkedbe reszket.

Vacog a hús,
úrrá lenni rajta
nem tudsz.

Megalázott élted,
megalázott tested
jeges irtózattal
teljes és

féli az újra átélés
borzalmát.

Szavad elfogy, merszed
elszáll,
bújik a nappal
az éj alá.

Nehezen hiszed, vagy el sem,
hogy szebb napok részese
jött el.

Félénken nézel hátra-hátra még,
ki oson a ház árnyékos felén (?),
elrabolni újra életed delén nyugalmad,
hogy felváltsa a szörnyűség
a történelem vihara mentén?!

A láz kísért, és a reménytelenség
beleég bőröd pólusába,
szíved magjába,
örökkön – örökké bezárva!

A féltékenység vak

A féltékenység vak,
mint ördög sarkantyúja,
érzékeny vékonyadba vág
akkor, ha éltedben nincs meg
a bizonyosság.
Ugyan már!
Nem tudod, hányadán állsz?
Mi végre hajszolod magad
gyanús gyötrelembe.
Te szegény! Tisztázd helyzeted,
míg rá nem megy májad és veséd.
Ahogy galambot szitával fogni
nem lehet, úgy nem lehet
erőszakkal megláncolni,
könnyes könnyöggéssel kisírni,
gúzsba kötni a szerelmet.
Én ezért ajánlom, jó szívvel kívánom:
háborgó lelked nyugalmat találjon.

A kultúra fellegvára

A kultúra fellegvára,
nyitott könyv az emblémája,
Keszthely tudós palotája,
kimeríthetetlen magtára,
bölcsségek tárháza,
a könyvtár,
ahol a műveltség
kútja mély,
és akadály nincs,
hogy megtudja minden ember;
élvezet olvasni,
könyv lapjába belebújni,
garmadával betűt falni,
sorok között kutakodni.
Eső essen, jöjjön fagy,
zúgjon vihar, süssön nap,
egy jó könyv szórakoztat
elandalít, könnyekig hat,
tanít,
a történezből ki- kikacsint
a szereplő,
és lelki szemeid előtt
a bölcsség Istennő
megjelenik
Téged a csillagok közé repít.
Az olvasás gazdagít!

Agarakkal hátra!

Hányaveti,
hanyag póz,
lába a füle mellett lóg.
Övé a világ,
a park, a járda,
övé a gyalog út keskeny sávja.
Te kerüld,
ha útjába kerülsz!
Az idősebbre fittyet hányva
foghegyről beszél,
de megkívánja
Ő-uraság, Nyegleség,
Te kérd szépen
a legelemibb tisztességre.
Pelyhedző álla,
hetyke fejtartása
üzeni:
mit nekem más!
Az utca királya én vagyok,
a siheder, s Ti nagyok,
hol vagytok?!
Eszem tengernyi,
arcom adóniszi,
és aki ezt nem hiszi,
az nem ismeri
nagyságomat!

Nagyképű kamasz!
Agarakkal hátra!
Előbb tegyél értéket
a köz asztalára.
Tanulj szerénységet
és csak aztán kívánj
megbecsülést magadnak!

Az arany középút

Fontosságod tudatában
pöffeszkedni nem való,
józan ésszel felfogható
személyed pótolható!
Nélküled is felkel a nap,
ragyognak a csillagok,
bevonja ezüstjével a Hold
a hegymagaslatot.
Nélküled is dúlhat vihar,
eső eshet lagymatag,
rügyet bonthat Tavasz lánya,
csilloghat a gyöngyharmat.
Nélküled is eljön a nyár,
virul réten száz virág,
széna szálon pirreg tücsök,
Nélküled is hangicsál.

Értékedet ne kicsinyeld,
de ne is értékeljed túl,
szerény erény motiváljon,
szemed előtt mindig álljon
az arany középút!

KABDEBON JÁNOS

Dr. Téglássy Főnix esete az oroszlánal

Dr. Téglássy Főnix feljebb tolta az orrán a szemüvegét.

– Na, ez szép! – dohogott magában és idegesen megrázta a kabátja ujját. Permetszerű apró sárcseppek fröccsentek szét róla. Erőltetett könnyel nézte a cipőjét, nadrágját beterítő alvadt sarat, aztán felnézett az égre és halkan elmormolt egy kéretlen imát.

– Még ez is! – sziszegte. Elege volt az egészből. Most már végleg betelt a pohár. Arcára félszeg vigyort erőltetett a kín, ami belül feszítette. Aztán lassan csak elindult. Beállt a sorba. Az illékony forgatag ritmusa elringatta, ahogyan lépdelt a járdán, némán, lassan emésztő émelygéssel a gyomrában. A siető tömeg közömbös némasággal fogadta magába. Elnyelte és egyre nagyobb biztonsággal magába olvasztotta, ahogyan az idős férfi felvette a lüktető folyam ritmusát.

– Akár egy hatalmas test. – jelent meg benne a metafora. De a mardosó fájdalom kéretlenül kilökte a harmóniából. Nekiment egy fiatal férfinak, aki éppen a telefonját babrálta. Az fel sem nézett, még csak meg sem várta, míg

valami bocsánatfélét recseg felé. Tovasodródott. Már egy öreg néni arca jött szembe vele, aztán egy férfi, majd egy kislány mosolygott rá félszegen. Megpróbálta újra felvenni a ritmust. Beleolvadni a szürkességbe. Semmivé válni, de a fejében száguldó zűrzavar megakadályozta. Hirtelen lüktetést érzett a tarkója körül, szeme előtt a tömeg elmosódott. Mintha kézzel elmaszatoltak volna egy frissen festett képet. Még érezte, ahogy a lábaiból kifut a vér, de ezt már csak egyfajta halvány megállapításként konstataulta szerte foszló elméje. Pár percig egy szürke tömegben kavargott a tudata, aztán – mint egy véletlen gombnyomásra bekapcsolt kamera– látni kezdett. Semmi egyéb. Próbálta mozgatni a végtagjait, de sehogy sem sikerült. Sem a keze, sem a lába nem mozdult, akárhogy parancsolta. Kétségbeesetten bámulta az emberek lábait, ahogy elsietnek a tekintete előtt. A bőre azonban érzett. Érezte, ahogy az eséstől homlokára fröccsent sár lefolyik az arcán a szájába, de a fejét hiába próbálta mozdítani, sehogy sem sikerült. Érezte a sár keserű ízét, ahogy végig csorog a szája ívét követve. Aztán egy arcot látott a szemei előtt.

– Jöjjön ember! Hát mi van magával! Na, jól van, látja, mi már csak így vagyunk. Ha már így leereszkedett az én szintemre, hát ne feküdjön itt nekem! Majd én megtisztelem, mert látja, hogy ezeknek mindegy! Ezek nem törődnek azzal, aki idelelni van. Csak löknek neki valamit, aztán ennyi!

Nem voltak fogai. Érezte a bűzét, hiszen egészen közélről beszélt az arcába. Szőrös volt, bűdös és undorító. Nagy durbincs orra minden szónál fintorgott, ahogy formálta a szavakat, és ettől olyan komikus lett az ábrázata, mintha a mimikája nem követné a szavainak tartalmát. Látta, hogy

vigyorgva beszél hozzá és ő zsigerből szeretne tiltakozni, menekülni, de képtelen volt rá. Furcsa érzés vett erőt rajta, mintha kívülről nézné, ahogy a megmentője rángatja – néha saját testével védve – az ő magatehetetlen testét a járdáról a fal tövébe. Ahogy forgatta ide-oda, imbolygó, rángatódzó képekben látta a sietős lépteket, néha egy – egy szoknya, nadrág, láb és kéz villanását, és a sötétszürke eget, amiből megállíthatatlanul zúdult arcára az eső. Hunyorgón pislogva konstátálta az aszfalton folyó sáros esőlet, ami magával sodorta az eldobott cigarettacsikket, az üres kilapított és elázott sörös vagy papírdobozokat.

– Most végre beadom a kulcsot. – dohogta magában. – Itt fogok megdöglenni valami koszos, alkoholistá koldus ölében. Ez jár nekem, ez a sors, ez a végzet. Megérdemlem.

Újabb rángatást érzett a nyaka körül és mintha páran bele is rúgtak volna, amíg a koldus behúzta a járdáról a házfal keskeny eresze alá.

– Na! Így mindjárt jobb. Ezek vagy átlépnek magán, vagy egyszerűen addig gyalognak szerény személyén, míg belekopik a járdába. De az is lehet, hogy amikor már meghalt, kihúzzák az út szélére. – megrázta a fejét. – Nem biztos. Inkább az, hogy belepaszírozzák a járdába.

A koldus megragadta a felöltője gallérját és egy hirtelen, de gyengéd mozdulattal ülő helyzetbe rántotta Dr. Téglássy Félix magatehetetlen testét. Majd vállait nagy műgonddal eligazította, de előtte még tehetetlenül összegabalyodott lábait is keresztbe rakta maga előtt. Aztán a sártól mocskos kezeit komótosan letörölte és óvatosan tenyérrel felfelé a térdére helyezte, és nyugtázva az eredményt rávigyorgott.

– Ez nagyszerű! Így már munkába állhat!
Főnix felvihogott magában. – Mint egy döglött Buddha!
Egy kolduló döglött Buddha!

– Ugye – bólogatott a koldus, mintha hallotta volna a szavait. – Keresünk magának valami kalapot is. – és a háta mögé nyúlt ahonnan elővarázsolt egy rózsaszín iskolatáskát. Megrázta. – Ebben lesz, ni! A tartalék.

Kinyitotta, majd hosszas kotorászás után előhúzott egy sildes sapkát, amire csillám pónik voltak mintázva. Az ölébe tette.

– Ami bejön, az a magáé. – jelentette ki fontoskodó arccal.
– Én nem vagyok tolvaj. Sőt elárulok magának egy titkot.
Ez a varázssapkám. Ezt csak olyankor veszem a kezembe, ha nagy a gond. Ha minden elveszett. – vállon veregette, amitől Főnix magatehetetlen teste dőlni kezdett. – Hő! Na, jól van! Hagyom dolgozni.

Ültek csendben egy időtlen pillanatig. Főnix próbálta feldolgozni magában az eseményeket. Összeesett az utcán, és az emberek egyszerűen kikerülték, vagy ráléptek. Míg ez a szédült koldus úgy gondolta, hogy ő még él és be akar ülni, koldulni. Bevette a boltba, mert valószínű magányos és kissé bolond. Most itt ül, mint egy faszent, mert mozdulni képtelen, kénytelen elfogadni a helyzetet.

– Valószínű haldoklom. – aztán kijavította magát. – Remélem.

A koldus végül megtörte a csendet.

– Tudja milyen ez? Elmesélek magának egy történetet.
Egyszer két dervis szelte át a sivatagot, és éppen egy oázis felé tartottak, amikor az egyik dűne mögül egy hatalmas sivatagi oroszlánt pillantottak meg, aki éppen feléjük rohant. Az egyik dervis azonnal eldobta mindenét és a

sivatag porában térdepelve kérte az ő istenét, hogy mentse meg. A társa azonban fölé hajolt és így kérlelte: – Miért abajgatnád ezzel Istent! Hiszen nézd, ott egy pálmafa! Másszunk föl rá és megmenekülünk. – kivárt egy pillanatig, mintha időt adna arra, hogy Dr. Téglássy Főnix megláthassa a történet kvintesszenciáját, de a doktor arcán az értelem halvány szikrája sem csillant fel. Kutatóan ránézett és folytatta. – Mi a véleménye? Ön melyik szereplővel tudna a legjobban azonosulni?

– Jelen esetben? Jelen esetben talán a pálmafát meglátó dervissel tudnék azonosulni.

– Úgy hogy itt ül, és azt is nekem köszönheti? – nevetett fel a koldus.

– Céllal indultam el. A cél a pálmafa.

A koldus csóválva lehajtotta fejét. Mintha elmélyülten számlálná a pár centivel az orra előtt lehulló esőcseppeket. Dr. Téglássy tisztán lélegzett, tisztán látott, és érezte is az arcát verdeső a tetőről sűrűn, permetszerűen pattogó esőt. De ennél többre, egyelőre képtelen volt.

– Belevághatunk? – kérdezte egyszeriben a koldus. Dr. Téglássyt annyira váratlanul érte a kérdés, hogy önkéntelen válaszolt.

– Bele.

– Akkor talán kezdjük azzal, hogy elmondja a találkozásunk okát. Kérem, próbálja meg egyszerűen és tömören megfogalmazni.

Dr. Téglássy Főnix semmit nem értett. Egy darabig segélykérően forgatta a szemeit. Még mindig az utcán volt, és még mindig bénán csorgó nyállal figyelte az előtte elhaladó lábakat. Eddig úgy tudta, beszélni sem tud.

– Tömören nehéz lesz, de megpróbálom. Hetvenöt éves vagyok, és most volt az ötven éves házassági évfordulónk.

Elég régóta élünk együtt, két gyereket neveltünk fel tisztességben. Voltak súrlódások az elmúlt ötven év alatt, de megvoltunk. A lányom negyvenhat éves a fiam negyvenhárom. Önállóak, családot alapítottak. Mi maradtunk. Öt évvel ezelőtt volt egy súlyos betegségem, de sikerült kilábalnom belőle. Most tavasszal leültünk az ötvenedik évfordulón, csak úgy azt mondani: Köszönöm. Nem dívott a családban az ünneplés. Csak ennyi: Kösz. Nos, most másképpen történt. A feleségem leült velem szemben az asztalhoz és azt mondta: - Jobb, ha tőlem tudod, meg mint mástól. Van valakim. Hetente kétszer-háromszor elmegyek hozzá. Ne tartóztass! Cserébe itt maradok, ha neked így jó. Ha ágynak esel, ápollak, mosok rád, főzök. Mindent úgy, mint régen. Elhagyni nem akarlak, de nekem erre a kapcsolatra szükségem van. Ha nem egyezel bele, elválhatunk. Gondolkozz rajta és adj választ, ha úgy érzed, tudod, mit akarsz. – ezt mind a saját szájából hallotta, pedig halál biztos volt benne, hogy egyetlen szót sem szólt. Megpróbált a torkára koncentrálni, hátha legalább egy gyenge nyögést képes produkálni, de sehogy sem sikerült.

A koldus érdeklődve rápillantott.

– Egy tízes skálán nézve milyennek értékelné eddig az esetig a viszonyukat?

– Úgy érti, hogy a tízes a számomra ideális házasságot jelképezi? Mondjuk, milyen volt akkor, mikor még elkezdtek?

– Igen. – bólogatott a másik.

– Hát a kezdethez képest jócskán változtak a céljaink is és jómagunk sem azzal a hévvel égünk, ha érti, mire gondolok. Bocsássa meg az őszinteségem, de a történethez kapcsolódik egy fontos információ.

Nevezetesen, hogy amint már említettem, öt évvel ezelőtt súlyos gerincproblémával műtöttek. Azóta képtelen vagyok házas életet élni. Ez jócskán lepontozza a viszonyunk minőségét. Szóval, ha a kezdet tíz pontos, akkor ez a műtét óta négy, de a jelenlegi helyzetben kettő pontra tenném. – megpróbálta megrázni a fejét és üvölni. – Állj! Ezt nem én mondtam! Én nem beszélgetek a nyílt utcán haldokolva egy csillám pónis sapkával a kezemben egy koldussal! Én haldoklom. Valószínű strokom van, vagy valami gerincideg bénulásom. Bármilyen, csak nem az, ami most történik velem! A koldus érdeklődve a szemébe nézett miközben hálát rebegett a sapkájába hulló pénzérmének.

– Hála és köszönet minden fillérért. És mit gondol, ha megoldja ezt a helyzetet és továbbra is együtt maradnak, hány pontra szeretné feltornázní a házasságát?

– Az ötössel már kiegyeznék.

– Tehát az ötös alatt azt érti, hogy minden úgy, mint régen?

– Igen. Kivéve a házaseletet. Tudja a feleségem hatvanöt éves. Nem igazán gondolnám, hogy neki oly nagy szüksége van a szexuális életre.

Megadta magát. Feladta a tagadást. Úgy gondolta, nincs választása. Bárhogy próbálta megakadályozni, a szavait akkor is hallotta. Magában felvihogott. – Akkor lássuk mi lesz! Ekkor érezte meg először, hogy az egyik ujjperce megmozdul. A koldus folytatta.

– Mielőtt találkoztunk, milyen tervei voltak a helyzet megoldására?

– Két dolog mindenképp megfordult a fejemben. Az egyik, hogy leleplezem a feleségem szeretőjét. Azt elmondta a nejem róla, hogy nő, családos ember. Úgy

gondolom, hogy ha a másik asszony megtudja a valóságot, akkor megszakad a viszony. Számomra ez így tisztességes, hiszen ez egy lopott kapcsolat, egy színjáték csupán, ami azért létezik, mert titkos. A másik dolog, hogy alkuba bocsájtom az együttélésünket ami, meg kell, hogy mondjam, rám nézve szánalmas végeredményre vezet.

– Mit tartalmaz ez az alku?

– Azt, hogy belemegyek a viszonyba. Feltételekkel, de ettől már undorodom. Mindegy. A lényeg az, hogy úgy érzem, képes vagyok engedményeket tenni a túlélés érdekében. Heti egy találka, nem több. Cserébe nem adom be a válópert, nem piszkálom a dolgot. Mondhatni, az élet folyik tovább a megszokott medrében.

A koldus megvakarta az állát. Kicsit félrenézett, mintha már előre tudná a választ a következő kérdésére.

– Ön szerint mi az, amire a felesége vágyik és a másik féltől megkapja, de öntől nem?

– Nem tudom. Talán az érzelmek. Sosem voltunk érzelmes, babusgatós fajta. Én úgy gondolom, nem is igényeltük. De talán ezt is újra meg kell vizsgálnom magamban. – és valóban ezt érezte, de mielőtt még elkalandoztak volna a gondolatai, a koldus folytatta.

– Nos, én azt javasolnám, hogy ezzel a témakörrel most inkább ne foglalkozunk. – fogalmazott keményen. – Ha megengedi, én visszatérnék a kezdeti hasonlatunkra. Ebben az esetben a cél az oázis. Részmegoldás a pálmafa, ami esetünkben az azonnali helyzet megoldását jelenti. Ezt azt jelenti, hogy változásokra, változtatásokra van szükség. A percepció szintjén el kell fogadnunk, hogy megváltozott önök között a kapcsolat minősége. Esetünkben azt javaslom, hogy ne a másik féllel

foglalkozzunk, hanem az ön megoldási kulcsait, heurisztikáit tárjuk fel. Megkereshetnénk azokat a beidegződéseket a kapcsolatban, amik elfáradtak, avítottak és használhatatlanok. Törekedjünk inkább ezek felülírására, behelyettesítésére, minőségibbé tételére. Meg kell találnunk azt a stratégiát, amivel mindketten eljuthatnak az oázisig. – hirtelen szünetet tartott, mintha rádöbbsen volna, hogy sokat beszélt, majd kis szünet után megkérdezte. – Mit gondol a jelen helyzetben ön és a felesége egy térben gondolkodnak?

– Nem hinném, hiszen az ő oázisa a kettős kapcsolat fenntartásában van, amit én nem tudok elfogadni. Mert, leszögezem, képtelen vagyok elfogadni! Ötven éve élünk együtt, és most, amikor már valóban együtt lehetnénk a szép nyugdíjunktól, ő másnál keresi a boldogságot? – a vér az agyába tolult, amikor meghallotta a szavait. Viszketett a füle, szeretete volna megvakarni, de kénytelen volt elfogadni a viszketés tényét. Ekkor fogta föl, hogy a bal keze szép lassan ökölbe szorul. Viszont ettől a mozdulattól, ami valószínűleg a vállából indult, elkezdett elcsavarodni. Mint egy iszappal teli zsák, úgy dőlt szép lassan a mellette kuporgó férfit.

– Hő. Ne siessen! Még az elején tartunk. – mondta széles mosollyal amaz és visszatornázta Főnix testét régi pozíciójába. Mindössze annyit változtatott rajta, hogy maga felé fordította a fejét.

– Ha az oázist az otthonával azonosítjuk, lehetségesnek tartja, hogy mindketten jól érezzék magukat ebben az oázisban? – kérdezte ugyanazzal a mosollyal.

– Egyetlen esetben, ha elfelejti ezt a viszonyt. – válaszolta faarccal dr. Téglássy.

– Milyen volt eddig ez az oázis?

– Nyugodt, stabil, és kiszámítható. Meg volt a szerepe és a rendje a dolgoknak. Az ötven év alatt megszoktuk egymást. Meg voltak a határaink, ezt tiszteletben tartottuk, és ragaszkodtunk is hozzá. A szokásaink, az életritmusunk olvasható és kiszámítható volt. Ez adta a kölcsönös biztonságot és stabilitást. Számomra ezek a dolgok voltak a kapcsolat alapjai. De úgy látszik, számára ez már nem volt elég.

– Meg tudná mondani, mitől lesz oázis az oázis? – folytatta a koldus. Dr. Téglássy Főnix kezdett belemelegedni a játékba. Fura kíváncsiság szállta meg, ahogy sodródott a koldus által feltett kérdések tengerében. Végül is ez róla szól! – villant át az agyán az örömteli felismerés. Mert eddig valahogy semmi sem szólt róla. Eddig valahogy semmi sem szólt semmiről.

– Van benne víz és élelem, mert egy sivatag közepén van, ahol ez élet, vagy halál kérdése. – válaszolta önmagából fakadóan. – Van benne fedett szálláshely, ahová menekülhetünk a pusztító meleg és az éjszakai hideg elől. Van kerítés, ami megvéd a vadállatoktól. – sorolta.

– Ha így nézzük, az oázisban megtalálható minden olyan dolog, ami szükséges a túléléshez. Igen, ha jól meggondolom, talán ez az, amiben jelenleg különbözik a kettőnk oázisa. Az én világomban talán a túlélése a főszerep, míg az övében az élettel járó veszélyek, kihívások is részei az oázisnak. Bennem minden, ami kívülről jön, veszélyt hordoz, míg számára ez inkább izgalmassá teszi az életét. Ez esetben, érthető mit szeretne a feleségem! Nem az oázist szeretné elpusztítani, hanem azt a viszonyrendszert, amiben eddig éltünk. – megdöbbenve hallgatta a saját magát. Nem is tudta, hogy vannak ilyen gondolatai! Valahogy ilyen dolgokon sosem

törte a fejét. Mindig a jelenben élt. A stratégiai gondolkodása kimerült a mindennapi történekek és szükségszerűségek minél egyszerűbb és hatékonyabb kivitelezésében. Mielőtt még ezen felismerésen elácsoroghatott volna a tudata, a koldus tovább pörgette az amúgy is szétzilált elméjét.

– Azt mondta, a kapcsolatuk eddig nyugodt, stabil és kiszámítható volt. Ezek a definíciók ön szerint melyik eleme az oázisnak?

– Ha sorban megyünk a víz és az élelem semmiképp. Azt nem akarhatja megsemmisíteni, hiszen minden elpusztul, ha az nincs. A ház sem lehet, mert az is a túlélés záloga. Akkor marad a kerítés. A védelem. Úgy gondolja olyan erős kerítést építettem köré, ami már inkább börtön, mint menedék? – kérdezett vissza meglepetten. – Ha meggondolom, mindenhová együtt mentünk. Tulajdonképpen soha nem kerestem az izgalmat az életemben, és soha nem is gondoltam, hogy erre szüksége van, de mindenhová elkísértem. Ha innen nézzük, azt látom, hogy igazából önmagunkért nem tettünk semmit, csak a létfenntartáshoz szükséges dolgok beszerzéséért jártunk ki a házból. Én mindenhova elvittem autóval, ahova menni szeretett volna vásárolni. Ha valamilyen akció volt az Aldiban, akkor oda, ha Pennyben, akkor oda. Úgy gondoltam, gesztust teszek, ha elmegyek vele, de ő ezt érezhette úgy is, hogy ellenőrzöm.

– Szeret vásárolni?

– Dehogya! – megrázta a fejét. És tényleg! Megmozdult. Újra megpróbálta. Olyan nagy lendülettel indított, hogy imbolyogni kezdett a felsőteste. Kétségbeesetten maga elé rántotta a kezét, és lám, ez is sikerült. Hirtelen megpróbált felállni és megszólalni egyszerre, de egyik sem vezetett

sikerre. Egy darabig előre dőlt, mint egy imádkozó dervis, aztán az ujjával visszafelé lökte magát és a fejével egyensúlyozva kiegyenesedett. A koldusra nézett, aki vigyorogva nyugtázta az erőlködését, aztán kérdőn ránézett. Dr. Téglássy megadva magát a sorsnak, vett egy nagy levegőt és folytatta.

– Mindig megvártam a kocsiban. Addig rágyújtottam, vagy telefonáltam valamelyik gyereknek. Aztán ha végzett, hazamentünk.

– Beszélgettek?

– Nem igazán. Nem volt miről. Ha volt is miről, az sem volt több öt mondatnál összesen. De mindig így volt ez köztünk. Tudja, ha sok szó esett, az valami tőlünk független téma volt. Inkább vitatkoztunk. Igen, azt hiszem, ez érdekes. Sosem magunkról beszéltünk, hanem folyton valami semleges témán keresztül kommunikáltunk egymással.

– Ön szerint miért volt erre szükség?

– Talán mert úgy gondoltam, erre van igénye. Szerintem ő meg ugyanezt gondolta rólam. Sosem kérdeztük egymás lelki világáról vagy érzéseiről a másikat. Ha fájt valami, keményen megmondtuk. Érveltünk, de magáról a fájdalomról vajmi keveset beszéltünk.

– És az öröm?

– Öröm? – vinnyogott gúnyosan. Nevetni szeretett volna, de csak vinnyogott. Hitetlenkedve megint megpróbálta és újfent sikerült. Halványan motoszkált benne egy gondolat, hogy miért is van ez a csodálatos, de apró léptékű gyógyulás, de annyira szürreális volt a sejtése, hogy azonnal elhessentette. Inkább vinnyogott még egy kicsit. A koldus vele örült.

– Látja el kezdett dolgozni. – és felemelte az ölébe pihenő sapkát, hogy láthassa. Egy pénzdarab csillogott benne.

– Fog ez menni. Csak bátran, így tovább! – biztatta. Dr. Téglássy pislantott, biccentett és vinnyogott egyszerre, majd folytatta.

– Meg kell, hogy valljam, az öröme nem nagyon volt szavunk. Illetve nekem biztos nem. Ez most megdöbbsent, hogy így kimondtam, mert eszembe jutott, hogy a lányom egyszer azt mondta: „Apuci tudod milyen rosszul eset az, mikor teherbe esem és boldogan felhívtalak: Nagyapa leszel! Erre te azt mondtad: Majd akkor szólj, ha megszületett.”

– Miért pont ez a történet jutott eszébe?

– Talán azért, mert ez jellemezte a legjobban az élethez való hozzá állásomat. A túlélés. Minimális érzelmek, haszonelvűség. – szomorúan megrázta a fejét. – Most nem érzem magam túl jól. Mintha felrobbant volna bennem egy bomba. Itt kell rájönnöm, hogy az egész életem a túlélésről szólt. És másokra is így tekintettem. Leginkább azokra, akik közel álltak hozzám.

– Ha fókuszban tartja ezt a gondolatot, hogyan tudná ezt a metaforánkba helyezni?

– Az én világnézetemet? – kérdezett vissza homlokráncolva, mert már érezte, hogy ez is megy.

– Igen? – bólogatott a megmentője.

– Sivár. Kopár. Azt hiszem, a történetben az én világom a sivatag. Valójában én a sivatagban éreztem magam biztonságban, és nem az oázisban.

– És most jött az oroszlan? – csapta vállon az önjelölt terapeuta, amitől megint dőlni kezdett, de most már hamarjában visszatornázta magát. – Nem lehetne, hogy nem ütleget folyton?

– Jaja. Bocsánat. Így nem tud dolgozni. – motyogta a koldus. – Folytassa csak.

– Igen. Jött az oroszlán. Ebben az esetben az oroszlán természetes része a sivatagnak. Ez a lételeme. Nekem kell felismernem azt, hogy nem az oázisban éltem eddig, hanem a sivatagban. Nem rajtam múlt, hogy eddig nem találkoztam a fenevaddal. Azokon múlt, akik eddig elfogadták ezt a sivatagot, és befogadtak az oázisukba. És most...nem tudok bejutni az oázisba, ha nem tudom rávenni magam, hogy felálljak és felmászok a pálmafára.

– emelte fel a mutató ujját. – És még valami. Nincs valami párnája abban a másik szőrös zsákjában? Átázott a nadrágom, és kissé hideg az őszi aszfalt. Főként, ha közben esik.

– Hát persze. – felelte udvarias kapkodással a koldus. Hátranyúlt és egy másik, nagyobb, barna zsákból előhúzott egy eléggé szétfeküdt polárból készült párnát. Elégedetten ránézett. – Már érzi az esőt. Ez jó! Ez nagyon jó!

Dr. Téglássy fölé magasodott és a hóna alá nyúlva, egy mozdulattal maga felé rántotta, majd a hült helyére pottyantotta a párnát. A lendülettől magatehetetlen test előbb felpattant, majd visszahullott a párnára. A koldus is visszatelepedett a helyére. Még foghegyről odavetette neki. – A kutya szokott rajta feküdni. Jó meleg és alulról nem ázik fel, mert ilyen nyavalyával van bevonva. – és már dobta is felé a következő kérdést.

– Akkor most már nem ön a cselekvésre buzdító dervis, hanem térdeplő és esdeklő önmagában nem hívó szereplő?

– Nagyon úgy néz ki. – bólogatott. – Mintha ragaszkodnék a homokhoz. – A nyitott tenyerébe bámult mintha ráhulló

vízpermet a kezei közül kipergő homok volna. – Pedig csak fel kellene emelnem a fejem, hogy meglássam a pálmafát? Talán jobban kellene bíznom másokban? Vagy azokban, akik közel állnak hozzám?

– Vagy a pálmafában, hogy megtartja mindkettőjüket.

– Arra gondol, hogy a bizalom a pálmafa? De hát most vesztettem el? Még annyira sem bízom a feleségemben, mint eddig? Hogyan bízzak olyasmiben, ami éppen most hagyott cserben? Na, látja ez az, amit szánalmasnak tartok! Undorodom attól, hogy megalkudjak és elviseljem ezt a helyzetet. Viszont, ha nem teszem, megsz az a dög.

– lemondóan legyintett. Megint a végére ért egy reménytelen gondolatsornak. Mindig ez van, ha sokat gondolkodom. – morfondírozott. – A vége úgy is a semmi.

– Maradjunk a pálmafánál. – ütötte tovább a vasat a koldus. – Konkrétan a pálmafában nem hisz, vagy abban, hogy azt mondja a felesége: ha felmászol velem a fára, az oroszlán éhesen távozik, mi beérhetünk az oázisba.

– De hát ő azt választotta, hogy... Nem, az nem lehet! Ez azt jelentené, hogy pont ő az, aki meg akarja oldani ezt a helyzetet, és úgy, hogy engem is meg akar tartani. Ez lenne a bizalom? Esély? Üzenni akar?

A koldus arcára önelégült vigyor szélesedett ki.

– Ha üzenni akar, akkor mit tartalmaz ez az üzenet?

– Hogy van ott egy pálmafa? Hogy bízzak benne? Ne csak a túlélésre koncentráljak. Hogy emeljem fel a fejem. Bízzak benne? Legyek nyitottabb a világra? Hogy fejezzem ki az érzéseim? Merjek szeretni? Merjem kifejezni a szeretetemet? – most kettétört. Erre nem akart menni. Ezeket a kérdéseket már régóta fogalmazta, de már az első megtestesülésnél visszanyomta őket egy sötét

sarokba. Túl sok volt mögötte. Túl sok félelem és szembesülés. Inkább béklyót vert rájuk és hagyta sorvadni őket, hátha belepusztulnak a rabságba. De úgy látszik nem így történt. – Ha a lányomra gondolk, őszintén megvallva, nagyon örültem a hírnek, de félttem kifejezni az örömet. Inkább elutasító voltam, mert félttem a csalódástól. Így biztosra mentem. Ha megvan, akkor az megvan, ha meg nincs, nem kell róla beszélni. Az emberek mindig álmodoznak, de az élet nem ilyen.

– Milyen?

– Kegyetlen. Ami most velem történik az is ezt igazolja. A nejem csak úgy közölte velem, hogy nincs választásom. Illetve van, de az egyik sem az enyém. – tessék, így kell ezt: Takarodj vissza a homályba! – üvöltötte magában, mint egy önjelölt Gandalf a Fehér Mágus. A koldus mintha érezte volna a pokoldémon Balrog megjelenését a kettőjük között feszülő éterben. Megnyugtatóan a vállára tette a kezét.

– Engedje meg, hogy rávilágítsak egy ellentmondásra. Ha eddig az ön világa túlélésre épült, akkor úgy vélem, a felesége az ön életfelfogása szerinti megoldást is felkínálta. Élhetnek úgy mint eddig, de ő, az érzelmei kifejezésére, a bizalomra épülő kapcsolat megélésére talált egy partnert, akivel szeretné mindezt megélni. Egyet ért ezzel a megállapítással?

– Azt akarja mondani, hogy önmagammal szembe állított. Döntsem el széna vagy szalma? Ne az oroszlánál foglalkozzak, hanem a pálmafával? Ebben az esetben az oroszlán az az én életem része és nem az övé, hiszen az én sivatagomban él, pont úgy, mint a pálmafa. Az oroszlán az, ami fogva tart, lebénít és egyben a sivatagom része is.

– Dr. Téglássy erre igazán nem számított. Ugyanis

miközben beszélt , érezni kezdte a merevedését. – Ezt hogy! Ez nem lehet! – hüledezett magában. Szép lassan az ölébe helyezett sapka alá csúsztatta a kezét és végigsimított a dudorodó nadrágján. Olyan érzése támadt, mintha arcon csapták volna egy szülinapi tortával. Fájó és mégis édes. De igaz. Újra férfinak érezte magát. Hirtelen pattanásig feszítette izmait, hogy felpattanjon és elrohanhasson innen, nehogy ellopja tőle valaki ezt az érzést, de a lábai csak rángatództak, mint egy megkegygült marionett bábu.

Néhányan kíváncsian megálltak és várakozón figyelték a rángatódzó vinnyogó szemüveges vénembert, aki megpróbál felállni. Egy idős néni már a pénztárcáért nyúlt, amikor a koldus hirtelen megszakította Dr. Téglássy Főnix performanszát. Egyszerűen visszanyomta ültébe és a szemébe nézett.

– Még nem vagyunk készen. – lehelte felé. – Ha készen lesz, érezni fogja. – és visszatette a sapkát az ölébe. A nénike megnyugodva a csillámpónis sapkába dobott némi aprót, és tovább állt.

Főnix feltolta az erőlködéstől lecsúszott szemüvegét és beletörődött a helyzetbe. Ami volt, elmúlt. Azonban már nem a reménytelenség szült benne hegyeket, hanem a várakozás és a türelmetlenség. Ferde mosollyal bölintott és folytatta.

– Túl kell lépnem a félelmeimen. Olyan döntéseket kell hoznom, amik nem a túlélésemet szolgálják, hanem oázissá teszik a sivatagomat. Rendben,– bölintott eltökélten. – Akkor nézzük a pálmafát, ami esetünkben a bizalom és az érzelmek elfogadása. Ha végiggondolom, akkor rá kell ébrednem, hogy nem ő az, aki nem érzi jól magát ebben a sivatagban, hanem én. Én magam akartam

találkozni az oroszlánal, hiszen én tettem élehetlenné az életem magam és az ő számára is úgy, hogy kényszerhelyzetbe hoztam őt, az életfelfogással, és az érzéketlen kommunikációval. Igen, ez egy váratlan és meglepő ellentmondás. – hadarta most már hevesen bólogatva. – Ha azt akarom, hogy minden visszaálljon a régi kerékvágásba, az képtelenség, hiszen – mert minden jel arra mutat, hogy én magam sem akarom. Csak folyton ismétlem önmagam, és ez már elsivárosodott bennem is és benne is. Kiüresedett a kapcsolatunk. Éreztem, de nem akartam beszélni róla. Ismételtettem a megszokott mantráimat és leszegtem a fejem. Valóban, így lehet. Én akarok változtatni csak nem volt merszem, ezért olyan helyzetbe hoztam magam, ahonnan rálátok a dilemmámra!

A koldus a szájára tette ujját.

– Halkabban beszéljen, mert mások is hallják.

– Beszél! – kiáltott fel Dr. Téglássy, de olyan hangosan, hogy egy – anyukája táskájába kapaszkodó kisgyerek, sírásra görbítette a száját. A koldus legyintett.

– Igen, egy ideje már egész jól formálja a szavait, de törölje meg a száját, mert mihelyst megszólal, csorog a nyála. Így nem fog keresni semmit. Szóval koncentráljunk a pálmáira. Jelen esetben mi kell önnek ahhoz, hogy elhiggye, ha felmásznak a pálmáira, akkor bejut az oázisba?

Főnix papírzsebkendő után kutatott, de a zsebében lévő összes dolog szétázott. Úgyhogy akkurátusan a tenyerébe öntötte pénzérméket a pónis sapkából és jobb híján a sapkával törölte meg a száját.

– Elsősorban az, hogy nem akarok a sivatagban maradni. Márpedig a képlet ezt mutatja. – mondta miközben

visszahelyezte a sapkát az ölébe és visszapergette a keresetét. – Ha nem akarok itt maradni, akkor irány a pálmafa! Aztán ha az oroszlán éhesen elkullogott, irány az oázis. Tudja mi az érdekes? Az, hogy visszagondolva már értelmetlennek tűnik számomra az, hogy kinyomozom, kivel csal a feleségem. Csak növelném a problémát önmagam számára, hiszen egyértelmű, hogy az asszonyt nem kapnám vissza, csak mélyíteném a kettőnk közötti szakadékot. Halmoznám a bajt. A másik tervemmel az volt a gond, hogy el kellett fogadnom azt, hogy létezik egy másik.

A koldus megértően bólogatott.

– Ebben az esetben találnunk kell egy olyan jövőképet, amiben mindketten örömmel léteznek és nincs benne az a bizonyos másik. Ha a másik az oroszlán, abban az esetben mivel tudná rávenni, hogy ne támadjon önökre?

– Azt már belátom, hogy semmiképpen sem az a helyes, ha a földre vetem magam. Itt az a lényeg, hogy bízzak magamban, felálljak és elérjem a pálmafát. Bocsánat. Együtt érzük el a pálmafát. Beszélgetnünk kell. Le kell ülnöm és beszélgetnem kell vele. El kell felejtennem az oroszlánt. Nem az a lényeg! Azt hiszem, ez a helyes látásmód. Egyszerűen nem szabad tudomást vennem róla, mert akkor nem tudok másra gondolni, csak a bennem zúgó csalódottságra és a tehetetlen dühre. Képtelen lennék odafordulni. – megadóan megrázta a fejét. – Tulajdonképpen rengeteg kérdésem van feleségemhez, amit sosem kérdeztem meg tőle, pedig szerettem volna. Igen, ez első lépésnek nagyszerűen hangzik. Tudja, nagyon furcsa ezt kimondanom, de izgalmasnak találom, és nem félek tőle.

– Képesnek érzi magát erre a lépésre?

– Eleinte biztos nem. De majd figyelek, hogy a pálmafára koncentráljak, és ne az oroszlánra.

Hja, a bennem lévő oroszlánra! Na, tessék! A beszélgetés elején voltam a megoldó ember, aztán lettem a térdeplő ember, és most megtalálom a bennem lévő oroszánt.

Zsibbadt a lába. Határozottan bizsergett. A lábujjaira koncentrált és érezte a bennünk zsiborgó vért. Megmozgatta őket. Már nem rángatódzva reagáltak, hanem szépen, ahogy kell, mozogtak sártól és kosztól feketéllő cipőjében.

Szórakozottan zongorázott velük.

– És a sivatag? – szakította meg a melódiát a beszélgetőpartnere. Főnix megvonta vállát.

– Az a múlt. A múlt megoldásai, amivel szakítanom kell. Fel kell hívnom a lányomat és beszélnem kell vele. A fiammal is van mit megbeszélni. Először a pálmafa. Meg kell tudnom nyílni azoknak, akiket szeretek. Bíznom kell bennük, hiszen ők is bizalommal voltak irántam, de miattam csak egyre messzebb kerültek tőlem. Tulajdonképpen nem is kell visszaszereznem semmit, csak saját magamat. Azt, hogy képes vagyok belátni saját magammal szemben, hogy ez az élet már nekem nem jó. Nem érzem jól magam benne. Olyan jövőképet kell teremtenem, amiben jó élni, és azoknak is, akik körülvesznek.

– Mi az első lépés önmaga felé?

Dr. Téglássy Főnix felhúzta a lábait, aztán kinyújtotta. Egy fiatalember átugrotta és kárörvendőn rávigyorgott, mire ő gyorsan maga alá húzta és szorosan átkarolta őket, hogy ellent tudjon állni a vágynak, hogy újfent kinyújtssa újjászületett izmait. Állát térdére fektetve válaszolt.

– Az érzelmeim helyes kifejezése. Nem csak a negatív érzelmeket, hanem az öröm szavait is meg kell tanulnom kifejezni. De fontos az is, hogy törődjek magammal. Ne csak azokat a dolgokat akarjam megélni, amik a túlélést szolgálják.

– Vannak-e vágyai? Olyan, amiről tudja, hogy szeretne volna csinálni, de soha nem volt bátorsága, türelme vagy ideje hozzá?

– Szerettem jógázni, de hol volt akkoriban idő! Nem beszélve arról, hogy akkoriban kiröhögték az embert, ha ilyesmivel foglalkozott. De most van rá lehetőségem és pénzem is. Mi tagadás, elhagytam magam az utóbbi években. Talán kimozdulhatnék. – vigyorgott a koldusra cinikusan. – Vagy talán megtanulhatnék újra járni.

– Bölcsőbb lenne még maradnia egy kicsit. – szúrta le a kezdeményezést a koldus. – Előbb legyen biztos abban, hogy eléri a pálmáját. De ha itt az idő, mozgassa magát testileg és szellemileg egyaránt. Elmélkedés gyanánt egy kis reggeli torna, hogy megláthassa, milyen fizikai kondícióban van. Azonban amikor biztos a dolgában, habozás nélkül keressen fel egy jóga klubbot.

– Igen. Ma már vannak olyan közösségek, amelyek az én korosztályomnak kínálnak szellemi és testi felfrissülést. Ez az ötlet jónak tűnik. Holnaptól minden reggel mozgok egy kicsit, és délután sétálok egyet. A feleségem biztos meglepődik majd, és megkérdezi mi történt velem. Ha meg jógázni kezdek, az még jobban felcsigázza. Ez is egy újabb helyzet a kommunikációra.

A mentora figyelmeztetően felemelte a mutatóujját.

– Fontos, hogy ne akarja legyőzni őt, mert akkor...

Dr. Téglássy Főnix úgy bólogatott, mint egy óvodás, aki megértette, hogy többé nem öntheti az asztalra a kakaót és nem rajzolhat az ujjával belőle, házat, napot, ablakot.

– Akkor az oroszlán győzött. Értem mire gondol. Ne legyőzni akarjam a másikat, hanem helyzetbe hozni. Meg kell vallanom, ez nálunk gyakori volt. Erős egyéniségek vagyunk és a vitáink nagy részében az igazságunk mindig fontosabb, mint az érzelmeink. Holott, ha most ránézek, a szócsatáink tele voltak érzelmekkel, szinte dühvel és kegyetlen érvekkel harcoltunk. Még inkább tapostunk a másikon, ha az a gyengeség jelét mutatta. Ezen is változtatnom kell. Most már látom, erőszakos voltam a beszélgetéseink alatt, és nem néztem milyen érzéseket váltok ki a másiktól a nyersességgemmel. Meg kell tanulnom tapintatosnak lennem, odafigyeléssel, megértéssel kell fordulnom a másik fél felé. Talán ez megoldás lehet ahhoz, hogy közös platformra kerüljünk. Ez pedig a pálmafa.

A koldus akkurátus mozdulattal elvette a sapkát az öléből és a tenyerébe öntötte a tartalmát. Kezével úgy csinált, mintha mérleg lenne, majd elismerően bólintott.

– Szép kis summa. Látja milyen szépen dolgozott? – kérdezte, majd átnyúlt Dr. Téglássy tenyeréért és belepergette a munkája gyümölcsét. Közben várakozóan a szemébe nézett.

– Van még egy utolsó kérdésem. A beszélgetés elején feltettem önnek azt a kérdést: hány pontra szeretné feltornáznai a házasságát? Akkor azt mondta öt ponttal már kiegyezne. Most hány pontra saccolná az esélyeket.

– Kilencre biztos nem. Inkább hetest adnék. De tudja mit? Miért ne akarjam a kilencest?

Legyen kilenc. – csapott a térdére. Már– már boldognak érezte magát. Menni akart, felugrani és hazarohanni, de fogva tartotta a félelem. Attól rettegett, hogy ez az egész csak az elméjében játszódik, és abban a pillanatban szertefoszlik, mihelyst megtöri ezt az egész légkört azzal, hogy megpróbál kitörni belőle. Most már maradni akart. Már inkább attól félt, hogy valóban meghalt és képtelen megvalósítani mindazt, amit ez a koszos koldus megvilágított benne. Azonban a beszélgetőtársa nem hagyta, hogy ez a félelem teljesen eluralja. Kérlelhetetlenül folytatta a kérdezősködést, miközben felnézett az égre. Elállt az eső.

– Ez nagyszerű! – mosolygott rá némi huncutsággal a szemében. – Sajnos lassan lejár az időnk. Hogy érzi magát?

– Köszönöm a kérdést, sokkal jobban. Sokkal könnyebben. Tele vagyok kérdésekkel önmagam felé. Azt hiszem, ma sokat megláttam abból, ahogyan eddig gondolkodtam, és bár látom a hiányosságaim egy részét, kezdem érteni, miért történik velem mindez. Azt is megláttam, hogy nem kell belenyugodnom a helyzetembe, most nem az a cél hogy visszafordítsak valamit, hanem az hogy felismerjem a lehetőségeimet, és éljek is vele. – úgy mondta, mint egy eminens diák, akit kihívtak felelni. Ettől a felismeréstől egy kicsit megszeppent. – Belátom, hogy az élet nem egy gépezet, amit szakértelem nélkül egy csavarhúzóval meg lehet javítani. Pedig hát hetvenöt éves vagyok, de rá kellett jönnöm, hogy lemondtam magamról. Az önnel való beszélgetés ráébresztett arra, hogy új megoldásokat kell keresnem, ha minőségi változásokat akarok elérni az életemben. Az első lépés, hogy elhiszem magamról, hogy képes vagyok

megújulni, és bízni magamban és másokban. Akkor elérek egy olyan oázisba, ami mindannyiunk boldogságát szolgálja.

– Ennek igazán örülök. A viszontlátásra. – mondta a koldus és egyszerűen keresztül nézett rajta. Pontosan érezte a pillantásán, hogy nem vesz róla tudomást. Csak egy villanás volt az egész a koldus szembogarában, de Dr. Téglássy Főnix nyugalmazott egyetemi tanár számtalanszor látta már ezt a mozzanatot a felesége szemében. A közönyt, ami akkor jelenik meg, amikor már valaki lemond a másikról, és úgy érzi, minden elveszett. Lényegtelen, hogy miért és hogyan létezik a másik, mit keres a környezetében, él-e hal-e, van, vagy nincs? Egyre megy! Némi felháborodást érzett. Meg akart szólalni, de aztán másképpen döntött. Inkább hagyta, hogy eluralja az érzés. Szerette volna, ha beleég a retinájába a felismerés, amit a koldus szemében látott közömbösség váltott ki belőle.

Aztán hirtelen magába szippantotta az élmény. Látómezejét betöltötte az űr, ami a koldusból áradt és Dr Téglássy Főnix tudatát elnyelte a közömbösség sivatagának homokja.

– Halló! Haló! – hallotta egy végtelennek tűnő másodperc után. Az első, amit megérezett, egyfajta sikító fájdalom volt, ami minden porcikáját átjárta. Rettegve kinyitotta a szemét és egy kisebb sóhajjal nyugtázva vette tudomásul, hogy semmi sem változott. Pásztázó tekintetében csak lábak jelentek meg, amelyek siető léptekkel haladtak tova a látómezejéből. Felnézett. Egy szikár, varjú testű férfi görnyedt fölötte. Mosolyogva rátette a mellkasára a kezét.

– Kérem, ne mozogjon. – mondta megnyugtatóan. – Kórházba visszük. Összeesett az utcán és valaki kihívta a mentőt.

Rémülten keresett a gondolataiban. Megvannak e még a kincsei? Aztán a mentősre nézett.

– Kicsoda? Nem tudja kicsoda? – kérdezte sűrgetően.

A mentős furcsán elemelte róla a tekintetét, ő pedig követte a pillantását, és a siető lábak között meglátta járda szélén ücsörgő alakot.

– Az a vak és süket koldus. Hát nem fura? – csóválta a fejét. – Honnan tudta, hogy maga bajban van? Addig rángatta az embereket, míg megszánták és valaki felhívott bennünket.

LÉNÁRT BÉLA

Házak és emberek

Születésed helye

A ház nem egyszerű lakóhely, sokkal több annál, otthon, amelyben élsz, amelyet szeretteiddel együtt te alakítasz, amely azonban téged is alakít. Biztonság és védelem is, amelyre olykor bizony szükséged van. Amikor elköltöazol, már rég nem az vagy, mint amikor először tetted be oda a lábad, viszed magaddal régi házad üzenetét, hogy aztán ismét mássá válj, amikor azt a másikat is elhagyod. Életedben kitörölhetetlen nyomot hagynak azok a falak, melyek között olykor szárnyaltál, máskor bénultan vergődtél, ahogyan sorsod akarta. Házad, otthonod, de akár kényszer-lakhelyed léte, emléke nélkül nem lehetsz teljes ember, hiszen bensődben él, ő a múltad, jelened része, de falai között bontogatja szárnyait a jövőd is.

A legtöbb csoda gyermekkorod otthonában történt veled, ahol régebbi idők szokása szerint meg is születted, tehát már akkor is része voltál, amikor csak az anyaméh oltalmában érezhetted melegét, talán érzékelted csendjét, nyugalma is, amely aztán születésed pillanatában felhangzó sírásod nyomán új értelmet nyert. Ettől kezdve már életre kelt érzékeiddel tapasztalhattad otthonod igazi valóságát.

Milyen is volt az első, amelyben, mint legkisebb fiú, először felsírtál, így adva tudtára a világnak, az emberiség egy fővel gyarapodott. A ház legalább ötven éves lehetett már akkor, természetével nem tűnt ki az utcán sorakozó társai közül, talán még túlságosan is szerényen húzta meg magát. Hét ablak-szemével álmosan figyelte a keskeny, burkolat nélküli, homokos utca forgalomnak alig nevezhető mozgását, a srácok téglaburkolatú járdáján viharzó biciklik versenyait, az esténként fáradtan hazatérő tehenek ballagását, a ürge malacok ficáncolását, mert akkoriban még csorda, konda várta reggel, eresztette szélnek este az állatok társakat kereső seregét. Bejárata fából készült nagykapu volt, hatalmas szárnyai között külön nyíló, kisebb ajtóval a gyalog közlekedőknek.

A szerény külső azonban gazdag belsőt rejtgetett. Hat szoba, fürdőszoba, két konyha, éléskamrák, tágas pince, ápolt kert, háziállatok tartására alkalmas udvar, a helyiségek előtt futó, fedett folyosó hatalmas terasszal, és fedett kapubejáró kínáltak kényelmet lakói számára, akik a mindenkori főjegyző és családja tagjai voltak.

No, kisfiú, fel hát e csodás világ megismerésére, lassú birtokbavételére, életed bő egy évtizedének gondtalan, boldog megélésére! Siess, építs be, raktározz el minden szépet, jót személyiségedbe, szükséged lesz rá, mert olyan időben születted, amikor később már nem lesz ilyesmiben részed!

Mire emlékszel tehát? Arra nehezen, hogy mikor, hogyan nyílt ki a világ a járókából a többi szobába, kertbe, utcára, a falu és távolabbi vidékek tájaira, hiszen ez szinte

észrevétlen folyamat, de az egyes történések egyediek, emlékként rögzültek. Íme, néhány, amiket nem lehet feledni.

A Mikulás és Karácsony életed része maradnak örökké, még akkor is, ha földöntúli misztikumuk egy-egy fatális emberi hiba miatt illant el. A „Mikulás” mindig személyesen érkezett, látszólagosan teli puttonnyal, amelynek tetején ott rejtezett a tiéd és testvéred ajándék-halmaza. Aztán egy alkalommal nem zörgetett az ablakon, a kiskapu volt a bűnös, a túl magas, épp most debütáló „Mikulás” puttonya beakadt a bejáró tetejébe, az ajándékokat immár a földről kellett összeszedni. Egy álom szállt tova, hiszen nem csak a szakállas változott mindnyájuk által ismert földi, ekkor épp szánalmasan szegénykező figurává, hanem a vélt teli puttony is lehullva, szemérmetlenül mutogatta szalmával kitömött, tehát eredetileg üres valóságát, amelynek csupán tetején feküdtek volna az átadandó ajándékok. A karácsonyi álom lerombolója pedig mindössze egy rosszul rögzített pléd volt, amely túl korán hullt le az üvegezett ajtóról, hiszen a másik szobában a földi „angyalkák” még javában serénykedtek a mennyezetig érő fa díszítésén. A kandi gyermeki szemek előtt feltáruló, immár pöre valóság alaposan megnyirbálta ugyan hitüket a Jézuskának addig írott leveleik célszerűségében, ami el is maradt ezután, ám az immár közösen a fa alá rakott, de még becsomagolt ajándékok, felbontásukig épp úgy megőrizték titkukat a későbbi ünnepeken is, mintha azokat az egykori, rebellis pléd őrizte volna meg. Az álom nélküli valóság is lehet titokzatos és feledhetetlen!

Az utcából verbuválódott galeri szociális összetételén bármely szociológus elégedetten csetinthetne, hiszen a két jegyző gyerek mellett a bérkocsis lánya, a szomszéd zsidó bádogos és cipész, a járásbíró, egy utcaseprő, a középiskolai tanár fiai, lányai mind egy húron pendültek. Társadalmi különbségnek nyoma sem volt, de volt istálló ganézása, az utca egész járdájának együttes lesöprése, a műhelyek szerszámainak kipróbálása, az „úri” házakból kicsent konyak, egyéb elegáns italok, cigaretták, szivarok kóstolással egybekötött árubemutatója, a pincéből kilopott dinnye lakmározása, az együtt üzött játékok megszámlálhatatlan garmada. Mindezek feleslegessé tették az óvodát, mert a szocializáció eme magasiskolái az úri házak kertjeiben, utcán, istállóban, bádogos-és cipésműhelyben, később a strandon működtek.

A kétneműség felismerése a világ legtermészetesebb módján folyt, a játékok hevében a fölösleges testi nedvektől történő megszabadulás kissé félrehúzódva ugyan, de mindnyájuk tudomásával történt, a fiúk a művelet alatt álltak, a lányok legfeljebb leguggoltak, szégyenkezésnek nyoma sem volt. Igaz, a mégis előtűnő különbségek később alaposabb vizsgálatra készítették a fiúkat, ennek csúcspontját az a különleges kutató laboratórium képezte, melyet az uszodában a kabinsoron alakítottak ki. A jegyzőfiúk családjának deszkából készült kabinja egyik oldalán egy görcs kiütésével létrehozott megfigyelési pont kiváló lehetőséget nyújtott a szomszédos kabinban öltöző, vetkőző nagylányok megfigyelésére. Ám nem vették figyelembe, hogy odaát is voltak kicsiny lány-tudósok, akik szintén kihasználták

a lencse nélküli, csupán egy közönséges lyukból képezett „mikroszkópot”, hogy megsejtsék a fiúk nem nagyított, hanem valódi nagyságú eltérő mivoltát. A megfigyelés tehát oda-vissza működött, ennek – legnagyobb sajnálatukra – végül a fiúk vetettek véget, beragasztva a lyukat, helyreállítva a deszkafal eredeti funkcióját. Aztán eldugott könyvekből kiderült ama gumik célja is, melyeket a jegyző fiúk találtak apjuk éjjeli szekrénye fiókjában, és eleinte mindnyájuk hite szerint léggömbök voltak. Ezzel az *in vitro* ügyet le is zárták, a folytatás jóval később már *in vivo* következett.

A fiúk apja vallotta, gyermekeiknek mindenük megvan, zsebpénz nem jár. De akkor miből lehet az utcán fagylaltot, medvecukrot venni? Miből a diáktársakat pukkanzó töltőtollat, az áhított játékokat? Miből telik ping-pong asztal bérlésére a strandon, miből a biciklire szerelt macskaszemre, csengőre, ami elegánsabb a többiekénél? Pénz kell tehát, sok pénz! Otthon egy óra csak pénzérme bedugásával húzható fel, ezt apjuk tette naponta, meg kell tehát szerezni anyjuktól a kulcsot, amellyel a szerkezetben rejtőző „pénzszekrény” nyitható! Ha apjuk kissé ittasan hazatérve elaludt, át kell kutatni zsebeit, kicsenni a filléreket, mert sok kicsi sokra megy. Néha még elcsent töltőtolla is az iskolában került árverésre, épp úgy, mint megunt játékaik, persze mindez titokban! Erkölcsei aggályok pedig nincsenek, pecunia non olet! Tanulság viszont: a gyermekeknek – éljenek bármily jólétben – zsebpénz kell, hogy megtanulják a pénz költségének racionális módját, mert akkor ilyen görbe utat választanak!

A boldog gyermekkor világa ki tudja mennyi csodát tartogatott volna még, ha a háború, a második, nem küldte volna egyre vészjóslóbb üzeneteit, pedig a fegyverek még nagyon távol dörögtek. Nem feledhető apjuk komor tekintete, amikor egy nyári reggelen rádöbbsentette két fiát, hogy kis országunk belépése a háborúba, elkerülhetetlen tragédiához vezet. Elég volt rátekinteni az atlasz ama oldalára, ahol a német birodalom mellett jóval hatalmasabb piros folt és CCCP felírás jelezte az egyik új, talán legerősebb, ellenfelet. Pedig ekkor még ámulva nézték a községükben is áthaladó Tigriseket, a teherautók vontatta hatalmas ágyúkat, oldalkocsis BMW motorkerékpárokat, csodálva állták körül a közeli, ideiglenes katonai reptéren álló Messerschmidteket, Stukákat. Ezekkel csak nyerni lehet, háborút veszíteni? Semmiképp!

Aztán az osztály a tanító úrral hamarosan temetésre ment, egyik osztálytársuk apját, hősi halottként búcsúztatták. Később már nem kellett menni, egyre több lett a temetés. Apjuk pedig mind komorabban ment hivatalába, egyre később tért haza, és kerti játszóterük egy részén is épülni kezdett valami. Bunkernek nevezték, ki is kellett próbálni, hogyan fér el benne a család. A galeri még viccnek tartotta az egészet, örömmel ugráltak a tetőt fedő hatalmas földkupacon, a mélybe vezető létrán fel-alá, fogalmuk sem volt mire való ez az új játszóeszköz. Nem is oly soká aztán elérkezett az idő, amikor megtudták!

A banda ekkor már csak az utcán szeretett kóborolni, oly sok látnivaló akadt. Egyre több katona vonult,

magyarok is, száználmas Zrínyi páncélosaikkal, lovak vontatta ágyúikkal, sokan gyalog, de látszott rajtuk, gépkocsival mennének inkább, mint a németek. A faluban is egyre több katona állomásozott, németek, magyarok, a gyerekekkel szívesen szóba elegyedtek. A boltok előtt új látvány, sorok állnak alapvető háztartási cikkekért, türelmetlenek, zúgolódnak, többnyire anyák, férjeik valahol nagyon messze vannak. Mégis elveszítjük a háborút?

Elérkezett az idő, amikor a háború megmutatta első igazi arcát, egyelőre a levegőben. Mindenki új szavakkal ismerkedett: légiveszély, légiriadó, és a bunker igazi értelmet nyer. Mind többen érezték, nagy baj közeleg.

A galeri régi vidámsága is tovaszállni látszott, megritkultak a találkozások, zsidó barátaik már nem is jönnek, aztán hihetetlenül szörnyű dolog történik velük egy áprilisi napon. Az összeterelt, tábori csendőrök által körülfűrt tömegben, apjuk, anyjuk kezét fogva, kis csomaggal kezükben az állomás felé tartanak, sírnak, és nem is törődnek régi társaik búcsút intő kezeivel. Mi lesz velük? Az itthon maradók akkor még nem tudták, ez volt utolsó találkozásuk.

Az utolsó nyár a közeli bombázások jegyében telt már, a szomszéd nagyvárosból ide hallatszó dübörgés után, az immár csak fiúkból álló csapat nyolcvan, napfényben csillogó pontnak tűnő – akkor már ismert – amerikai Liberátort számolt meg a strandon. Munkájuk eredményét még aznap biciklire kapva meg is látogatták, a város vasútállomása romokban hevert. Aztán a falu is sorra került, igaz szovjet bombázók dobták le kisebb terheiket,

de a legkisebb fiú jól emlékszik, hogy a bunkerben azt hajtogatta: nem akarok meghalni. Mindnyájan féltek, ő különösen, és sohasem kapaszkodott úgy a hivatalból hazasiető apja lábaiba, mint akkor.

Aztán egyre erősödő, folyamatos dübörgés jelezte – különösen éjszakánként – az igazi front, a földi pokol is megérkezik, csakhamar.

Az egykor oly nyugalmat, biztonságot árasztó otthon immár a nyugtalanság, a bizonytalanság háza lett, zűrzavar, rendetlenség, idegesség uralta el szobáit, a család elhagyni készült szeretett otthonát. Amikor a megrakott stráfszekér kifordult a hatalmas kapun, mindenki szemében könny csillogott, a szekérben ülők bizton érezték, hogy többé nem ők fogják nyitogatni kapuját, lakni szobáit, élvezni kertjét. Bő évtizedes gyönyörű álomból kell felébredniük, mert ettől a pillanattól már nincs otthonuk. Ki tudja, rátalálnak-e valaha egy olyan másikra, amely ennek az otthonnak egyedi hangulatát, megnyugtató csendjét, gyermeki zsvajtól hangos kertjét, az elfogadó szeretet melegét valaha is így tudja sugározni majd?

A család egyetlen tagja sem talált később ilyen otthonra, amely így mindnyájuk számára egyedi, megismételhetetlen, és mindvégig csupán áhított hajlék maradt életükben örökre.

Újabb otthon, de az már nem a régi

Elzúgott a háború, az elmenekült család visszatért ugyan, de nem a régi otthon várta őket, a főjegyző más településen vette át hivatalát. A szolgálati lakás merőben más volt, kisebb a réginél, komfortja hiányosabb, a telek nagy részét gazdasági udvar uralta, istálló, szén, csűr, beljebb terménytárolók jeleztek, itt másfajta életmódra kell berendezkedni, a bérezés jelentős részét illetményföld képezte. Ám a legnagyobb különbséget az jelentette, hogy a ház a falu főterén, a községháza mellett állt, a köz- és magánélet közeli szomszédok lettek, a család szinte mindenről tudott, látta, hallotta, ami odakint, a főterén és odaát, a községházán történt. Abban az időben pedig azelőtt ismeretlen, sokszor bizony félelmetes dolgok történtek, mert alaposan megváltozott világ bontogatta szárnyait. Vajon meddig képes ez a második otthon védelmet nyújtani új lakóinak? Mindössze két évig bírta a heves ostromot, aztán megadta magát, majd lakóit szélnek eresztette. Nem ő volt a gyenge, ostromlói használtak nemtelen fegyvereket védenek ellen.

Az év elején a szovjet hadsereg katonatisztjeinek nemkívánatos látogatásai tették félelmetessé a hivatal légkörét. A hazánk felszabadításán ügyködő hadsereg természetesnek tartotta, hogy az új világért, amit magukkal hoztak, fizessenek azok is, akik akarva, vagy akaratlanul ajándékba kapják. Először maguk vitték, amit csak akartak. Később, ha gabonára, élő állatra, állati termékekre volt szükségük, megjelentek a községházákon,

és követelték, a falu gazdái adják össze a kívánt termékeket, hogy ki, mennyit, azt döntsék el ott.

A szovjet katonai jeep rendszerint két tisztet hozott, akik a főjegyzőt keresték. Néha tolmács is akadt, néha nem, de a kívánságlista mindig kéznél volt, természetesen magyarul. A „párbeszéd” pedig ez esetben úgy folyt, hogy a főjegyző – aki tudta a követelés teljesítése elkerülhetetlen – alkudni próbált, kisebb számokat írt a kívánt tételek mellé, ami természetesen a másik félnél egyet nem értést váltott ki. A vita elfajulását a pisztolytáskák fenyegető megnyitása, a hangerő emelkedése, a davaj és nyet szavak eluralkodása, majd néha a főjegyző karon ragadása jelezte, ami arra utalt, magukkal viszik. Ilyenkor a szomszédban hallgatózó családtagok rémülten látták, apjuk az autóban, „vendégei” között ülve, elhagyja a hivatalt. Vajon hová viszik, visszatér-e valaha? Be kell vallanunk, a hadsereg, amely bármit megtehetett volna a győztes jogán, gálánsan viselkedett, vagy együtt tértek vissza immár „megbékélten”, látván, hogy a megtört, megalázott ember teljesíti kívánságaik jelentős részét, vagy egy szomszédos településre igyekeztén, valahol kitessekelték autójukból, hogy gyalog hazafelé bandukolva, gondolkodják el, mekkora hálával tartozik a magyar nép felszabadítóinak!

Az állomáson ilyenkor aztán megkezdődött a gabonás zsákok, a kívánt egyéb termékek berakodása, az élőállatok beterelése a vagonokba. Az amúgy is alaposan kifosztott, ám a még meglévő állataiktól, egyéb termékeiktől „önként” megváló magyar gazdák pedig szomorúan gyűröggették az átvételi elismervényt, amely

után térítést kapnak majd a hadseregtől. Természetesen magyar valutában, ami akkorra már, a mérhetetlen infláció következtében az eredetileg „eladott” termék néhány százalékat fedezte csupán! Az ügylet így valójában nem önkény volt, hanem szabályos adás-vétel, ami megfelelt a kereskedelem írott-íratlan szabályainak! Ki érti hát akkor, hogy a főjegyző miért szerette volna redukálni a követeléseket, a gazdák pedig miért tértek vissza ilyenkor az állomásról oly szomorúan, talán némi gyűlölettel is szívükben?

Szerencsére ez a kis, háborús intermezzo áprilisra lecsengett, a fegyverek már másik országban dörögtek. A főjegyző és szerettei nem várták többé remegve, mikor kanyarodik be egy szovjet jeep a községháza udvarára. Pedig május végén ismét bekanyarodott egy, az autóban ketten ültek, szokás szerint, és a főjegyzőt keresték, ahogyan eddig is mindig. Ám, már nem a falu gazdáit kellett féltetni a nemkívánatos üzlettől, a főjegyző viszont ettől kezdve, egészen más okból küzdött – mintegy három hónapon át – éjszakai, lidérces álmaival.

A két tiszt tolmáccsal érkezett, és egy nagyszabású terv részleteivel ismertették meg a szorongó férfit, katonai, hősi halotti emlékmű épül a falu főterén. Ősszel avatják is, tehát megfeszített munkára lesz szükség. A terveket a hadsereg készítette, a kivitelezést az érkező két hadmérnök irányítja majd, a többit természetesen a hálás falu vállalja, örömmel, hogy leróhatja kegyeletét a felszabadítók hősi halottjai előtt. (Igaz, saját halottjaik valahol a nagy orosz pusztákon feküdtek, jeltelen

gödrökben, hiszen ők nem lehettek hősök!) Ide tolmács kell, mesterek, építőanyag, szállítás és természetesen kézi munkaerő, amelynek megszervezése a főjegyző feladata lesz.

A mérnökök tudtak franciául, tehát csupán egy tanárt kellett keresni, aki épp ilyen szakos. Akadt, ez a probléma megoldódott. A „davaj robot” akkoriban jól ismert elve és gyakorlata biztosította az ingyen munkaerőt, szállítást, ha pedig épp valamilyen anyaghiány lépett fel, a hadsereg minden akadályt elhárított. Az építkezés rendben folyt, hatalmas vasbeton alap biztosította a ráépülő, fekete márvánnyal borított obeliszk biztonságát, amelynek az idők végezetéig kellett (volna) hirdetni a hősök örök dicsőségét: *Vecsnaja szlava gerojam...* (Örök dicsőség a hősöknek...) volt olvasható a táblán aranybetűkkel írva. (A kisebbik fiúnak sok orosz órán kellett még később padban ülnie, hogy el tudja olvasni a cirill-betűs írást, az avatáskor azonban a faluban nem akadt magyar ember – a jegyző sem – aki ezt megtehetné volna, hiszen hadifoglyaink és a málenkij robot kárvallottjai ekkor még odakint tanulták a nyelvet és írásmódját. Persze sok más is megtanultak odakint a szovjet élet iskolájában!)

A ház ablakaiból nyomon lehetett követni az építkezést, majd azt a nagyszabású ünnepséget, amelyen még Malinovszkij marsall is részt vett. A jegyzőt ekkor érte élete legnagyobb kitüntetése, Bocskai-ruhájában ő is az emelvényen állt, és vette át faluja nevében az emlékművet, miközben a dísz-sortűz hangja megremegettette a falu közeli ablakait, az övékét is.

Az obeliszket később inzultusok érték. 1956-ban a forradalmi bizottság határozatot hozott annak áthelyezéséről, ám hiába mondták apja és fia, hogy lebonthatatlan, megkezdték a hiábavaló munkát, természetesen eredménytelenül, itt csak a robbantás segített volna. A határozatért később többen, a ház egykori lakói, apja és kisebbik fia is, börtönnel lakoltak.

Aztán 1990 után az emlékmű mégis eltűnt a főtérről, ma már senki nem emlékszik létére.

A főjegyző pedig ezzel a történettel be is fejezte a hadsereggel kapcsolatos tevékenységét, itt volt az ideje, hiszen további sorsának alakulásában már nem ők játszottak szerepet, sokkal inkább az a, közreműködésükkel elvetett mag, amelyből egy másfajta világ kelt ki, és másfajta emberek döntöttek a család sorsáról.

Utólag – a későbbi események ismeretében – őszintén fejet kell hajtanunk a szovjet hadsereg nagyvonalú eleganciája előtt, ha összevetjük azzal a gyűlölettel, amit a Magyar Kommunista Párt helyi elvtársai zúdítottak a főjegyző és családja nyakába. Mindezt természetesen részben orvul, titokban, ám egyre többször nyíltan, amikor a párt népgyűlésein, a piacon, nagy hanggal követelték a reakciós főjegyző eltávolítását, mindezt a megrémült család az ablakokon át láthatta, hallhatta. A félelem, a bizonytalanság érzete pedig betette lábait a házba, onnan nem is jött ki többé, amíg ők voltak a ház lakói. Az igazi, védelmet nyújtó otthon álma rég az elérhetetlenség beláthatatlan távolságába illant.

Az újszülött demokrácia jobbik énje az első évben még képes volt megvédeni a megtámadottak egy részét, így, a tisztviselők múltját átvizsgáló, ún. *Igazoló Bizottság* a főjegyző előző rendszerbeli magatartásában, cselekedeteiben nem talált kivetni valót, munkakörében megerősítette, ami természetesen olaj volt a gyűlölet tüzére. Épp ezért, már készültek a következő nyárra tervezett nagy leszámolás tervei (*B-lista*), ahol az ilyesfajta tisztviselőknek útilaput köthetnek lábaira. De a párt, türelmetlen volt, már tavasszal előjátékot rendezett, országsszerte megszervezte ún. *népítéleteit*, hogy ne paragrafusokkal, hanem a „nép akaratával” valósítsák meg sajátságosan újfajta igazságukat.

Azon a tavaszi napon lassan gyülekeztek össze a párt hívei a piactérre, hogy elűzzék a nép ellenségét hivatalából, családját pedig otthonából. Újsághírek szóltak rémségekről, a falu szélére kis batyuval kikísért, majd elzavart papról, másutt a lakásába behatoló embereket fegyverével megállítani akaró rendőrkapitány alapos megveréséről, a hivatalukból elzavart köztisztviselőkről. Fel voltak tehát készülve a legrosszabbakra. a hivatalban is, a lakásban is.

Odakint a népgyűlés terv szerint zajlott, döntöttek az eltávolításról, két bizottságot választottak, melyek egyike a jegyzőt kényszeríti lemondásra, a másik pedig a család elzavarásáról gondoskodik. A két bizottság nyolc-nyolc embere el is indult feladata teljesítésére. Csakhogy nem várt ellenállásba ütköztek. Az irodában a jegyző nem egyedül várt sorsára, hanem a Képviselő-testület nem kommunista tagjai körében, akik elszántak voltak, hogy

megvédik az egyre inkább agyaglábakon álló, hatályos törvények szellemét, ha kell, erőszakkal. Sem vita, sem atrocitás nem történt, a bentiek csupán a kinevező hatóság felmondó papírját kérték, mert, ha van ilyen alispáni határozat, akkor a jegyzőnek valóban el kell hagynia irodáját. Ha nincs, akkor népakarat ide vagy oda, a főjegyző marad. Persze csak népakarat volt, az sem írott formában, a lemondató bizottság tétován álldogált még néhány percig, aztán úgy döntöttek elhagyják a községházát. Odakint már senkinek sem tudtak beszámolni a kialakult dilemmáról, mert csak az akarat szelleme lengett ott még, mind halványabban, de a „nép” már sehol.

A háziakat a demokratikus rendőrség egyik városi nyomozója mentette meg, aki épp egy bűntény felderítésén fáradozott a községházán, és látva az események eldurvulását, úgy döntött, a lakás bejárati kapujánál várja a küldöttséget, szolgálati fegyverét világosan láthatóvá téve. A megtorpant küldöttséggel közölte szolgálati státuszát, majd papírt kért arról, ki hatalmazta fel őket illetéktelen behatolásra, netán házkutatásra. Itt is a népakarat volt az egyedüli indok, de akkor már jól láthatóan kiürült a tér, ők meg nyolcan nem vállalták, hogy a „nép” szerepében tovább tetszelegjenek.

Aztán, nyáron mégis megszületett a törvényes alap, és a főjegyző immár nem ment keresztül a rostán. Elbocsátották, nyugdíjigényétől is megfosztották, fellebbezését elutasították, a győztes osztályharc ülte torát, egy tisztos polgári léthez szokott család pedig

szédelegve kereste a kivezető utat a kilátástalanság mocsarából.

Azért történt itt más is, ami még valamelyest boldog otthon képét sugározta lakóinak, legalább a fiúknak, Voltak szép napok, nyári fürdés a Tiszában, ahol egyetlen lovuk hátán lebegtek a folyóban, akadtak új barátok, akikkel vérre menő futball-csátákat vívtak, epedve várva, hogy egyikük amerikai rokona végre elküldje a megígért új focit, ám a csomag ovális rögbi rejtetegetett, amivel semmit sem tudtak kezdeni. Örömmel fogadták első fehér komondorukat, amely eredeti gazdájánál hallgatott már Sztálin, majd Hitler névre, végül új tulajdonosai – a politikai aktualításokat mellőzve – Bodrinak nevezték el, mert bizony a történelem vad rohanása közepette akár két-három évente is új nevet kaphatott volna. Boldogan kezdték új gimnáziumukban a tanévet, hiszen előző gimnáziumuk csak fiúkat oktatott, itt meg a lányokkal bizony sokkal jobban teltek az órák, hiszen nem csak tanáraikra kellett figyelni. (A képet később azonban igencsak árnyalta, hogy egyikük sem érettségizhetett le, az osztályidegeneknek nem jár értelmiségi lét.) Örömmel ültek fel kis kocsijuk bakjára, hogy utasokat fuvarozzanak, mert a család új megélhetési forrása a bérfuvarozás lett. Micsoda hasznát vették most a fiúk, hogy annak idején a régi galeri tagjai között volt egy fuvaros lánya is, akinek házánál kitanulták a lótarás csínját-bínját. Örömmel hajtottak ki az illetmény-föld tanyájára, ahonnan még egy évig dinnyével, ló-eledellel megrakottan tértek haza. A növekvő viharfelhők közül ritkán előtört még a nap sugara is.

Aztán elkövetkezett az idő, amikor a kirúgott apa már nem lakhatott tovább szolgálati lakásában, költözések sora kezdődött, az utolsó lakás mindössze egyszobakonyhás „otthonra” zsugorodott. Az igazi otthon illúziója végképp elszállt, a világ legigazságosabb társadalmá megmutatta valódi arculatát, mindössze ennyi jár az osztályellenségnek, vagy tán ennyi sem, hanem valami más?

Carcer mala mansio

(Horatius: A börtön nem kellemes lakóhely)

Ha valaki az egy szoba-konyhás lakással nem elégedett, gondoljon arra, ennél rosszabb lakhelyek is léteznek, amelyeknek már távolról sincs közük egy otthon melegéhez, az emberi méltósághoz. A börtön, Horatius szerint ugyan „lakóhely”, aki viszont már „lakott” benne, aligha nevezheti annak.

A megyeszékhely belvárosában szép, neogót templom áll, két égis erő tornyában harangokkal, éjjel világító órákkal, amelyek negyedóránként kongással jelezték az idő múlását. Az isten háza mögött ma is ott áll a „bűnösök háza”, sokemeletes zord épülettömbjével. Magas kerítés övezi, tetején szögesdrót huzalokkal, hatalmas bejárati vaskapujával együtt kajánul kedvét szegte minden szökni próbálkozónak. Akit ide behoztak, minden zugát aligha ismerhette, de láthatta tágas, több emeletnyi belső terét, függőfolyosóit, az azokból nyíló zárkák fekete ajtóit, fürdő helyiségeit és a küblik (zárkákban elhelyezett ürüléktárolók) ürítésére szolgáló szennyvíz-leöntőket. A

reggeli séták kis udvara egyszerre csak egy-egy emelet „lakóit” tudta fogadni, akik párosával köröztek, és igyekeztek egymástól – különösen a frissen érkezőktől – információkat szerezni a kinti világról. Aztán a zárkák világa következett a másnapi sétáig. Odabent a bútorzat az emberi lét minimumát szolgálta, vaságyak, asztalka székekkel, mosdóállvány lavórral, vizes kannával, kicsiny polcok az egyéni cuccoknak, nincs szükség nagyra, hisz alig lehet holmid, a sarokban pedig a kübli, ahol testi szükségleteidet a többiek előtt végzed. Ezek a „szobák” amúgy is kicsik, egyébként ebben az időben a zsúfoltság miatt még kisebbek, ez természetes, hiszen épp az a céljuk, hogy a nap minden percében érezd a bezártság bénító üzenetét. Ott volt még a beszélő helyisége, ahol időnként találkozhattál szeretteid valamelyikével, persze, kezét sem érinthetted, vasrács választotta el őket tőled, hogy világossá váljon: két világ van, egy rácson túli, elvileg szabad, és egy belüli, amelyben a szabadság csupán álom. Szóval rab vagy, bár lehet, még el sem ítélték, előzetesen vagy.

A rend szigorúan szabályozott, megtanulod, automatizmusoddá válik. Kolomp szavára ébredsz, ugorj ki azonnal, nincs idő megváltó álmaid felidézésére. Siess a mosdással, öltözz fekete csíkokkal befestett, a néphadseregből származó ócska katona-rabruhádba, rakj rendet. Érkezik a reggeli, tartsd oda csajkádat a kávénak nevezett, testi vágyaid elfojtására begyógyszerezett, langyos cikória italnak, vedd tálcádra a „hozzávalót”, amiről néha azt sem tudod micsoda. Siess, mert máris sorakozol a reggeli sétára, ahol az örök üvöltései

közepette telik húsz, szabadlevegős perced. Talán a szabad ég alatt némileg még szabadnak is érzed magad! Aztán szemle, ahol ismét szétszórják ágyadat, széttúrják holmidat, tiltott levelet, eszközöket keresnek minden nap, holott senkivel sem találkozhattál az előző napokban. De legalább még van valami dolgod, rendet kell teremteni újra, mert ezután a tűrhetetlen semmittevés órái következnek. Az ebéd ehetetlen, a vacsora legtöbbször avas szalonna, íze átjárja egész tested, magad is avítnak, avasnak érzed tőle önmagad, kissé undorodsz is önnön lényedtől.

Van még tárgyalás, ahová személyesen visznek, és lelki összeomlás, amikor megtudod büntetésed mértékét, vannak beszélők, írhatsz levelet, amit természetesen cenzúráznak, kaphatsz egy-egy alaposan átvizsgált csomagot is, persze büntetésed mértékétől függően havonta, de akár csak hathavonta. Könyvet hoz ugyan a rab-könyvtáros, de nincs kedved, sem türelmed olvasni, akár nyelvet is tanulhatsz, ám ennek az „iskolának” miliője alaposan lohasztja ilyen szándékokat. Társaid történetét már kívülről fűjod, családjuk minden tagját hallásból ismered, ahogyan a többiek a tiédet. Marad a kegyetlen harc az idővel, mert rab vagy, és ha már elítéltek, legalább azt is tudod, meddig tart majd ez a küzdelem.

A reményteljes jövőtől megfosztott család két tagja épp itt vendégeskedik, az apa és a legkisebb fiú lakolni fognak, mert 1956-ban kezdet emeltek a csodálatos jövőt ígérő új rendre, azaz bünt követtek el az „emberiség” ellen. Hogy mekkora lesz ez a Canossa-járás, hamarosan

kiderül majd. Addig pedig szinte már éppúgy morzsolgatják, tengetik napjaik sorát, mint a valóban elítéltek, csupán otthoni civil ruháik jelentik a különbséget, meg a remény, hogy kevéssel megússzák, hiszen csak azt tették, amit lelkiismeretük diktált.

Elmúlt már az őszi, Advent kopogtatott a rácsokon, és a szeretet ünnepe. Vajon elég erős lesz-e a szív, hogy felülemelkedjen a gyötrelmes valóságon, és átélje az ünnepek nagyszerűségét, vajon lesz-e erő, hogy a kintieknek azt mutasd, nem törtél meg, virtuálisan velük vagy, együtt álltok a fa alatt, és biztosan eljön az idő, amikor már testi valóságban is foghatjátok egymás kezét? Bár a fiatal férj levélbeli ígérete erre ösztönzött, ... *"Majd ott, este, amikor egyedül vagy, hallgass, várj, máris ott vagyok, puhán átölellek, s a mélyen sötét alkonyi csendben együtt éljük át a születés, mindig megújuló ámulatát..."*, a feleség levele azonban világosan mutatta, a dolog nem így működik, ... *"Karácsony este. Csupa könny, befelé forduló gyötrellem. Drága Kis Uram hiányzol, gyere, töröld le könnyeimet..."* Pedig ez a karácsony nem csupán Jézus születéséről szólt volna már, hanem saját gyermekük várható születéséről is, egy újszülöttről, aki épp azon a reggelen jelezte, hogy e világban, emberként akar élni majd, amikor apja kezén először kattant az embertelen bilincs.

Az Advent nem hozta meg a reményt, hogy mégis lesz amnesztia, az ünnep pedig épp úgy telt, ahogyan a mindennapok szürkeségének bármelyike. Legalább a földszinten állt volna egy feldíszített fa, hogy a dolgukat végző, vagy reggeli sétára igyekvő rabok a folyosóról

láthatták volna, legalább az ételek minősége jelezte volna, hogy odakint ünnepelnek az emberek! Nem, börtönben nincsenek hétköznapiok, sem ünnepek. Itt egyetlen ünnep lesz, amikor majd becsapódik mögöttes a hatalmas vaskapu, és kilépsz a szabadság friss levegőjére! Így hát – bár a lélek nagyon akarta, várta – a fizikai valóságban semmi új nem történt, minden olyan volt, mint máskor. Vajon hol volt Jézus ezekben az órákban? Mert üzenete nem szűrődött át a vastag falak gátjain. Vajon hány ilyen ünnepet kell majd „megünnepelni” így idebent, és szereteteinknek odakint?

Mert az ünnepek táján már sorra születtek a régi-új rend által megfelelő szigorúságúnak tartott bírói ítéletek. Mert minden rendteremtési kísérlet, amely egy vérszomjas rendszer hihetetlenül gyors összeomlása következtében előálló káosz félelmetes rendetlenségén úrrá akart lenni, vagy netán egy másik, az emberi méltóságot sokkal jobban tisztelő rendszer építésének próbálkozása, emberiség elleni bűnnek számított szemükben. Így hát folytatták mindazt, amit addig is tettek, nem volt nehéz dolguk, világhatalom hadserege tisztította meg előttük ismét az utat, ahogyan egyszer már megtették. Hullottak hát az évek, újra állhattak a bitófák. De – bármily nehéz is volt a börtönbüntetés éveinek tudomásul vétele – a legszörnyűbb mégis az volt, amikor már nem számítottak az évek, mert az élet került veszélybe. A fiú sohasem feledheti a szemekben tükröződő félelmet, amikor a börtön folyosóján véletlenül találkozott egy ítéletről visszatérő csoporttal, ahol két emberre a legszörnyűbb büntetés várt, és sohasem feledi

az utolsó üzenetüket küldők hangját, amikor fülük hallatára, néhány hónappal később, ugyanott a bitófa alá kísérték őket.

Elkövetkezett hát az ő perük is, nevetséges, bár igaz vádak halmaza a vádiratban, ismerősök tanúvallomásai a tárgyaláson, kétségtelenül bizonyítást nyert, az apa és fia is meg akarták dönteni a világ legdemokratikusabb népköztársaságának rendjét. Azt a rendet, amely lakóhelyükön, többnyire másutt is, kártyavárként omlott össze magától. Megkapva büntetésüket, abba belenyugodva, ám lelkükben elfogadatlanul, öltötték magukra csíkos rabruháikat, vonultak új zárkáikba, hogy ott folytassák a rabok megalázó életét. A fiú a per egyik szünetében még kezébe vehette néhány napja megszületett fiát, hogy aztán újra elszakadjon tőle hosszú időre, így, amikor szabadulása nyomán meg akarta ölelni immár nagyobbacska fiát, az idegenként tekintve rá, sírva fakadt, és nagyanyjától várt menedéket.

A kinyíló új tavasz idebent nem ígért semmit, ám – bármilyen furcsa – odakint, egy rabgazdaság földjein szükség volt a munkáskézre. Újabb lakhely, valamivel tágasabb világ, kevesebb kötöttséggel, amelyet a lélek örömmel nyugtázott ugyan, de a testnek jóval nagyobb kihívásokkal kellett szembe néznie, kemény munkával kellett lakolniuk „gaztetteikért”. Mégis, szinte örömmel tették, mert a szabadság csalfa illúziója ott rejtezett a hatalmas szántóföldeken a nyári égbolt alatt, ott a tábor udvarán, a nappal nyitott cellák látványában, a társakkal történő találkozás szabad lehetőségében. Tették, mert a beszélőkre messziről érkezett szeretteikkel jóval

kötetlenebbül találkozhattak, kezeik a szabadba kitett asztalokon egybefonódhattak, a hozott ételekből együtt fogyaszthattak, a jóval megértőbb örök szemet hunytak, amikor a kedvestől akár csókkal is búcsúztak. Az idő is melléjük állt itt, mintha magasabb sebességre kapcsolt volna, gyorsabban repült, talán a szabadulás halvány fénye is erősebb volt az itteni alagút végén, mint egykor odabent.

Mégis esendő rabok maradtak, új, esendő szokásokkal, mert szívből kellett volna örülni egy-egy társuk szabadulásának, ám a bénító fájdalom ott ólálkodott a lelkekben, amikor elbúcsúztak egymástól, ő ma este már szabadon ölelheti asszonyát, a maradók még miért nem? Amikor néha a szántóföld végén, egy-egy útparti árokban a fáradságtól elpillervede nézték a forgalmat, s elhúzott mellettük egy-egy CA rendszámú magántulajdonú személyautó, az irigység ott munkált mindnyájuk szívében, vajon mikor tehetik ők ugyanezt? Szóval rabok voltak, vágyták a szabadságot, irigyelték a szabad embereket, de azok még nagyon távolról integettek nekik. Vagy nem is olyan távolról, mint gondolták?

A rabok világában egy különös fogalom kitörölhetetlenül beívódott testbe, gondolkodásba, lélekbe, amnesztia, azaz a korábbi szabadulás reménye gyulladt ki minden ünnep előtt, talán megenyhül a hatalom, talán megbocsájt ellenségeinek. Aztán rendre elmúltak a különleges napok, a cellák ajtói továbbra is zárva maradtak. Ám a következő év elején egy kora tavaszi éjjel az alvókat különös zaj ébresztette, kicsapódtak a hálók helyek vasajtai, újabb rabok érkeztek,

de valahogyan még az örök is elnézőbbek voltak, nem üvöltöztek, az újonnan érkezők pedig magabiztosan, nagyhangúan jelezték, ők mások, eltérnek a visszahúzódnó, hallgatag politikai foglyoktól. Reggelre kiderült, köztörvényesek érkeztek, a két társaság összekeverése eddig sohasem történt meg. Kódolt üzenet volt ez, a hatalom április negyedikére tervez valamit az itt tartózkodó, nem túl hosszú büntetésű ötvenhatosok számára. Netán mégis valódi amnesztia készül, és megérkezett az utánpótlás a közelgő tavaszi munkákra? Pedig most – annyi reménytelen várakozás után – ez történt.

-.-

Azon az áprilisi reggelen a férfivá érett fiú, több társával együtt, immár szabadon szállt fel a hazafelé tartó gyorsra. Az úton két zakatolás dübörgött mindvégig, egy a száguldó vonat kerekeiből fakadt, és mindenki hallhatta, a másik csak a férfi szívében dobolt...

***” Visz a vonat, megyek utánad,
Talán ma még meg is talállak...”***

Estére valóban megtalálta asszonyát, és immár mindketten boldogan súgták egymásnak:

”Ahol én fekszem, az, az ágyad.”

Immár egy, a gyermekkorinál ugyan jóval szerényebb, ám igazi családi otthon reménye újra ott munkálhatott mindkettőjük szívében, mert nagyon akarták, hogy végre ismét megnyíljanak előttük azok a kapuk, amelyek biztos

védelmet nyújtanak a mögöttük meghúzódóknak. Mert ilyen ajtók nélkül nem érdemes élni.

SZÚCS GYÖRGY

LEPKE-KIS-KEZÉT

Tóth Hédinek

Míg szoknyájába játssza a Napot
karja égbe kap mosolya után -
domb, vékonyka vonulatot rajzol,
amerre bokáját üzve fut át.

Jókedve árnyékba esve – visong,
talpa alól gondot dobál a föld,
mozdulatában törik a tilos,
sejtjeiben csók terem és anyaöl.

Aranyhaján csörtető nevetés
fűt, fát, bokrot, bogarat táncba hív -
őskacajost keringtet a szív.

Szorgos szeretet-lepke-kis-kezét
bizalommal bizalmatlant sújtva
e világnak kézfogásra nyújtja.

ÁBEL-TÚZBEN

Jóízű mosolya, ajka
Ábel-tüzet éget belém -
homloka eszméletre ver
életemnek szebbik felén.
Izzó erő döf szíven.
Csodatévő sava, borsá
álomtalan múltba révedt
magányomat tékozolja.
Telemen matató karja
táncra perdít lusta tavaszt,
bősz-vidámra lobbant nyarat,
őszömmel vív, velem marad.
 Bimbózó vígság, földi angyal
 vigyáz még rám égi haddal.

A SZÍVNEK RETTENETES

Amíg hangod nem tér vissza hozzám
csend van és ropogtató hideg.
Várlak és vár magányos szobám –
ő is lázban ég,
mert barna szemeidre gondol:

Kettesben oly békülékeny az idő –
szemhéjadról lebbent árnyék
futkározva játszik a falon.

Kérlelhetetlen napok és gondolatok tömegében
nem könnyű egy síkságot dalba fogni,
megviseli a táj a benne élő.
Mielőtt más csend borul szemedre és
messzebbre
nem tűnnek szétszórt napjaim – el kell
mondanom:

A szívnek rettenetes, hogy ott
nem ismeri fel a könnyörületet, ahol
a szerelem, hangtalan átkelés a szomorúságon.

ŐSZI DÉLUTÁN

Pillanatkép feleségemről

Míg hintaágyas nagykabátban szenderegtél,
a szürkület melléd fektette könyvedet,
két kezéd egymás melegébe bújtatta,
nehogy bármi, megzavarja nyugalmadat.

A fényeivel egyre fukarabb ősz,
rendre bírta a két házörző ebet.
Érkezésemkor, álmodat őrizték:
megérdemelt békédre fülelt a csend.

Most fogd össze a múltat, jövőre ható
összes csillagot, – ötvenkilenc éved
tündöklő jutalmával ébredj, s ne fájjon
mit vett el, mit vehet még el az élet.

Vendég lehettél az egyik csillagon,
mert, akár a lebukó Nap, – karjaidat
szemed elé kapva megtörölted arcod
fényét, helyet sem hagyva a lét árnyainak.

BOLDOGSÁG

Kérjem kölcsön az élettől,
s majd megadom, amikor nem hiányzik?
Váltsam hitelre hitelességemet,
s boldogtalanítsam egy életen át magam?

Hogyan kérhetne, hova mehetne az,
akit, igaz kíváncsisággal sohasem
igazítottak útba, s megtérve útvjáról,
még egyszer sem hallgattak érdeklődéssel.

Akinek a válaszában is kérdés lappang,
mit adhatna cserébe a boldogságért.
Maga lenne fedezete egy olyan varázslatnak,
amit a múlt érlel, a jelen hallásból ismer,

a jövő ábrándképei közt tart számon.
A boldogságnak közlekedő útja sem ismert, csak
feltételezhető, hogy ember és ember között is mozog.
Váratlan helyzetekben is mindig mások látták.

Kölcsönkérni, lázas izgalommal törleszteni?
Tapasztalat-e az, amelyre évezredek óta
meg van a szó, de körülírásakor
holnap is beszűkül a nyelv?

Utóirat

*Amikor belemerültem az életbe, - kiemelkedtem a
hétköznapiokból. Amikor megittasultam az élettől, -
józanítón, rajtam uralkodott a világ. Amikor boldogságot
kerestem, - megtudtam miféle üresség ostoroz.*

ŐSZ

*A nap még festi a határt
Felszabadít nedveket
Parázsló nyár szedi jussát
Naptól éj lop perceket.*

*Dér-koszorút sző a hajnal
Tócsák képe megfeszül
Kis pletykára csirke haddal
Pajta alá gerle ül.*

*Tarka dombról tántorogva
Helye-huja gondot űz
Már emeli szánakozva
Szomorú fejét a fűz.*

*Felvérezte testét a táj
Rozsdálló vér szerteszét
Halotti torra készül már
A szakadt felleget ég.*

TÓTHNÉ BATA BEÁTA

A volt feleség

- Hihetetlen, hogy mégis itt vagy! – mondta dühösen a férfi. – Megbeszéltük, hogy megvársz otthon! Minek jöttél ide?!

- Látnom kellett őt... - súgta a nő halkán, mivel nem igazán jött ki hang a száján.

- Leülsz akkor hozzánk, ha már itt vagy? - enyhült meg a férfi.

- Jaj, dehogy!!! – rázta a fejét a nő határozottan – Inkább nem...

Tudta, hogy nem lett volna szabad idejönnie. De nem tudta megállni.

Három éve ismerte a párját, már a házasságot tervezték. Tudta, hogy volt már nős, de mikor megismerkedtek, már elvált a feleségétől. Közös gyermekük nem volt, egyetlen dolog kötötte őket össze csupán: egy közös lakás, melyben albérlő lakott. A férfi nem szívesen beszélt a volt feleségéről, mindig csak szűkszavúan nyilatkozott, ha szóba került. Mástól sem hallott róla, a férfi szülei távol éltek, kétszer, ha látta őket összesen. Már ők is rég elváltak, és ha a fiuk meglátogatta őket, akkor rendszerint egymást szidták, nem volt túl felemelő a velük való találkozás. A barátai közül sokan szintén nem ismerték a nőt, a régebbiek pedig tapintatosan kerülték a témát.

Ezért is volt olyan különös, amikor a múlt héten felhívta a párját a volt felesége. Éppen vacsoráztak, amikor megcsörrent a telefonja.

- Livia – mondta csodálkozva – vajon mit akarhat? Erre ő is nagyon kíváncsi volt. A beszélgetés kettő percig sem tartott, a férfi pedig közölte, hogy a nő el akarja adni a lakást, és emiatt találkozni szeretne vele. Papírokat kell aláírni, és néhány dolgot meg kell beszélniük.

Furcsa érzés kerítette hatalmába ekkor. A sosem látott feleség hirtelen megjelent az életükben, és a párja ettől ideges lett. Azóta nem tud szabadulni a gondolatától, hogy látnia kell ezt a nőt. Nem akar vele megismerkedni, vagy ilyesmi, de látnia kell.

Volt egy olyan érzése, hogy a párja pont ezt nem akarja. És ettől még kíváncsibb lett.

A férfi nem titkolózott, nyíltan megmondta, hogy ma találkoznak, itt a kávézóban. Nem is készülődött sokáig, futólag megkérdezte, hogy szeretne-e vele tartani, de láthatóan megkönnyebbült, amikor nemet mondott. Megbeszélték, hogy a férfi elintézi a szükséges papírmunkát, aztán hazamegy, ő pedig otthon megvárja. És így is akart tenni. De a gondolat nem hagyta nyugodni, hogy itt valami titok lappang. Olyan furán viselkedett a telefonhívás óta a párja. Megpróbálta elképzelni, milyen is lehet ez a titokzatos nő. Képet sosem látott róla, hiába kérte. A férfi azt állította, amikor kiderült, hogy a felesége megcsalta, akkor minden képtől és emléktárgytól megszabadult. Tovább akart lépni, és ez csak így

sikerülhetett. Az is nyilvánvaló volt, hogy nem táplál már gyengéd érzelmeket Livia iránt, mégis feszült lett a találkozás gondolatától.

Biztosan szép nő – gondolta mindig, ha eszébe jutott.

És ez a gondolat mindjárt el is bizonytalanította. Saját magát korántsem tartotta szépnek, vagy akár vonzónak. Több mint húsz kiló súlyfelesleg volt rajta, sokáig nem is akarta elhinni, hogy ez a magas, napbarnított férfi őszintén érdeklődhet iránta. Mondjuk a párja sem volt egy modell alkat, inkább olyan mackós, enyhén kopaszodó, de azért vonzó. Még így is feltűnést keltettek, ha kézen fogva megjelentek valahol. Láta, vagy inkább látni vélte az idegen arcokon a megvetést: ugyan mit eszik ez a jóképű férfi ezen a kövér nőn?

Pedig a nő nem volt csúnya. Hosszú, hullámos haja a derekáig ért, csinosan öltözködött, arcán szinte gyermeki báj tükröződött. Ezt mindenki észrevette, csak ő nem. Gyerekkora óta voltak gondok a súlyával, de a probléma akkor tetőzött, miután az első nagy szerelem csúfosan elhagyta. Akkor bánatában napokig nem evett, összeomlott, kórházba is került. Telenyomták nyugtatókkal és kedélyjavítókkal, melyektől durván hízásnak indult. Azóta többször is nekifutott a fogyókúrának, de sosem járt sikerrel. Sőt, a végén még néhány kilóval többet is mutatott alatta a mérleg, mint amikor elkezdte.

Önbizalma megroggyant, és már senkinek sem hitte el, hogy valóban vonzó lehet. Ez a férfi azonban áttörte

ellenkezésének falát, és szó szerint meghódította. Olyan vehemenciával udvarolt, hogy még a barátnői is irigyelték. Az anyja is biztatta, adjon egy esélyt neki. Nagyon lassan olvadt meg a jég, de a férfi ezt türelemmel kivárta, körül rajongta, imádta. A végén egészen el tudta hinni, hogy szerethető. Ennek már három éve. Együtt élnek, és nagyon boldogok, legutóbb a házasság gondolata is felmerült.

Amikor ma délután a férfi sietve távozott otthonról, a nő nem tudott szabadulni a gondolattól, hogy utána kell mennie. Egy darabig küzdött magával, aztán nem bírta tovább. Gyalog vágott neki a körülbelül 10 perces útnak, talán azért, hogy útközben kissé lehiggadjon. A hűvös őszi szél az arcába vágott, de nem is érezte. Felhők gyülekeztek az égen, és még munkaidő volt, így nem voltak sokan az utcán. Többször vissza is akart fordulni, sőt még egy nagy kerülőt is tett, a végén mégis ott állt a kávéház ajtajában.

Bizonytalanul belépett, és körülnézett. Az egyik asztalnál ott ült a párja, háttal az ajtónak, mégis felismerte. Szemben vele pedig.... jaj ne...egy gyönyörű nő, akinek éppen megcsörrent a telefonja, ezért elnézést kért és felállt, majd hátul kiment az udvarra telefonálni. Tökéletes alakja teljes valójában láthatóvá vált. Hosszú szőke haj, ígéző szemek, egyenes tartás, kifogástalan kosztüm, karcsú alak, hosszú combok, túsarkú cipő. Mintha egy divatlapból lépett volna elő. A szomszédos asztalnál ülő férfiak leplezetlenül megbámulták.

A nőnek szinte földbe gyökerezett a lába. Ő lenne Livia?! Ettől a tökéletes nőtől vált el a párja?! És most vele él?! Őrült talán vagy vak?!?

Arra ocsúdott fel, hogy a férfi dühösen számon kéri.

Dehogy akar leülni hozzájuk, még csak az kéne. Levegőt is alig kapott az izgalomtól és a sokktól.

- Busszal jöttél? – rázta meg a párja.
- Gyalog.... –lehelte.
- Gyalog?!? Megőrültél? Mindjárt szakadni fog az eső!!!

A nő úgy érezte, menten megnyílik alatta a föld. Megalázónak érezte, hogy lebukott. Nem akarta, hogy a párja észrevegye, csak titokban meg akarta nézni magának a nőt, aztán gyorsan hazamenni. Gondolta, hogy egy dekoratív nő, de arra nem számított, hogy egy valódi szépség.

- Ha nem akarsz odajönni hozzánk, akkor ülj le itt, és várd meg, amíg végzünk! Még talán tíz perc – húzta hátrébb egy üres asztalhoz a férfi. – Te jó ég, teljesen át vagy fagyva, jéghideg a kezed!!!

Közben leültette, és rendelt neki egy forró teát.

- Itt várj meg, jó? Ne menj sehová, majd együtt hazamegyünk! – mondta, majd visszasietett a saját asztalukhoz.

Nem megy sehová, dehogy megy. Jártányi ereje sincs. A fejében össze-vissza cikáznak gondolatok, jönnek a régi, elfeledettnek hitt beidegződések. Az nem lehet, hogy egy

ilyen nő után valaki őt kívánja. Ez egyszerűen lehetetlen. Zsibbadt ujjakkal szorongatta a forró csészét.

Az időérzékét elveszítette. Egyszer csak ott állt előtte a párja.

- Indulhatunk?

Szinte öntudatlanul hagyta, hogy a férfi kikísérje és beültesse az autóba. Arra sem emlékezett, megitta-e a teáját. Csak valami keserű ízt érzett folyvást a szájában. Nem szóltak egy szót sem hazáig. Otthon a férfi leültette a fotelbe és nekiszegezte a kérdést:

- Miért jöttél oda?

- Nem tudom....látnom kellett....

- És most jobb?!!!

- Livia egyszerűen gyönyörű... Én....

- Gyönyörű!!! Ez tény. De nem tudsz róla semmit....

A nő ültében hátrahanyatlott.

- Tudom, hogy haragszol rá, mert megcsalt....

- Szerinted haragszom, mert megcsalt?!? Ó, istenem... - a férfi a kezébe temette az arcát, hogy a nő ne láthassa, ahogyan megrohanják az emlékek.

Egy darabig csend volt. Aztán a férfi felállt, és járkálni kezdett.

- Hát jó – kezdte. – Livia megcsalt, de nem egyszer, hanem.....- nagyot sóhajtott – hetente egyszer. Sosem szeretett. A feleségem lett, mert szabadulni akart otthonról a zsarnok apjától, és engem jóval könnyebb volt kijátszani. Biztosítottam a fényűző megélhetését, ő pedig

élhette a világát szabadon. Tudta, hogy milyen szép, és ezt ki is használta. Szerzett magának valami alibi állást, közben férfiakkal találkozgatott, akik mindenféle ajándékokkal halmozták el. Képes volt a saját lakásunkban is fogadni a szeretőit – szorult öködbe a keze. Egy darabig megint némán járkált, halántékán kidagadtak az erek, látszott, hogy komolyan megviseli az emlékezés.

- Én hülye, mindent elnéztem, mindent megbocsátottam neki. Pedig talán nem is akarta, már szabadulni szeretett volna tőlem. Én pedig rettegtem attól, hogy elhagy. Mint valami idióta bogár, repkedtem a fényforrásom körül, és nem tanultam belőle, ha megégetett. Gyakran megalázott, és érezte vele, hogy összehettem a két kezem, amiért a feleségem lett. Pedig nem főzött, nem takarított, nem gondoskodott rólam. Ez sem számított. Bejárónőt fizettem, étterembe jártunk, wellness hétvégékre.... Ő pedig csak ásítózott mellettem. Néha megsajnálta, akkor nyilvánosan átölelt, de a vállam fölött idegen férfiakkal szemezett. Aztán egyszer..... néhány órával előbb értem haza.....

- Rajtakaptad..?

- Nem, az túl egyszerű lett volna. Éppen nálunk voltak a barátnői. A teraszon beszélgettek, hangosan nevetgéltek. Nem hallották, hogy megérkeztem. Előbb le akartam pakolni a holmimat a nappaliban, mielőtt kimennék hozzájuk köszönni, amikor egyszer csak meghallottam, hogy rólam beszélnek. Livia gunyoros hangon ecsetelte, szerinte milyen szánalmas vagyok és

férfiatlan. Mackósajtnak nevezett, a többiek pedig hangosan kiröhögtek. A vér megfagyott az ereimben, kiáltani szerettem volna, hogy észre vegyenek végre és befejezzék, de nem tudtam. Egyszerűen lebénított ez a lehetetlen helyzet. Lívia pedig folytatta a porig alázásomat azzal, hogy sajnáltatta magát, amiért velem kell élnie. Kifejtette, milyen kövér vagyok, és undorodik hozzám érni. Hozzáteszem, nyolc kilóval voltam kevesebb, mint most.

- Te jó ég, Szívem...

- Ne sajnálj, megérdemeltem. Végig hallgattam még, hogy mennyire kínos neki velem bárhol is megjelenni, és hogy milyen ostoba vagyok, amiért elnézem a folyamatos hűtlenségét. Amikor azt kezdte ecsetelni, hogyan és mikor enyelgett a közös ágyunkban a főnökével meg mit tudom én még kikkel, akkor távoztam otthonról. A bejáratí ajtó becsapódott mögöttem, én pedig padlógázzal hajtottam el. Na akkor biztosan rájöttek, hogy hallottam őket. Ráébredtem végre, hogy ez a nő milyen gonosz. És te képes vagy féltékenykedni rá?!

A férfi fáradtan rogyott le egy fotelbe. Kimerítették az elmúlt óra eseményei.

- Beadtam a válókeresetet, teljesen kiábrándultam belőle – folytatta halkan. – Megalázó viselkedését kétévnyi terápiába került feldolgozni. A teljes fizetésemet orvosokra költöttem. Tönkrement az egészségem, nem maradt semmi önbizalmam. A barátaimnak és a munkatársaimnak köszönhetem, hogy a végén talpra

tudtam állni. De még mindig rossz érzés fog el, ha rágondolok. És összeugrott a gyomrom, amikor telefonált.

- Miért nem mondtad ezt el nekem?

- Ilyesmivel nem dicsekszik az ember. Még most is szégyellem magam az akkori viselkedésemért. Nem is értem, miért tűrtem el neki annyi mindent. De tudtam, hogy baj lesz belőle, ha meglátod. Hogy kiborulsz a szépségétől, pedig nincs miért. Tökéletes a teste, igen. De egy szívtelen dög. Ha tökéletes testet akarok látni, elmegyek egy múzeumba. De esténként egy gondoskodó, melegszívű nő mellé szeretnék lefeküdni. Akiben ezer százalékkal megbízhatok, aki valóban engem akar. Már milliószor elmondtam, nem tudom másképp kifejezni: nekem te kellesz, rád van szükségem, senki másra. És azt szeretném, ha te is megpróbálnád szeretni magad. Ha pedig nem megy, akkor legalább azt engedd meg, hogy én szeresselek! Helyetted is....

A nő nem szólt semmit, csak vigasztalón átölelte a párját. És olyasvalamit érzett, amit eddig még soha: hogy ő a világ legszerencsésebb nője.

ILISICSNÉ CSÁSZÁR RITA

Az almásláda utóélete

Hol volt, hol nem volt... egy igaz történet. Volt egyszer egy almásláda (sőt, nem is egy volt, hanem több).

Az almásláda meg volt elégedve az életével. Almákat tartottak benne, és ide-oda hurcolták néha. Csendesen teltek a hétköznapiak. Ő meg csak beszívta a kellemes almaillatot, és mélabúsan ábrándozott az élet dolgairól.

Aztán történt egyszer, hogy megint megragadták, autóba rakták, és elvitték egy családhoz. Ahol az édesanya almás pitét készített a szép piros almákból. A láda kiüresedett. Feleslegessé vált!

Életében először úgy érezte, hogy nincs szükség rá. Elhagyatottan árválkodott a családi ház oldalának támasztva. Nem tudta, hogy most mi lesz vele? Hogyan tovább? Ekkor odajött a férfi, az, aki hazahozta, megfogta, és vitte... a ház előtt álló kukához.

Ezt a szégyent! – kiáltott fel az almásláda. – Engem, kidobnak! De senki sem hallotta meg fájdalmas jajszavát.

Sokáig volt a kukában a szemét között, félig kilógott belőle. Aztán hajnalban jött valaki, kézbe vette, forgatta, és így morfondírozott, a fogai közt szűrve a szavakat:

-Ez még jó lesz valamire.

Mielőtt még jöttek volna a kukások, hazavitte az üres almásládát. Otthon feltette az asztalra, és sokáig gondolkozott. Előkerült a fogó, a csavarhúzó, és ripsz-ropsz, széjjel szedte a ládát darabokra.

Aztán kézbe vette a ceruzát és a vonalzót, és méricskelt valamit. Közben dünnyögött, hogy elég lesz. Ezután buzgón fűrészelni kezdett.

Amikor elkészült, egy darab csiszolópapírt vett elő. Csiszolta, simogatta a kis téglalap alakú lécdarabokat. Aztán rajzolt is rá, pöttyöket, némelyikre egyet, másokra kettőt, hármat, és így tovább. Végül forrasztópákával kiégette a pöttyöket. Éppen negyvenöt darabot készített. S lám, elkészült a dominó. Egy társasjáték, ami jó időtöltés lesz az egész családnak a hosszú téli estéken.

Egész nap fűrt, faragott éjszakába nyúlóan, de megérte.

-A kis unokáim biztosan örülni fognak az új játéknak. Holnap elkészítem a dobozát is! – mondta, s a jól végzett munka örömeivel tért aludni.

Az almásláda nem tudta, hogy mi történt vele, csak azt tudta, hogy ez rosszabb, mint amikor összeszögelték. Most fogóval kitépkedték a szögeit, szétszedték, szétfűrészelték, apró darabokra, dörzsölték, csiszolták, rajzoltak rá, megégették!

De végül abbamaradt a kínzás, s új külseje még tetszett is neki. Igaz, hogy több darabból állt, de mégis az összetartozás nagyszerű érzését érezte...

Másnap a gyerekek megkapták a dominóvá előlépett „almásládát”. S az almásláda meggyötört lelke könnyezve látta, hogy a gyerekek mennyire örülnek neki, talán még jobban, mint az almás pitének. Rögtön leültek játszani vele, s estig abba sem hagyták. S másnap, és harmadnap is elővették a dominót, nem unták meg.

A dominó pedig különös büszkeséget érzett, amit eddig még sohasem. Alig várta, hogy előszedjék a dobozából, s játszanak vele. Most nem erős férfikezek ragadták meg, hanem finom gyermek kezeccskék rakosgatták ide-oda. Különös bizsergést érzett, amikor megérintették a kis kezek, s áldotta azt a valakit, aki megmentette a kukából.

Ha te rátalálsz egy almásládára, ne dobd ki a kukába. Gondolj arra, hogy értő kezek munkájával új életre kelhet. S lehet belőle dominó, sakk, memóriajáték, sőt kis vitorlás hajó is.

Mese felnőtteknek

Egy mese, amely akár novella is lehetne

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy Hófehérke, aki egész életében Hamupipőkét játszott. Ez nem is zavarta különösképpen, hisz férjhez ment, és három gyönyörű királyfi cseperedett körülötte.

Szinte sosem szépítkezett, sosem öltözött ki, de sokszor járt napszámba, álruhába, mint Mátyás király Gömörben. De ha szép ruhát akart, az vagy nem volt, vagy jól megfizettették.

Bálba ritkán járt, akkor is párban, s nem is nagyon szeretett menni, mert el volt átkozva, csak akkor még nem tudott róla.

Sosem tudott harcolni saját magáért, mert túlságosan tudott szeretni. S nem is gondolta, hogy harcolni kellene, mert mindig bízott benne, hogy az emberek jók.

Tündérkeze mindig végigsuhant mindenén, bárhol is járt. De néha kelepcebe csalták, s olyankor haza nehezen talált. A boszorkányok nem mindig jók, néha nagyon maguknak valók.

De ez a hercegnő egyre okosabb lett az évek során, volt, hogy tudományon nevelkedett csupán. Megtanult sok varázslatot, mellyel lehet küzdeni. Fekete patás ördögöt és boszorkányt örökre kikéikíteni.

Volt, hogy Macskacica lett belőle, s mind a kilenc életét a jóknak adta. Az sem zavarta, ha ezt vissza sose kapta. Macskabőrben sok mindent látott és hallott, néha olyanokat, hogy jó szíve belesajdult. S csoda, ha mérges... ha saját házában akarnak vele Borsószem hercegisasszonyt játszani.

Angyalait, s jó tündéreit mindig becsapták, így báli ruhát sosem lát. De üsse kő! (Lehetőleg a rosszakat...) Hisz, a mesékben mindig a jó győz, nem?

Sosem vágyott nagyra, s most sem. De azt már nagyon unja, hogy vágyait és álmait derékba törje, valahány név a naptárba... Majd holnap, s saját varázslatod az én ízlésemre készül meg. S ha az ő varázsa a nagyobb, még el is hiszed, hogy te vagy a színvak. S jó tündér helyett húzhatsz majd boszorkányruhát, s nem érted majd saját gyereked szavát, s kívánságát.

Gyermekkoromban sosem hittem el, hogy a rút kiskacsa egyszer majd hattyúként elszáll... S lám mégis csak hattyú lettem, de szárnyamat mindig lenyirbálták...

Pedig én nem is szállni akarok... Csak élni... boldogan... és énekelni pacsirtaként, szabadon, fent a magasban... Talán volna is, kit meggyógyítana énekem.

Vagy az a baj, hogy én nem játszottam el Aladdin feleségét, s nem cserélem el a csodalámpást, s nem engedek kidobni semmit?

KRIKOVSKY PÉTER

A madárember

A nő becsukta az ablakot és visszafordult. A férfi holt sápadtan, izgalomtól remegve állt mögötte. Ádámcsutkája vadul járt fel s alá és kezét tétován emelgette az ablak felé.

- Te... te... te... láttad ezt?

A nő nyugodt hangon felelte:

- Hát téged mi lelt? Mi történt?

- Nem láttad?... ne mondd, hogy nem láttad! ... ez... ez a nő...

- De, láttam. Bekopogott és kért egy doboz gyufát, mert az övéké elfogyott. Ettől vagy ilyen ideges?

A férfi nagyot nyelt.

- Igen, de hol kopogott be? Az ajtón?

- Nem. Az ablakon. Na és? Nincs előírva, hogy csak az ajtón lehet kopogni.

- Ne őrjíts meg! Mi a kilencedik emeleten lakunk! Az ablak előtt majd'30 méteres mélység tátong! Ez... ez... lehetetlen... vagy csoda!

- Csoda, csoda... mi az, hogy csoda? – csattant fel a nő – Manapság nincsenek csodák! A férfi rémülete indulattá oldódott.

- Az, hogy valaki a kilencedik emeleten, az utca felőli ablakon kívülről bekopog, érted, a házon kívülről, 30 méter magasban, minden külső segítség - kötél, gép, motor, vitorla, vagy mit'tudom én, mi nélkül bekopog és gyufát kér kölcsön – az nekem igen is csoda!

- Talán csodával határos... - felelte a nő nyugodt hangon és csitítóan hozzátette: -... inkább csak szokatlan...

- Még hogy szokatlan! Hát, ha ezt valakinek elmesélem, azt fogja mondani, hogy...

- ...hogy te bolond vagy! Ideggyógyászhoz küldenek és addig kezelnek, amíg rá nem mondd, hogy hisz ez semmiség, hétköznapi eset... vagy, amíg be nem látod, hogy tényleg bolond vagy.

- De ez a nő tényleg tud repülni! Érted? Hát hogy tudna másképp az emeletek közt kívül közlekedni? Minden segédeszköz nélkül! Te talán tudsz?

A nő elgondolkozott. Kis szünet után kelletlenül válaszolt:

- Nem, én nem tudok... sőt, ez az első emberpár, akit repülni láttam.

- Em-ber-pár?... a férje is tud repülni?

A nő bólintott.

- Sőt, a fia is tud. Még csak öt éves és úgy repül, akár a madár! De ez most nem lényeges. Ügyelj arra, amit mondok, te ezen semmi rendkívülit nem látsz, nem tapasztalsz, nem érzel... Senkinek sem meséled, s ha említik, nem csodálkozol. Van, aki tud úszni, van, aki biciklizik és van, aki repülni szeret... ők a tízediken laknak, mi a kilencediken... ennyi, érted? A gyufát meg majd visszaadják, akár az ajtón, akár az ablakon át!

- Mit vacakolsz már megint azzal a könyvvel, gyere vacsorázni!

A házmester hatvan körüli, tömzsi ember, akinek már volt ideje megszokni felesége emelt hangú zsörtölődéseit. Tudta, hogy az első két felszólítást még baj nélkül eleresztheti a füle mellett.

- Mindent kétszer kell melegeítenem! Mi az? Nem hallasz?

- De, de most ne zavarj, nem találok valamit!

- Mondd, mióta házmester lettél...

- Nem házmester, hanem gondnok! Lakó nyilvántartó könyvvezető! Jegyezd már meg! Még jó, hogy nem vice!

- Nekem mindegy, szóval mióta házmester lettél, teljesen elment az eszed. Nem hallasz, nem látsz, csak bújod azt a nem tudom milyen, koszos, zsíros vackot!... A házmester becsukta az előtte fekvő vastag könyvet.

- Mondtam, hogy gondnok!

Végre asztalhoz ültek.

- Gondnok, vagy házmester, nem mindegy? Nálad van a bejelentő könyv, te szeded a lakbért, te osztod a kapukulcsot, a liftkulcsot, s ha elhagyják, vagy elfelejtik magukkal vinni, te engeded be őket a nap bármely órájában... bezsebeled a borravalót... Mindent tudsz róluk!

A házmester elgondolkodva kevergette a levesét.

- Se lift kulcs, se kapukulcs nem kellett nekik...

- Kiknek? – kapott a szón az asszony.

- Hát a madár-emberéknek!...ott fenn a tizediken...egyedül nekik nincs a lakónyilvántartó könyv szerint... de hiszen minek is nekik?... mindnyájan tudnak repülni... még a kisfiú is!...

- Nekem mondd? Tegnap is rászállt a tv antennákra és amikor rákiabáltam, elszállt, de közben azt kiabálta, hogy le vagyok...

- Mire te?

- Bejöttem. Miért, repültem volna utána?

- Jellemző! De miért is ne? Nem olyan nagy dolog az a repülés! Van aki úszni tud, van aki repülni...

- Jó, jó – a házmesterné kézlegyintésében volt valami, amit a házmester negyven év alatt sem tudott megszokni.

- Na, miért? Én például biztosan utána repültem volna! – s mivel a felesége nem reagált, vadul lengetni kezdte a karjait. – Na, figyeld csak!

De a házmesterné épp kenyeret vágott, nem nézett oda, csak mondta:

- Azzal a hatvan évvel, kilencvenöt kilóddal, meg a csúzos derekaddal... na, ne röhögtesd!... meg aztán a földszinten lakunk, ide nem kell repülni!

De a házmestert nem lehetett leállítani.

- Ide nézz, már emelkedem is!...

- Hagyd abba, még izomlázad lesz és holnap söpörhetem én a járdát!...

- Most figyelj! – a házmester felállt a konyhaszékre – nézd csak! – kiáltotta, de a szék megbillent alatta és elterült a földön.

A házmesterné megvárta az első nyögéseket, csak aztán sietett a segítségére. Előbb kiélvezte a pillanatot, hogy megint neki lett igaza!

- Na gyere!... te jómadár...

- De – nyögte a kárvallott – ugye, hogy repültem? ... ne is tagadd, te is tisztán láttad!

- Persze, hogy láttam! Jobban repülsz, mint azok ott fent!

Csöngettek. Farmernadrágos, kockás inges fiatalember állt az ajtó előtt, gondosan nyírt körszakállal, zselézett, ködvágó frizurával. Rágógumit rágcsált.

- Jó napot – köszönt – a KEEH-től jöttem, hivatalos ügyben. Nemde ön itt a házgondnok?

A házmester gyanakodva mérte végig.

- Igen, én vagyok. De mi az a KED?
- KEEH – felelte a fiatalember – Különleges Embereket Ellenőrző Hivatal. KEEH – ismételte tagoltan.
– Tessék mondani, a madár-emberék beköltöztek már?

A házmester megenyhült.

- Ááá, szóval ő utánuk érdeklődnek! Igen, a tizediken laknak. – azzal betessékelte a fiatalembert. – de nem kértek sem kapu, sem lift kulcsot...Lift pénzt sem akarnak fizetni!

A fiatalember nevetett.

- Hát aztán, minek is az nekik! Ha kell, csak huss!...felreppennek...hazaszállnak!...A helyükben én sem fizetnék...szóval beköltöztek már – aktatáskájából vaskos mappát vett elő, belelapozott és a megfelelő helyen bejegyzést tett.

A házmester sem maradt rest, elővette az ő vaskos kötetét és megfelelő helyen ő is belefirkált valamit.

- Ööö... tessék mondani, mi kell ahhoz, hogy valaki ilyen lakást kapjon? Vagy, hogy valakivel ez a KEEH foglalkozzon?

- Hát valami különleges tulajdonság...- mélázott el a fiatalember – mindenki szeretne különleges lenni...el sem hiszi, mi mindent megtesznek érte...pedig nem jó különlegesnek lenni...mindenki figyel rá, mindenki irigyl. Így aztán van, hogy irigységből az egyiket lelövik, a másikat lelökik...jobb az árnyékban maradni, középsterű szürkeségben!...

- Lelövik?... Aha, értem... de... tessék mondani... azt a különleges képességet... azt... azt bizonyítani is kell?...

- Hát, ha van mit, már hogyan kéne...

- De ha mondjuk hoz igazolást róla valaki... pecsétetes papírt?...

- Neeem tudom, kérem...- indult kifelé a fiatalember. De nem állhatta meg, hogy az ajtóból még vissza ne szóljon – Magától már, papa... hehe...biztosan már az is elég...na, viszlát, papa!

Az ajtó nagyot nyekkent, ahogy becsapta. A konyhából előkerült a házmesterné.

- Ki volt az?

- Viszlát, papa!...- nyögte a házmester – majd adok én neked visszlátot is, meg papát is! Fogsz te még én utánam is érdeklődni!...ha kiderül...ha bebizonyítom... ha lesz róla papírom!...

A nő belekarolt a férfiba. Magas sarkú cipője messze visszhangzott a kihalt éjszakában. Egyszerre csak dörrenés hallatszott. A szürke házfalak egyhangú homlokzatán figyelmes hallgatóra nem találva, elhalt.

- Löttek!... - rezzent össze a férfi.

- Ugyan, biztosan egy motor kipufogó csöve... - vélte a nő, mikor újabb dörrenés rázta meg a levegőt.

- Nem! A mi házunkból! Ott!... a házmesterlakásból! Hívni kell a rendőrséget! Ez megőrült!

A nő is megállt. Mereven figyelt.

- Nézd! A levegőbe lőtt! Mire kihívod a rendőrséget, se puska, se áldozat... azaz – a nő a levegőbe mutatott – valami zuhan!... kapálódzik!...

A férfi önkénytelenül felsikoltott.

- A madárember!

- Az! Ott meg a felesége! Az meg a gyerek!... cikázva repül... menekül!...

- Rohanok rendőrért!

A nő két kézzel megragadta a férfit.

- Nem mész sehova!

A férfi magán kívül ordított.

- Gyilkos! Fogják le! Megölte a madá... - a nő itt betapasztotta kezével a férfi száját.

- Maradj veszteg! – morogta, de az letépte kezét.

- A gyereket meg kell menteni! Kettős gyilkosság történt! Gyerünk a rendőrségre!

A nő hidegen a szemébe nézett.

- És mit fogsz ott mondani?

- Hogy-hogy mit? Hát amit láttunk! Hogy jöttünk haza...

- ... vendégségből, kicsit pityókásan... és?

- ... lövéseket hallottunk...

- ... vagy motor kipufogójának pukkanásait...

- ... kétszer, egymás után és láttam a fény felvillanásait a házmaster ablakából...

- ... talán egy villanykörte kiégett, vagy egy villamos felső vezetékének szikrája tükröződött az ablakban...

- ... nem!... nem! A házmester lelőtte röptében a madárembert, a...

- Ne is folytasd! Először is, honnan volna a házmesternek puskája? Másodszor az emberek nem szoktak repülni sem nappal, sem éjnek idején, harmadszor hol az áldozat? negyedszer hol a szemtanu?

- Hogy hogy hol? Hát itt vagyok én, meg te!...

- ...én? Én nem láttam tisztán... nem tapasztaltam semmi különöset...

- De én igen! Én láttam!

- Gyengül a látásod. A te korodban, ittasan, könnyen vizionál az ember...

A férfi elhúzódott a nőtől.

- Ne félj, a te jövődet egyengetem. Most ott, fölöttünk megürül egy lakás...

- A fölöttünk lévő... nem értem...

- Nem baj, nem is kell neked mindent megértened. Na, gyere, menjünk szépen haza! És mondd velem, nem történt semmi... nem történt semmi...

És a férfi harmadszorra már vele mondta, hogy „...nem történt semmi...”

A farmernadrágos, kockás inges fiatalember gondosan nyírt kőrszakállal, zselézett ködvágó frizurával,

rágógumit rágcsálva, harmadszor is hosszan megnyomta a csengőt. Végre kulcs csörrent a zárban és az ajtó lassan kinyílt.

- Nicsak, a házmester bácsi! – köszönt régi ismerősként.

- A volt házmester, vagyis hát gondnok! Ma madárember! Na, de fáradjon beljebb! Már megint a KEEH-től, ugye jól jegyeztem meg a hivatal nevét? Végre, hogy velem is foglalkoznak! Különleges Ember lettem, ugye, pajtikám!

A házmesterné ideges lett, mikor meglátta a szobába lépőket.

- Jaj, Istenem! Ebből baj lesz!

- Baráti, vagy hivatalos látogatás?

- Hivatalos, vagy komolyan gondolja, hogy barátságból másztam fel a tizedikre!

- A telefonról van szó, ugyebár, művészember létemre végre kiutalnak egy fővonalat!... oda kérem, az előszobába... nem, nem, inkább ide a szobába, a dívány mellé... Na, mit gondolsz, asszony?

A fiatalember könnyed kézmozdulattal leállította a témát.

- Nem a telefon miatt jöttem... hatósági ellenőrzés...

- Jaj, nekem, ugye megmondtam, hogy baj lesz... ezt én már nem bírom!

- Ugyan kérem! Nem kell mindjárt megijedni! Semmi baj!

- Még hogy semmi baj? – sopánkodott a házmesterné – De talán üljön le, fiatalember, főellenőr úr... nem inna valamit? Egy kis pálinkát? Vagy inkább jóféle házi bort?

- Csak középszintű előadó vagyok... szürke tisztviselő... végrehajtó... hát már nem tetszik emlékezni?

A házmesternének úgy tűnt, mintha a fiatalember még most is ugyan azt a rágógumit rágja, amit akkor...

- Iiigen, mintha már rémlene... de legalább egy jó kávét csak elfogad!

- Neem, köszönöm, nem. Nem vendégeskedni jöttem, hanem azért, hogy ellenőrizzem, valóban jogosultak-e a lakásra. Ez ugyanis, mint tudott, szolgálati lakás különleges képességű emberek részére. Itt, maguk előtt egy madárember - család lakott...

- Igen, és én is ilyen madárember vagyok... - szolt közbe a házmester.

- Hagyd ezt kérlek!... könyörgök!... drága főellenőr, főtisztviselő, fővégrehajtó úr... inkább megmondjuk az igazat...

- Asszony, mit fecsegsz itt össze-vissza? Hiszen te vetted észre először, hogy tudok repülni! – a házmester ingerülten kirántott egy fiókot – Tessék, itt vannak róla a papírok!... Még nagy, piros pecsét is van rajta! Ez a zsírpecsét is hivatalos helyről való...

A fiatalember nem nyúlt a papírok után. Unottan megjegyezte:

- Na, igen... hát papírt mindenki tud szerezni a képességeiről... de én látni szeretném, mit tud... látni szeretném... tud-e egyáltalán repülni?

- Hát persze, hogy tudok! – vágta rá a házmester – óhajtja, hogy bemutassam?

- Égek a vágytól!

- Az Isten szerelmére, ne! – sikított a házmesterné – Mondd meg az igazat! Nem lesz ennek jó vége!

A házmester arca lángba borult. Ha most győz, kettős győzelmet arat. Nehezen felkászálódott a székre és nagy karlengetéssel leugrott. Az ugrás ezúttal sikerült.

- Tessék! – tette hozzá boldogan.

A fiatalember elgondolkozva rágta bajsza szélét a rágógumihoz, néhány sörtét kiköpött, majd megszólalt:

- Igen, igen, csak hogy ilyen kis magasságból nem lehet jól megkülönböztetni az ugrást a repüléstől... talán, ha az ablak párkányáról próbálná...

- Persze, miért is ne!... mi, madáremberek ugyebár...

A házmesterné felkiáltott:

- De csukd be előbb az ablakot!

A fiatalember csodálkozva szólt közbe:

- Miért? Csak nem csukott ablakból akar repülni?

- Úgy van! Csak te ne szólj bele! Csak nem fogok csukott ablakból...

A fiatalember végre elhagyta nyegle stílusát. Izgalomba jött.

- Végre látok egy igazi madárembert! Higgye el, a nászéjszakám előtt nem izgultam ennyire!

- Háááát akkor most jól figyeljen!

A házmester nekik készülődött. Mély lélegzetet vett, karjait lengetni kezdte és megcélozta a szőnyeg sarkát. Már lendületben volt, amikor a fiatalember elkapta a karját.

- Hé! Csak nem befelé akar repülni? Kifelé! Kifelé!

– üvöltötte – Gyerünk! Repülni! Ej, hát én adjam meg a kezdő sebességet?!

A házmester elvesztette az egyensúlyát, rövid hadonászás után kizuhant az ablakon. Üvöltés, tompa puffanás, majd csend.

- Gyilkos! Megölte! – a házmesterné a földre rogyva zokogott.

A fiatalember merev tekintettel bámult a semmibe.

- Sejthettem volna... Ez is csak olyan szájhős volt, mint a többi... Tudok repülni!... persze! Papirom van róla! Még zsírpecsétés is! Aztán, amikor bizonyítani kell... jön a bukfenc!... na, most már mindegy... asszonyom, még a mai nap visszaköltözik a földszintre... sajnálom...

Az asszony tovább zokogott.

- Miért tette?... Mit vétett szegény magának?...

A fiatalember szenvtelenül folytatta:

- A kulcsot... a lakáskulcsot pedig adja le a következő madárember párnak... akik a vizsgálatot kérték

a férje ügyében... nem laknak messze innen... csak egy emelettel lejjebb...

Férc Elek

Férc Elek Úr egy gombgyárban dolgozott. Ellenőrizte az elkészült gombokat csomagolás és kiszállítás előtt. Feladata fontos volt, a termékeket kellett végignéznie felvarrhatósági szempontból: a gyárat sem lyukatlan, sem egy, vagy három lyukú, sem a lyukak közötti gombrész folytonossági hiányával küszködő gomb nem hagyhatta el. Férc Elek Úr felelőssége teljes tudatában látta el feladatát, a munkáját – néhány meghíúsult intrikától eltekintve – nem érthette kifogás, kritika.

Férc Elek Úr régi gombkészítő és -kötő családból származott. Ősei évszázadokon át sikerrel üzték ezt a mesterséget. Oly annyira, hogy felmenői nemesi rangot és hozzá tartozó birtokot kaptak a korábbi uralkodóktól. Bár a családon belül előfordultak kerékkötők is, Férc Úr ezekkel a rokonságot tagadta, nem tartotta.

Az utolsó háború után a birtok és a nemesi előnév terhessé vált, a birtoktól gondos kezek megfosztották, így előneve okafogyottá vált, el is hagyta. Kegy volt, hogy

szülei hajdani üzemében maradhatott, ha alacsony beosztásban is. Okosan meghúzta magát, a politikától, amennyire tudta, távol tartotta magát. Gombos munkája soha elismerésben, kitüntetésben nem részesült, se jutalmat, se büntetést nem kapott. Felesége mondta is neki, hogy ne háborogjon, örüljön, hogy megtűrik! És ő örült.

A munka nem volt túl izgalmas, változatos. A monotóniát elűzendő, Elek Úr a gombok ellenőrzése közben álmodozott, fantáziált. Képzeletben a gombokhoz kötötte a kabátot, a ruhát, a szoknyát, a nadrágot, ezekhez a ruhákhoz pedig az eseményeket. Élénk fantáziája volt, így sohasem unatkozott. Míg hasonló munkakörben dolgozó társai el - elszundikáltak, ő mindvégig éber maradt. Csak néha fordult elő, hogy elgombolkozott és a zacskóba kerülő gombokat elgombolta. A leesetteket, elgurultakat gombjai közé vette, nem hagyta elkallódni soha.

A munka közben kitalált történetek, kedélyállapotának megfelelően, mindig megnyugtatták, hol felvidították, hol elszomorították, minden esetre kívül emelték a hétköznapi szürkeségéből, egyhangúságából, átsegítették a vélt és valós sérelmeken, amik azért rendre érték. A szépen faragott, fehér gombok az esküvők hangulatát idézték, a csontgombok és barna fagombok a vadászkalandok izalmát idézték, míg a műanyag paplangombok a hálószobák titkairól fecsegték.

Végül, mikor lehetősége nyílt volna választani több politikai párt között és ősei elkobzott vagyonának kártérítésére, már belefáradt a munkába. Felesége kijárt neki némi kárpótlást, de az sem tette boldoggá és az ősi családnév újbóli felvételéhez sem volt kedve. Már leszármazottai is megnőttek, sőt népesedtek, mindegyik élte saját – igaz, gombtalan - életét. Ez így volt természetes, Elek így is találta rendjén. Felesége nehezebben viselte a gyermekek önállósulását, szorosabbra gombolta volna a kapcsolatot velük.

Elek elérte a kort, nyugdíjba küldték. Bár még érzett volna erőt magában a gombok közt maradni, azért a szíve mélyén nem bánta. Valahogy a gombok hozták az álmokat. Kezdetben nehéz volt megszokni a gombtalan éveket. Kénytelen volt visszanyúlni a múltba, felidézni néhány régi, neki különösen tetsző történetet.

Mígnem egy karácsonyra számítógépet kapott a gyermekeitől. Lassan megtanulta kezelni és felfedezte, milyen jó érzés írni! Tudott elektromos levelet írni, küldeni, fogadni! Az internet révén kitárult a világ, ha valamire kíváncsi volt, csak beírta a keresőbe és máris tudta a választ!

Általában a történeteket végig gombolgatva, dédelgetve aludt el. Egy este, elalvás előtt váratlan eszébe jutott egy megható történet egy szép, színes, elgurult gombról, még ellenőr korából. Másnap ellenállhatatlan vágyat érzett, hogy le is írja a mesét. Leült hát a

számítógépe elé, bekapcsolta és már jártak is ujjai a billentyűk gombjain! Mikor befejezte, újra olvasta és elégedett volt önmagával. Pár nap múlva újra olvasta, itt-ott javított benne, majd elmentette művét.

Kis idő múltán az írhatnék újra éledt, más, nagyobb, tarka, soklyukú gombokról. És ez így ment hosszú időn át. Az írás örömmel töltötte el, nem is volt másra gombja. Napközben vidáman fütyörészett, még ha a gomb túl feketére, gyászruhásra sikeredett is.

Felesége gyakran nyüstölte, mi a fenét tud óraszám vacakolni azzal a géppel! Elek elmesélte, mit talált ki magának szórakozásul és egy-egy gomb jobbra sikeredett történetét felolvasta.

Neje német, pontosabban sváb származású lévén, az élet gyakorlatiasabb részét képviselte a családban. Ő intézte a pénzügyi dolgokat, ügyelt a havi bevétel – kiadás egyenlegére. Most is azt kereste, hogy lehetne Elek munkáját hasznosítani, forintra váltani. Értve kicsit az internethez, elkezdett ő is keresgélni rajta.

- Hát te, mit csinálsz? – kérdezte Elek, kicsit féltékenyen, hátha Elekné is kedvet kapott az íráshoz és esetleg lekörözi őt!

De az asszony ennél sokkal józanabb volt.

- Keresek a gombjaidhoz kabátot, azaz az irományaidhoz kiadót! – felelte – Sose lehet tudni! Hátha Te vagy az új Jókai!

- Na persze, így 60 évesen!

- Miért? Gvadányi 62 évesen kezdett írni! Előtte lovas-generális volt, végig harcolta az osztrák örökösödési háborút, majd a hétévest is. Obsitosként kezdett el írni!

- De nem volt soha gombkötő! – mondta büszkén Elek.

- Az egyenruháján gyönyörű ezüsgombok fityeghettek! Micsoda inspiráció! – aztán komolyra fordította a szót - Nézd, nincs veszteni valónk! Legfeljebb nem jelennek meg az írásaid! Na bummm!... attól még a nyugdíjunk megjön havonta!

- Ez igaz. De ha nem kellek senkinek, az olyan kiábrándító, megszégyenítő, nem?

- Egy frászt! Figyelj, manapság több az amatőr író, mint a profi olvasó! Nézd csak végig az interneten! Tele van irodalmi pályázatokkal! Sőt, olyan is van, hogy kiadó keres író! Na, nem érdekel?

Már hogyan érdekelte volna Eleket! Mindenkinél ott van a marsallbot, csak ki kell gombolnia a tarsolyát, csak merni kell elővenni! Nagyot sóhajtott és leült a gép elé. Napokon át pásztázta a kulcsszóhoz rendelt címszavakat. A pályázatok zöme fizetős volt, vagyis a szerzőnek kellett fizetnie könyve kiadásáért.

Végül talált egy vonzó hirdetést. A Prius Kiadó keres kezdő írókat könyve kiadásához! Pénzről nem esett benne szó. Megmutatta a feleségének, s így, sikeresen

átkelvén a szigorú kontrollon, elküldte gombosan összeállított novelláit a kiadónak.

E-mail-fordultával jött a válasz, „*Köszönjük, hogy minket választott! Rövidesen jelentkezünk.*” A választ automata küldte.

Rövid idő múlva újabb üzenet érkezett. „*Beküldött írásait elolvastuk és kiadásra érdemesnek ítéltük. Nézze át a mellékelten küldött szerződést és aláírva küldje vissza!*”

Elekkel gombot lehetett volna varratni!... és felesége is boldog volt!... mert nem vették észre, hogy ezt a levelet is automata küldte!

- Látod – mondta – elvarrt gomblyuk is talál gombot magának! – amit dicséretnek szánt.

A levél több oldalas mellékletét kinyomtatták. Elek rögtön alá akarta írni, nem érdekelte a sok apró betű. Elekné óvatosabb volt és német alaposággal és egy nagyítóval olvasni kezdte az apró betűs szöveget. Kétszer is elolvasta, hogy jól érti-e. Bizonyos részeket pirossal aláhúzott, másokat sárgával bekeretezett. Majd megszólalt.

- Te, ez nem az, amire gondoltunk!

- Hogy-hogy nem az? Kiadják az írásaimat! Megjelennek a Férc-művek! Gomboltad volna?

- Igen, kiadják a firkálmányaidat 300 példányban, de a te pénzédért! Kemény kötésben egy millió forintért, puha kötésben „csak” 750 ezerért!

- De hisz a magyar nyelvben a *kiadó* azt jelenti, hogy *kiadja* a szerző műveit és - mint a nevében is benne van - vállalja az ezzel kapcsolatos *kiadásokat*, innen az elnevezés, hogy „*kiadó*”. Vagy tévedek?

- Ebben nem tévedsz, de a *kiadó* másképp érti. Vagy érti, de akkor sem vállalja!

Elek vissza írt, hogy köszöni, nem egészen erre gondolt, felejtsek el az egészet.

A Prius Kiadó azonban biztatóan válaszolt, hogy no, nem baj, van egy másik költség konstrukció is. Ennek lényege, hogy Elek kiadásra kész állapotban, formázva, oldalszámozva elküldi a könyvét e-mailban. A Fércművet a Kiadó meghirdeti és a Szerző minden eladott példány után kap 10%-ot. Ezen kívül a Kiadó kinyomtat 100 példányt és a Szerző felelősséget vállal, hogy ebből az el nem adott példányokat a meghirdetett ár 60%-áért megveszi. A Kiadó kedvezményt biztosít a másodkiadásra, amely bővíthető a Szerző családtagjainak, rokonainak és ismerőseinek, továbbá a kötet első vevőinek színes fényképével, igény szerint névsorával (valódi, vagy vevői álnéven). Felárak színes belső képekért, a publikálásért, író-olvasó találkozók, felolvasó estek szervezéséért, a könyv külföldi, pl hottentotta könyvvásáron történő megjelenéséért, továbbá a könyvesboltokban való elhelyezésért. Ingyen a pult alatt, kis felárért a leghátsó polcon, és emelkedő áron egész a kirakatig.

Elekék végig gombolták, végig számolták. Legalább két kötet nekik, öt a lemenőknek, tíz a rokonoknak, további mintegy tizenöt az ismerősöknek, szomszédoknak, volt osztálytársaknak, hadd tudják meg, hogy ki is az a Férc Elek! Ebből már elég szép summácska jöhet össze - a Kiadónak!

Elekné realisabb volt, megértőbb a Prius Kiadóval szemben.

- Gondold csak el, - mondta – boldog, boldogtalan azt hiszi magáról, hogy ő a nagy tehetség, a holnap híres írója! Kéziratok százai – köztük a te Fércműved - zúgnak a különféle kiadókhoz, hogy azok azt sem tudják, hol áll a fejük! Még ha el is tudják olvasni, válaszolni, bírálatot írni már nincs energiájuk! Pályázatokkal próbálják szabályozni az irományokat, vélhetően nem sok sikerrel. Ezért aztán az élelmesebb kiadók úgy döntöttek, nem bírálják, ahol viszonylag kevés a helyesírási hiba, a káromkodás, a disznólkodás, nos azokat kiadják, *de a szerző költségére!* Régen volt egy kiadói kontroll, irodalmi hozzáértés, mérlegelés. Ma már csak üzleti érdek van. Tudod mit, hosszú téli estén majd felolvasod nekem az írásaidat, az utolérhetetlen Fércműveket!..

- Hát... ha még látok akkor... – vetette közbe Elek

- Én meg boldogan hallgatom a szép meséket...

- Hát... ha még hallasz akkor...! – fejezte be Elek.

Így aztán lemondtak a megjelentetésről. Hogy ki vesztett többet a Fércművek fiókban maradásából, Elek, vagy a magyar irodalom, soha sem fogjuk megtudni.

Elekné vigasztalásul elvitte az irományokat egy fénymásolóhoz, ahol azt kinyomtatták és kemény kötésbe fűzték, a Kiadó által ajánlott szerzői jogdíj, azaz az ajánlott ár 10 %-áért.

Elek szomorú volt, de végül leült az internethez és ezt a történetet, jól átgombolva, lepötyögte. Elhatározta, hogy elküldi több irodalmi újságnak, folyóiratnak, tanulságul, hátha megjelentetik. Hadd legyen legalább ennyi sikerélménye!

Akinek nem gombja, ne varrja magára!

LAKATOSNÉ BUNGÓ IBOLYA

Az úton

Ha ismered magadat, s tudod mi a célod,
Indulj el az úton, hogy megvalósítod.
Lehet, hogy göröngyös és szerteágazó,
A döntés a tied, melyik járható?

Ha zsákutcába tévedsz, gondold csak át újra,
Képes vagy e küzdeni, vagy feladod még ma.
Az elakadás oka, mások gáncsolása,
Vagy ráismersz arra, hogy benned van a hiba!

Ha útközben rájössz, hogy célt tévesztettél,
Tűzz ki egy újabbat, de ne temetkezzél.
Ne sajnáld magadat, ne siránkozzál,
Önbecsmérlésedben ne tapicskoljál!

A kitűzött célod ne add fel soha,
Legalább te ne légy magadhoz mostoha.
A jó Isten megsegít, s mindvégig rád vigyáz,
Ha nagyon el akarod érni, amire vágysz!

Sokféle út lehet, mely elvezet a célig,
A nemes küzdelem mindig megerősít!
Mikor révbe értél, érzed majd a mámort,
Kebledre ölelnéd az egész világot!

Gondolatok

Lásd meg a világban az élni akarást,
Örülj, hogy láthatod a hajnalhasadást!
Kapaszkodj a természet áldott szépségébe,
Ami egyformán áll bárki rendelkezésére!

Nem válogat kor, jószág, gazdagság szerint,
Neked kínálja csodáit az önzetlenségig!
Bármely évszaknak gazdag a kincstára,
Meríthetsz belőle, mi szívednek vágya.

Színeket, illatot, gyümölcsöt, zamatot,
A természet élni hív, s feltárja a titkot!
A szád azt mondhatja, mit érez a szíved,
Önmagad lehetsz a tiszta lelkiismereted!

Akarsz-e még befogadni, szépet és csodát,
Mert belülről árad a hited, tetteiden át!
Istennek köszönd meg, ki segített, hogy
Az erőd, s szereteted még szétterítheted!

Mérsékelten

Nem lázadozok már lázas ifjúként,
Többet ér a béke a szívemben.
Nem pazarlom szavaim feleslegesen,
Csak a sorsom dolgozik néha ellenem!

Nem vágyom az álmaimban élt életemre,
A valóságot élem meg minden helyzetemre!
Nem dobbantok, nem kapaszkodok,
Köztetek igazként a Földön maradok!

Milyen más a világ, ha boldogan ébredek,
Kendőzetlen szépség maga a természet!
Beragyog a napfény a lelkembe és csak
A szépet látom meg mindenfele.

Ilyenkor az sem baj, ha borult az ég,
Mert nekem a szürke is nagyon szép.
A gondterhelt embert is vonzónak találom,
Mert valamiért küzd, ezen a világon!

Tevékenységünkben születik a holnap,
Gondolatainkkal fejlesztjük a jövőt,
Szeretetünkkel tápláljuk a reményt,
Mely erő ad, hogy elérjük a kitűzött célt!

Fogadd el magad

Magaddal köss békét és meglátod az élet szépségét!
Ne légy szomorú, kemény, mint a rideg, hideg kő,
S, megtalál egy szép nap a te időd, mert eljő!

Az élet nem csupa napsütés, bár a Nap mindig felkel,
S téríthetetlenül halad útján, mégsem fürdőzhetünk
Mindig, meleg, bársonyosan simogató sugarán.

Célod mindig legyen, ne csak bolyongj a világban,
Az életünk sűríg tartó küzdelem, adj időt magadnak
Arra, hogy a boldogság is benne legyen!

Figyelj a jóra, s fogadd el önmagad,
Mások hibáiból is tanulj, s holnapra más ember vagy!
Gondjaid közt forrásként tör fel a tudat,
Az élet neked is, még sok csodát tartogat!

Indulj haza

Ha elfáradtál az élet dolgaitól,
Ha úgy érzed, sorsod földig tipor,
Ha környezeted ijesztően hat rád,
Ha nem vigasztal társ, vagy jó barát,

Indulj haza, ahol felnőttél,
Gondtalan gyermekkort megéltél,
Emlékeid épített vára áll,
Édesanyád kitárt karokkal vár!

Átölel, hallod szíve dobogását,
Lassan érzed már bánatod oldódását.
Nem kellenek szavak, mert árad a megnyugvás,
Egész életedben, ezért vagy olyan hálás.

Elüzi Ő belőled, lelked fájdalmát,
Biztatása újult erőként hat rád,
Ami előtte súlyként nyomasztott,
Már kicsit sem bánt, már nem is fontos!

Keserűség helyett reménnyel távozol,
Neki vágysz az útnak, ne késlekedj, indulj,
Nincs, akadály előtted, letisztult a terved,
Sikerülni fog tudod, mert hisznek már benned!

LEHOCZKY TAMARA

A Kafka-csomag

Minden tökéletesnek indul. A hibák akkor sem szándékosak, ha szándékosak. Érted ezt, ugye? Ha nem akkor bajban vagyok. Bezártak. Egy akváriumban úszom, amit félig leeresztettek, majd a tetejét is leemelték, így bejut hozzám a levegő, én viszont nem jutok ki. Ülő helyzetben vagyok, a derekam egyenes, a lábam kinyújtva. A torzóm aránytalanul hosszú, a lábaim meg rövidek, mégis a talpammal támasztom az akvárium túlsó falát. A víz teljesen ellepi a lábam, ha leeresztem, a könyököm is belelóg.

A kezemben könyvet tartok, de nem tudom megmondani, hogy melyiket. Súlyra lehetne a Biblia, vagy a Korán, tapintásra viszont közel sem ilyen magasztos, inkább tűnik valami olcsó ponyvának. Nem mondhatnám, hogy a fényes érintésű puhakötéses borító közelebb hozna istenhez. Bár nem tudhatom, végül is kinek mi... a vékony lapoknak zsíros a forgása a kezemben – ezek is susoghatják azt, hogy 'térj meg urunkhoz', de azt is hogy 'és akkor a fiú keservesen sírni kezdett, a lány pedig magához húzta és...'. Sosem lehet tudni. Az egyik oldal sarka be van hajtvva, le is van élezve, mintha a könyv drága selyemruha lenne, az olvasó ujja meg a vasaló, ami rendet tesz a rakoncátlan ráncok közt, elválasztja a bűzát az ocsútól, leélezi, ami kell, és a túloldalhoz csatolja azt, ami

nem. Egyszerűen gondolatot emel ki. Könyvjelző sehol. Nem tudom megmondani miért, de valahogy mindig is tiszteltem azokat, akik nem használnak könyvjelzőt. Egyesek szerint barbár, kulturálatlan szokás, nem tisztelni senkit és semmit, ami szent – az író, a nyomdászt, a bolti eladót, akik mind vért és verejtéket szenvedtek ki magukból, csak hogy valaki egy tökéletes és sértetlen példányt tarthasson egyszer az érdemtelen kezei között... szerintem azonban egy ponton muszáj lesz megengednünk embertársainknak, hogy tönkre tegyék a kezünk munkáját. Így legalább lesz kit hibáztatni, és nem romboljuk le magunk, amit felépítettünk.

Ismerek olyan festőt, aki beleőrült abba, hogy mindenki csak dicséri a munkáit, olyan latin gyökerű szavakkal jellemezve a képeit, amikről az én barátom még életében nem hallott, sokan egyenesen egy új korstílus előfutárának, mások mi több, megteremtőjének tartották – pedig ő csak lefestette a fejét belülről. Nem bírta ezt a nagy nyomást, elkezdett pocsék képeket festeni – de valahogy ez a nyilvánvaló hanyatlás sem tudta megkoptatni azt az aranykődöt, amit a kritikai világ alaptalan elismerése fújt az én barátom köré. Ezért mit csinált? Hát szét tépte, belévágott, beleégetett a legújabb képébe. A barátom másnapra halott volt, a képért pedig sosem látott licit indult meg – két hete tart a verseny, egy new yorki magángyűjtő verseng egy szingapúri galériatulajjal a zseni utolsó alkotásáért. És még azt mondják a kreatív munka nem munka...

Ennek az anekdotának semmi köze sincs semmihez, de gondoltam megemlítem, ha már egy akváriumban ülök, a kezemben egy könyvvel. A pára belekúszik a hajamba. A nedves hajnál csak az égett a rosszabb. Tudom, sokak szerint adja magát a kérdés; de hát miért ücsörgök itt egy akváriumban egymagam? Valóban, ennyi erővel akár egy kivajazott sütőtepsiben is napozhatnék. Ez vitathatatlan. Na de nem akarom elsietni ezt a vallomást, elvégre még alig ismerjük egymást, többet tudsz a festőről, akiről az imént meséltem, mint rólam. Kissé zárkózott vagyok, ezt többször mondták már. A végtelenségéig tudok mesélni irreleváns dolgokról, banális emberekről és triviális tényekről, rólam azonban nem hangzik el semmilyen lényegi információ. Talán ideje lenne megtörni ezt az egyhangú kört – elvégre a víz nem marad örökké ilyen meleg, addig kellene mesélnem, amíg nem hűl ki és nem vagyok nyűgös. Hát legyen.

Ahogy a könyv címét, úgy engem sem lehet csak úgy meghatározni súlyra, vagy pláne tapintásra. Ugyan itt is – ott is be vagyok már hajtva, megjelöltem magam kitudja hányszor, de megtanultam, hogy a felszín kizárólag a spekulációt ereszti át, a tények ellen be van oltva, az antitestek pedig kemény ellenfelek.

Először is, le kell szögeznem, hogy nem szokásom így mutatkozni. Félig kilógva egy akváriumból. A műanyag növények irritálják a bőröm, a díszhomok dörzsöl és szúr. Az a kivajazott tepszi egyre és egyre vonzóbbá válik, ahogy múlik az idő. Sosem tudom, hogy múlik vagy telik

az idő. Talán inkább múlik, mert ahhoz, hogy teljen előbb csinálnom kellene valamit.

Sosem vonzottak a művészetek, pragmatikus, számokhoz kötött ember vagyok, így ha bármi mérhetetlennel találom magam szembe, mondhatni meg vagyok löve. A számok egyszerűek, minden más bonyolult, és ami bonyolult az mindig viszonylagos. Megkocogtatom az akvárium falát: sok centi vastag üveg – üveg, pedig esküdni mertem volna, hogy túl smucigok a rendes üveghez. Ez a tény azonban indikálja, hogy ne mocorogjak. Velem szemben (pontosan szemmagasságban, mintha tudták volna a pontos méreteimet!) fémtábla fityeg – jár jobbra balra, mintha ingaóra lenne és nem fémtábla. Én igazán nem hibáztatom, elvégre ha valaki, akkor én tudom, milyen érzés, ha az ember (vagy a tábla) nem oda születik ahová szeretne. A táblán (ingaórán!) szabályok lógnak, lógnak, mint az elítélt bűnözők. Azt írja:

- Ne beszéljen!
- Ne nyissa ki a szemét többször, amint elolvasta és megértette leírásunkat, kérjük hunyja le!
- Koncentráljon erősen, hinnie kell benne, hogy sikerülni fog!
- Ne feledje, Ön szerencsés, hogy itt várhatja be a véget, más éhen hal, vagy lelövik egy háborús övezetben!
- Odaát ne keltse rossz hírünket, inkább írjon nekünk direkt panaszlevelet, melyre kilencven napon belül válaszolunk!

- (Amennyiben az ateistáknak végig igazuk volt, tudnia kell, hogy szolgáltatásaink megtérülnek, még ha Ön nincs is ennek tudatában!)

Nos ez lenne az...

Sosem éreztem magam idevalónak. És mikor a festő barátomtól értesültem erről a cégről, úgy éreztem muszáj kipróbálnom. Személyre szabott módon távozhat mindenki. A diszpécsernek annyit mondtam, 'Mondja csak, megoldható lenne, hogy egy akváriumba eresszenek derékig, adjanak a kezembe valami meglepőt, és néhány órán belül, lehetőleg akkor, mikor nem számítok rá valaki bejőjjen, kifogjon egy hálóval és leüssön, mint egy halat?' A kisasszony csak kuncogott, majd azt felelte, 'Igen, a Kafka-csomagunk éppen megfelelő lenne önnek. Benne van minden, amit az imént felsorolt, továbbá a többi csomagunkkal ellentétben tartalmazza az érvénytelenítés lehetőségét azonnali hatállyal.' Bólintottam, hogy 'Igen, ez éppen jó lesz, köszönöm.'

És itt vagyok. Várom, hogy leüssenek, mint egy halat. Egészen kellemes érzés. Habár sohasem olvastam Kafkát, tudom, hogy a csomag amit megvásároltam tartalmaz 'átváltozást' és fenntartja a lehetőséget az 'öngyilkosság átgondolására, elhalasztására vagy a végleges visszakozásra', így minden tekintetben karkai. És humanista. Sokan talán úgy vélik, nem túl humánus dolog úgy végezni, mint egy kifogott hal, ugyanakkor én ezt másképp látom. Hiszen a humanizmus eszméje az embert helyezi a középpontba, ami igencsak emberi gondolat,

hiszen nekünk embereknek szokásunk önző módon önmagunkat helyezni a középpontba. Ez azonban nem mehet így tovább. Hiszen itt vannak példának okáért a halak! Őket ki helyezi a középpontba? Az ő sorsuk keserű méregpoharát ki hörpinti ki velük önként és dalolva? Ha más nincs, hát megteszem én. És várok.

Kezdem azt hinné, már sosem jönnek be. Azt mondtam akkor jöjjenek, mikor nem számítok rá, ne akkor, mikor már halálra untam magam. Találgatok tovább. Vajon mi lehet ez a kezemben? Azt kérték ne nyissam ki a szemem, hát nem nyitom ki, így azt sem tudom mi van nálam. Vajon sosem jönnek már? A fogam vacogni kezd, a vajás tepsi képe egyre élénkebben és élénkebben fickándozik előttem, mintha a tepsi, ez a távoli vágyálom, ez a forró délibáb lenne a hal, akinek a sorsában én pusztá szolidaritásból osztozni vágyom, én meg csak egy idióta, akit derékig egy nyitott tetejű akváriumba engedtek, a kezébe egy súlyra szentirat, tapintásra olcsó ponyva könyvet adtak, az idő meg csak múlik, múlik...

Órákkal később belép valaki az ajtón. Felsóhajtok. Na végre, itt van a végzetem. Mégsem történik semmi, nem érzem a horgot, nem érzem a hálót... végül nem bírom tovább. Kinyitom a szemem.

- Jó ember, már órák óta várok – kezdek bele, de félbeszakítanak.

- Ez van. Jó munkához idő kell, különben is csúszásban vagyunk, mert a Woolf-csomag, meg a

Szókratész-csomag most a favorit, mindenki másnak várnia kell, mert nincs ember.

- Na de kérem! Kifizettem!

- Akkor bizonyára kivárni is képes lesz – kacsint rám az ember, majd leoltja a lámpát és kimegy.

Ez már nekem is sok volt. Sajnálom. Magamban is csalódtam. Ennyi kellett – egy barátságtalan raktáros kellett hozzá, hogy eltántorítson a végzettől, melyet akarva választottam magamnak. Ha az egész világ összeesküdik ellenem, és senki sem akarja, hogy leüssenek, mint egy halat, hát nincs mit tenni.

Kimászok az akváriumból, felöltözöm, és kimegyek az ajtón. Sietek. Ha már egyszer nem ütöttek le, mint egy halat, hát ez a sors, nem akarom úgy végezni, mint egy hal. A sütőtepsi sem tűnik már olyan vonzónak. Elvégre, lehet, hogy az is csak egy átverés, és nem kapcsolják be a sütőt soha! Átverés az egész!

Ahogy kilépek a forgóajtón, látom, hogy két önkéntes szórólapot oszt. Nekem is adnak egyet.

’Ingyenes terápia és gyógykezelés, Főutca 16.’

Szinte már sértve érzem magam. El is akarom rakni azt a papírt, hogy ne is lássam, és ekkor veszem észre, hogy a rejtélyes könyv még mindig nálam van. Felemelem. A hajam végéből kihulló vízcseppek kövérsége lefolyik a fényes borítóról.

Hemingway: Az öreg halász és a tenger

Ezt a könyvet már olvastam. Hirtelen nem is tűnik olyan rossz ötletnek az az ingyenes terápia. Ha így szűrik ki az

örülteket, hát nincs mit tenni. Pedig nem gondoltam volna, hogy örült vagyok. Elvégre csak azt kérdeztem, lehetséges lenne-e hogy leüssenek, mint egy halat. Az én hibám, hogy van, aki komolyan vette? Velem ki szolidarit? A társadalom kiveti magából azt, aki együtt érez...

HENNY LAMPRINI

BARÁTSÁGBÓL SZERELEM

Betti és Berci gyerekkoruktól ismerték egymást. Betti négy évvel volt idősebb Bercinél, aki Betti öccsének Baláznak volt a legjobb barátja. A gyerekeket egy világ választotta szét. Sőt, ha a teljes valóságot nézzük akkor több is. Berci szegény, roma család sarja, Betti pedig született kerekesszékes, és a szülei is jómódúak voltak. A gyerekeket a szülők mindkét családban jó szívvvel nevelték, így azok minden minden tekintetben elfogadókká lettek, ami nem is csoda, hisz boldog, elégedett és vidám gyermekként tudtak a magukénak mindkét részről. Berci és Balázs szinte minden szabad percüket együtt töltötték. Balázs egy elkényeztetett gyerek volt, aki mindent megkapott, ám ez nem jelentette azt, hogy ne kellett volna segítenie otthon. Bercinek igen kevés jutott, így ezt Balázs próbálta pótolni neki. Ahogy haladt az idő úgy nőttek együtt, majd váltak kamaszokká, fiatal felnőttekké. Berci rengeteg idejét töltötte Balázsnál. A két fiú sokat segített Balázs apjának

gazdaságában. Az idősebb Balázs húsz év után lépett ki példás házasságából. Ezért teljesen váratlanul minden szegény Balázs nyakába szakadt. Ekkor ismerte már későbbi nejét, de az anyjával, sérült nővérével és a gazdaság továbbvitelével kellett foglalkoznia. Bettit is búra alatt tartották szülei, ám nem oly fojtó módon, mint mások tették sérült gyermekükkel. Balázs és Berci, ahogy a többi barát is mind szerette és természetesen fogadták Bettit. Persze látták a lány különbségeit, hiányosságait, de soha nem éreztettek vele semmit, így Betti egy lett közülük. Mindig, minden játékba, csibésztségbe belevonták, így Bettiből igazi, vagány, vadóc lett.

Berci nem hazudtolva meg roma származását, korán lett párra és ifjan apává lett, azonban párjáért, Györgyiért senki nem rajongott, se a családtagjai, se baráti köre, de muszáj volt elfogadniuk, mert hamarosan megszületett kislányuk, akit mind imádtak. Betti sem kedvelte Györgyit, ugyanis az asszony nem volt egy ártatlan báránka, rengeteget hazudott és csapodárságért sem kellett a szomszédba mennie. A barátok, élükön Bettivel szerették volna a jólelkű Bercit megóvni asszonya manipulációitól, ám hiába próbálkoztak a férfi senkinek nem hitt.

Egy idő után Betti még önmagának is nehezen ismerte el, hogy kezd Bercire kicsit másképp tekinteni. Észlelte, noha próbálta magát róla lebeszélni, hogy Bercivel hosszabban kapcsolódik össze a tekintetük, többször nevetgéltek együtt a semmin és ezután más sem tudott

agyanak tekervényeibe férközni, csak a férfi. Nem tudott szabadulni tőle, számos módon képzelte el, miképp jönnének össze, miket tudnának csinálni, de tett sosem követte a gondolatokat. Szívesen nyugtatta szemeit Berci magas, karcsú, ugyanakkor erőteljes duzzadó termetén, jóképű arcán, tüzes huncut szemein, szépen ívelt ajkain, vakító hófehér, hibátlan fogsorán. Érezte, szíve hevesebben lendül meg, valahányszor tovább merül el annak mélybarna szemeiben vagy elég volt csupán gondolnia rá. Betti testének állapota miatt soha nem gondolt igazán és komolyan a szerelemre. Ám ennek ellenére szerette -mivel rendszerint sok időt töltött velük- kiválóan beszélte és értette is a fiúk, férfiak világát, életét, társaságát, de egyiküktől sem várt többet.

Pedig Betti szépségét sokan, sokszor dicsérték, ám ő ezt soha nem vette komolyan, mert négy végtag bénaként nem tudta elhinni, hogy mások ne csak a béna, szóvalmát kiváltó lányt lássák benne. Szép, hosszú és dús barna haja, szintén nagy barna szemei, óriási, hosszan ívelt fekete szempillái, elegáns vonalú barna szemöldöke, kicsi, telt, határozott ajkai, egészséges barna bőre volt. Tehát nem kevés nőiességgel ajándékozta meg a Teremtő, ő mégsem akarta, tudta elhinni, hogy mindezek bárkinek is tetszhetnének. Ezért is volt bátorsága cukkolni a férfiakat, mert tudta, úgy hitte nincs mitől félnie. Rengeteget gondolkodott, ábrándozott szerelemről, testiségről, ezekben általában a főszerepet Berci játszotta, de időnként más epizódszereplők is megfordultak fejében, mégis folyton visszatartotta a gátlásosság. Nem volt képes

leomlasztani a maga állította korlátokat, hogy egy férfi is többként tudna tekinteni rá, mint szimpla barátára.

Történt egyszer egy késő őszi délutánon, hogy Betti és Berci kinn ültek az utcán, mikor Betti megszólalt:

- Emlékszel, te mindig Leventével húztál, hogy tetszik nekem és szerelmes vagyok belé? Most minden szándék nélkül elmondom, te voltál az, aki több mint tíz éve tetszettél, s tetszel nekem a mai napig.

Betti mindezt azért is merte elmesélni, mert ő valóban úgy gondolta, köztük nem történhet semmi. Elsősorban a kerekese széke miatt, másodsorban, mert Berci nő. S mit szólna öccse Balázs, aki mindkettőjüket feltétel nélkül szerette. Ezek ellenére lassan, de biztosan mind jobban beleszeretett Bercibe. Soha, senki nem tudta meg, mert titkát mélyen a szívében őrizte. Még legjobb, legbensőbb barátainak sem beszélt róla. Váratlan bejelentését, őszinteségét Berci felé maga sem értette, ugyanakkor látta, érezte mekkora hatással voltak rá az elhangzottak. Teljesen megváltozott, bizonytalanul, zavarodottan viselkedett. Minden alkalmat megragadott, hogy Betti közelében legyen, ha pár percet is, de vele lehessen. Betti azonban igyekezett elhessegetni magától a gondolatot is. Nem szeretett volna semmi kompromittálót, és nem is volt képes magát nőnek látni. S nem utolsósorban ott volt Györgyi és a kislány.

Néhány héttel később, egy délutánon véletlenül kettesben maradtak az udvaron. Betti a kocsijában fejét hátra hajtva épp szólásra nyitotta volna ajkait, amikor a mellette álló, fölője hajló Berci hirtelen lecsapott azokra. Gyors, félnék

és ügyetlen csók volt, de Betti számára akkor a Mindenséget jelentette. Túl volt már húszas éveinek elején és még sohasem csókolták meg. Nem tudhatta, hogy a földöntúli boldogságát milyen mély érzelmi viharok fogják árnyékolni. Édesen fájó titkos kapcsolatuk három éven át tartott.

Túláradó Emma

A nő az udvaron levő faházban ücsörgött, s miközben szívta cigarettáját telefonozott. Nem igazán tudta mivel elütni az idejét, ezért többnyire a közösségi háló hamis ígéretekkel teli világába menekült. Emma 65 éves volt, de arcáról még elevenen visszaköszöntek a letűnt korok szép emlékei. Szőke vékony szálú hajába már igen sok deres szál vegyült. Bőre arányosan napbarnított, s korát nézve nem túl ráncos. Hihetetlenül naiv módon Emma minden reklámfogásnak bedőlt és meg is vásárolta a legújabb, igen drága kozmetikumokat, fogyókúrás termékeket. Már ha volt rá pénze. Eleven, kék szemeiben még most is olykor kamaszokat meghazudtoló huncut fények csillogtak. Igazi hedonisták módjára falta az életet, s mellé sűrűn váltakozó kedélyállapot jellemezte. Ha vidám volt, végtelenül az volt, ha mérges volt, féktelenül tombolt, ha szeretett, azt túláradóan tette és gyűlölni is pont úgy tudott. Negyvenes éveiben még egy nála tizenhárom évvel fiatalabb férfival élt több éven keresztül. Tehát mindent lehetett rá mondani, csak azt nem, hogy félnék lett volna. Az elmúlt nyáron óriási veszteség érte, miután hét év

együttélést követően a szociális intézményben megismert párja Anti elhunyt.

Emma és Anti idős korban szerettek egymásba, hisz mind a ketten túl voltak már az ötvenen, amikor egymásra találtak. Egészségi állapotuk miatt kerültek intézményi közegbe. Emma több agyvérzés után bénult le a jobb oldalára, minek következtében kerekesszékhöz kötötté vált. Anti pedig motorbalesetben lett mozgáskorlátozott, neki a bal oldala lett érintett. Igazi morgós, harapós vén komondor lett belőle az évek során, aki sokat és hangosan ugatott, ugyanakkor nem harapott meg senkit. Úgy ugráltatta Emmát, mint idomár a rábízott jószágot. Ugyanakkor Emmát sem kellett féltetni, mert ő a betegségét megelőzően a kereskedelemben dolgozott, volt zöldséges és kocsmáros is, tehát szájméretben jól el volt látva. Soha nem maradt Anti adósa, amikor kiosztotta őt, ám mindig visszatért hozzá, mert a férfi sokkal jobb anyagi körülményeknek örvendett, s nem tudott nemet mondani Emmának, ha pénzt kért tőle. Antival amolyan sajátos se veled, se nélküled viszonyban éltek. Testi szerelem nem jellemezte kapcsolatukat, mert Anti a baleset után óriási mértékben lett gátlásossá. Pedig Emma szívesen szerette volna őt másképp is, ám hiába tett meg mindent a siker elmaradt, Anti folyamatosan visszautasította közeledését.

Emma hiába gyözködte Antit arról is, hogy hozzá hasonlóan neki is jó volna egy elektromos kerekesszék, arra sem hajlott. Úgy tűnt, a baleset után, mint oly sokan mások is, élve eltemette magát az intézmény falai közé. Emma ezzel szemben még így is igazi hedonista módjára élvezte az életet. Szerette, körbe vette, elfogadta Antit és

annak minden bolondériáját. Kijárt a gyógyszertárba, vásárolgatott, eljárt edzésekre, merthogy nagy bajnoka volt a sakknak, amíg bírt évente párszor elment a városi nagy temetőbe is, ahol hőn szeretett édesanyja pihent, és mindent beszerzett, amit Anti kért, óhajtott. Az életükben váratlanul érkező teljes fordulat mindkettőjüket gyökeresen, visszafordíthatatlanul megváltoztatta. Elvesztették önbizalmukat és soha többé nem becsülték semmire magukat. Emma gyakorta vetette fel, hogy ő már csak egy értékét veszített roncs, aki folyamatosan másokra van utalva.

Emmának egy fia, Antinak ezzel szemben egy fia és egy lánya volt. Emma fia Robi külföldön, Finnországban találta meg a számítását, majd később a boldogságát is. Családot is ott alapított, aminek anyja örült, ám fájó is volt neki egyszerre, hisz így ritkán láthatta egy szem gyermekét, később két kis imádott unokáját. Robi szerette anyját, ami tőle telt mindent megtett érte, de akkor is a családja volt számára a legfontosabb. Anyját anyagilag támogatta s, ha szüksége volt rá tartós dolgokkal is ellátta. Antit fia ritkán látogatta, ezért nem is kúszott úgy be a a többi lakó tudatába a kis Anti, mint Emma fia Robi. Anti lányára pedig csupán apja halála után derült fény. Anti irigy volt Emma bensőséges, szeretettel teli és rendszeres kapcsolatára fiával. Robi gyakran, hetente kereste anyját telefonon, sok képet, videót küldött az unokákról, aminek Emma mindig nagyon örült. Szívesen, szeretettől túlsordultan osztotta meg ismerőseivel, barátaival a gyerekről készült szebbnél-szebb, bájos fotókat, videókat. Ilyenkor Antit elfutotta a rosszindulattal vegyes irigység,

s hangos, csúnya szidalmakkal csúfolta Emmát, hogy az mennyire hülye, amiért mindent elhisz fiának. Mindezt csupán a benne felgyülemlett keserűség mondatta vele. Fia évente egyszer, ha bejött hozzá. Efelett érzett csalódását és dühét így fejezte ki, ám Emma ezt is megbocsátotta neki.

Oly sokszor szorult anyagilag a férfira, hogy majdnem mindent elnézett neki. A szeretet szerelemmel párosult nála, amihez társul szegődött az anyagi kiszolgáltatottság is. Az intézményi lét számos alkalommal tud produkálni érdekes és értékes kapcsolatokat egyaránt. Idővel Anti állapota rohamosan kezdett hanyatlani. Már az udvarba se ment ki, holott mindig ott töltötték Emmával idejük jó részét. Együtt cigiztek, kávéztak, máskor fagyit, dinnyét ettek. Mikor Anti lába a kezdődő cukorbetegség, valamint a súlyos érszűkület miatt elkezdett rosszabb állapotba kerülni, egyik napról a másikra leszokott a dohányzásról, ami visszatekintve a végzetévé vált, ugyanis a leszokástól számított egy évvel később levágták a lábát. Ezt követően csupán pár hétig élt, majd két agyi stroke végzett vele. Emmát ez többszörösen is lesújtotta, ugyanis nem pusztán a barátját, szerelmét, hanem anyagi mecénását is veszítette el egyszerre.

S ha mindez nem lett volna elég, tetejébe az elektromos kocsija is tönkrement, így nem tudott kijárni a városba vásárolgatni, ami korábban a lételeme volt, sem a sakkedzésekre, sem versenyekre, holott korábban kitűnő eredményeket ért el. Majd jött a végső csapás, ami Emmát teljes mértékben a padlóra küldte, a Covid-19 terjedése miatt majdnem tizenegy hónapig lezárták az intézményt. A drasztikusan erősnek gondolt Emmát ez a sorozatban

érkező számos csapás összeroppantotta. Teljesen elkeseredetté, életunttá vált, máskor élénken csillogó kék szemei könnyecseppekkel teliek, homálytól szürkévé, tompává váltak, csibészes, vagány módon mosolygó arca pedig komorságba burkolózott, s ez az állapota több hónapon át kitartott. Ezekben a nehézségekkel teli időkben fia Robi tartotta benne a lelket.

Jó pár hét után egy nap aztán Emma végre összeszedte magát, és elkezdett ismét kivirulni, nyitni a Világ és az emberek felé. Ismét mosolygott, ha úgy érezte bántották nagyokat káromkodott, végül újra felszedett szép testű, üres fejű pasikat is a neten. Ezt a szokását még Anti életében kezdte, merthogy vágyott a szeretetre, becéző szavakra, amit a férfi nem tudott, s talán nem is akart neki megadni. Újra kijárt a városba vásárolgatni. Ám nem telt el anélkül nap, hogy Emma ne hiányolta volna Antit, s mindazt, amit ő jelentett számára. Már nem állt többé rendelkezésére a férfi anyagi háttere, ezért cigarettázni sem tudott annyit, mint korábban. Régen megszólta azokat a lakótársait, akik cigarettacsikkekre vadásztak, ám sajnos hamarosan ő is erre szorult. Tehát egyrészt ismét kivirult, nyitott lett, azonban többé már nem a régi Emma volt. Sokkal gyakrabban morgolódott, elégedetlenkedett és mindig fázott, ami szerfelett furá volt részéről, mert egykor állandóan a forróságért rajongott. A Világjárvány miatt szeretett Robi fia és kis unokái sem tudtak hozzá eljönni immáron két esztendeje. Tehát totálisan meglett vonva mindentől, ami korábban sokat jelentett neki.

Ahogy ott ült az öreg, terebélyes diófa árnyékában meghúzódozó faház rejtekében, szokás szerint megszólalt telefonján a messengert jelző hívóhang. Emma, mivel rosszul látott elsőre fel sem vette, mert azt hitte, valamelyik neten megismert férfi partnere keresi. Majd a kitartó hívót nem tudta lerázni, ezért megnyomta a hívásfogadás gombot. S láss csodát, életének, napjainak bearanyozójának kedves hangját hallotta. Miután a kamerát is bekapcsolta Robi fiát láthatta a kis képernyőn. Végtelen öröm, boldogság volt a hangjában, amelybe azonban nem kevés meddő vágyakozás is vegyült. Robi épp kisfiára vigyázott otthon, párja távol volt a háztól a kislánnyal együtt. Emma a kislánnyal már több ízben találkozott, de a fiúcskát még csak egyszer volt szerencséje magához ölelni. Imádva szerette unokáit, ezért szabályosan fizikai fájdalmak gyötörték emiatt. S mindezen érzéseinek most is hangot adott Robinak. Robi ezekkel nem tudott mit kezdeni, ezért próbálta anyja figyelmét a kisfiára terelni. A kicsi mintha tudta volna, hogy mit kell tennie, elkezdett Emmára mosolyogva fintorogni és baba nyelven beszélni hozzá. Emma szíve ettől még inkább összeszorult. Nevetve sorolta, ismételte, hogy milyen szép, milyen aranyos kisfiú vagy, s hozzáfűzte, milyen jó volna a valóságban is látni, magához szorítani, azonban hangszínéből áradt a magány mély fájdalma. Robi is egyetértett ezen szavakkal, ugyanakkor próbálta azzal vigasztalni anyját, hogy nem rajta múlik a hosszú, kényszerű távolmaradás. S hogy továbbra is elterelje anyja figyelmét, büszkén megosztotta vele, hogy épp brassóit főz kis családjának, ugyanis ha finom hazai ízeket akart enni kénytelen volt nekiállni

főzni, merthogy francia párja nem tudta a jó magyar ízeket hozni a konyhában, akármennyire is igyekezett.

Több sem kellett Emmának, újra rákezdett a panaszkodásra, hogy mennyire rossz az étkeztetés az intézményben, hogy ő most mennyire kívánja a brassóit, szinte csorog érte a nyála, hogy bizony ő már nem tudja, meddig bírja még azt a rekord hőséget, amit itthon tapasztalhatunk, holott ő ezt fiatalabb korban meg sem érezte, végül azzal zárta a panaszkodását, hogy milyen iszonyatosan fáj a valaga. Nem, még véletlenül sem azt mondta, hogy fáj a csípője. Szegény Robi végtelen kínjában már azt sem tudta mit mondjon a panaszcsunamira. Szerette, tisztelte és becsülte, továbbá sajnálta is anyját, azonban nem tudott többet, másképpen segíteni neki. Emma pedig a számos hiányból fakadó gyötrő érzés miatt már nem volt képes kontrollálni magát. Hiába tudta, hogy fia nem tud többet tenni érte, ő is vágyott a jobb, szebb, könnyedebb életre. Azonban egy dologgal sajnos nem volt tisztában. Ez pedig nem egyéb, minthogy örökös panaszkodását fia egyszer majd megunja, aminek a végén eléri, hogy nem fogja keresni anyjával a mindennapi kapcsolatot. Nem marad ebből a szomorúan szép kapcsolatból más, pusztán az anyagi segítség, ami normál időkben óriási dolog, ámde bezárás esetén semmi, hisz nem lesz hol, mire elkölteni azt.

Így mindenki számára, Emmának is a mindent jelenti az a tudat, hogy odakinn van valaki, akinek fontos, s akire számíthat, történiék vele itt benn bármi is. Egy a kérdés, akad-e majd olyasvalaki, aki elég bátor és karakán, hogy ezekre felhívja Emma figyelmét, s általa megóvja a teljes, totális elmagányosodástól.

BARTALIS ZSÓFIA

Görögország

Végre megérkeztem.

A tengerparti szellő lágyan suhant el libabőrös fülem mellett, az arcom elé fújva néhány rakoncátlan hajtincsemet, ám ez egyetlen pillanatig sem volt ellenemre. A szemem semmi pénzért le nem vettem volna az elém táruló, elképesztő látványról: kristálytisza, az ég kékjénél egy árnyalatnyival világosabb tenger vetett dacosan habzó hullámokat a partra, majd azzal a lendülettel vissza is húzódott, csak hogy újramezdje korábbi pajkos játékát. Körülöttem, egymástól biztos távolságra színes napernyők vetettek hűvös árnyékokat a part egyes részeire, amit a strandoló emberek rögvest ki is használtak a forró nyári napon. Ők is olyan boldognak tűntek, mint ahogyan én éreztem magam.

Csukott szemmel belefúrtam mezítelen lábujjaim a puha fehérhomokba, miközben beszívtam a tenger sós, semmivel össze nem téveszthető illatát és hallgattam, ahogy a vidám csivitelés zaja összemosódik a lágy hullámláz hangjaival. Kiélveztem a pillanat varázsát, majd csillogó tekintetem újból a horizont felé emeltem.

A békés ég és dacos víz találkozásánál fel lehetett fedezni a kék ezernyi, sőt, milliónyi árnyalatát, aminek

hatására a kezem viszketni kezdett, egy ecset és egy vászon után vágyakozva.

Szemkápráztató. Ezt a címet adtam volna a festménynek.

Végre otthonra leltem.

Képzelet világa

Ma is rossz napom van.

Sajnos ez egyre többször esik meg velem az utóbbi időben. Van, hogy reggelente egyszerűen bal lábbal kelek fel, esetleg a nap folyamán kerít hatalmába a negatív hangulat. De hisz ez nem is lényeges tényező, a végeredmény mindig ugyanaz: egy lestrapált, stresszes alak.

Ám van rá megoldás, még ha mindenkinek más is. A forró tea sokaknak ugyan egy jól bevált módszer, én mégsem azt készítem el, hogy jobban érezzem magam. Elmerengek egy nyugtató, langyos fürdő gondolatán, ami mi tagadás, a kedvencem, de ma úgy érzem, mégsem erre van szükségem.

Nem tudom, miért húzom az időt ilyen sokáig, hiszen amióta csak a lábam betettem a házba, azóta a leghatásosabb megoldás jár a fejemben: a képzelgés. Azon nyomban levetem magam a nappaliban elhelyezkedő tágas fotelbe és a legkényelmesebb pózban hátra dőlök, mintha semmi gondom sem lenne.

Lassan lehunyom a szemem, és elveszek a képzelet csodálatos világában.

Az éjjeliszekrényemen lévő telefonom rezgésére kelek. Odanyúlva egyből kinyomom az ébresztőt, miközben a szememet majd kiégetik a képernyőn villódzó számok: 6 óra 15 perc. Lassan a hátamra fordulok és a mellettem fekvő páromra pillantok. Szerencsére nem ébredt fel; átölelve, halkan szuszog a nyakamba, ahogyan eddig is. Megkönnyebbülten felsóhajtok, majd egy lágy pusztit nyomok a homlokára és óvatosan kikelek az ágyból. A földön fekvő hatalmas kutyánk fürgén felugrik, amint meglát és boldogan elkezd csóválni a farkát. Mosolyogva megsimogatom a fejét, miközben halkan a konyha felé vesszük az irányt.

Mindenek előtt bekapcsolom a kávégépet, hogy mire minden fontosabb dologgal végzek, addigra kész legyen az ébresztő, forró ital. Ezután öntök egy kis tápot a csaholó kutya elé, aki boldogan fogadja a finom falatokat.

Kifelé veszem az irányt: a viszonylag nagy, rendezett udvaron átvágva a kicsike istálló felé tartok, ami éppen elegendő az én gyönyörű lovacskám számára. Neki is adok enni egy köszöntő simogatás után, majd a vízének szintjét leellenőrizve visszasietek a házba. Nem mondanám kifejezetten hűvösnek az időt, de ettől függetlenül nem kellemes kint lófrálni egy szál pizsamában.

Amint a hátsó ajtón keresztül belépek az otthonomba, a kávégép hangját hallom pittyegni a konyha felől. Komótosan kiöntöm a párom kedvenc bögréjébe az elkészült italt, majd az étkezőasztalra helyezem a reggeli hozzávalóival egyetemben. Én általában csak egyszerű gabonapelyhet eszem, ám az élettársam imádja a kiadós, laktató reggeliket, úgyhogy minden hozzávalót előveszek egy finom rántottához. Az étel készítése közben ínycsiklandó illatok öntik el a konyhát, ami valószínűleg kijebb is szivároghatott, ugyanis nem sokkal később megjelenik a párom az ajtóban. Egymásra mosolygunk, majd abban a pillanatban helyet foglal az asztalnál, amint kész a rántotta. Mindketten hozzálátunk az evéshez, miközben édes kutyuskánk a lábunknál pihen és reménykedve pillantgat fel ránk, hátha ő is kap pár falatot.

A társam és én váltunk pár szót, de a reggelek nagy részét csendben, harmóniában szoktuk eltölteni, a saját gondolatainkba merülve. Mikor végzünk, Ő hozzálát a mosogatáshoz, én pedig a fürdőszoba felé veszem az irányt, hogy rendbe szedjem magam, felkészülve a napra. Miután emberi kinézetet varázsoltam magamnak - a fogmosásnak, fésűnek és sminknek köszönhetően -, Őrá várva leülök a nappaliban, bámulok ki az ablakon és közben a kutyánk fejét simogatom, aki lehunyt szemmel élvezi a kényeztetést. Ez egy nagyon meghitt pillanat.

Együtt indulunk el autóval. Először kirak engem az újságírói szerkesztőségénél, ahol dolgozom, utána a saját munkahelye felé veszi az irányt. A kocsni után nézek és

integetek, ameddig csak látom, majd belépek a hatalmas épületbe. Minden kollégámnak mosolyogva köszönök, néhányukkal kölcsönösen megdicsérik egymást, majd leülök a helyemre és boldogan nekilátok az aznapi feladatomnak.

Imádom a munkámat, jobban hozzám passzoló állást el sem tudok képzelni. Úgy gondolom, csak ilyen helyen érdemes dolgozni.

Az ebédszünetet a barátaimmal töltöm. Nagyon sokat nevetünk és beszélgetünk, és közben az jár a fejemben: milyen szerencsés vagyok, hogy ők vannak nekem.

A nap gyorsan eltelik, sikerül hamar mindent elintéznem, úgyhogy munka után felszállok a szokásos buszra és a kis, barátságos falu felé veszem az irányt. Az otthonom felé.

Amint hazaérek, energikus kutyám rögtön a nyakamba ugrik, én pedig próbálok neki minél több pusztit és simogatást adni, hogy lenyugodjon végre. Mikor sikerrel járok, a hálósobában gyorsan átöltözök otthoni ruhába, majd még főzés előtt kiugrok meglátogatni az én csodálatos paripámat. Miközben lecsutakolom és elmesélem neki a napom eseményeit, a legutolsó lovaglás felé visznek a gondolataim. Eme alkalom során eltévedtünk a közeli erdőben, és mire végre hazataláltunk, már teljesen besötétedett, de boldogan és nevetve feküdtem le aznap este. Egész nap odavoltunk, csak én és

a paci, s persze a természet körülöttünk. Leírhatatlan érzés
ilyet átélni.

Úgy érzem, nem halogathatom tovább a vacsora
elkészítését, úgyhogy egy utolsó simítás után elbúcsúzik
a lovamtól azzal az ígérettel, hogy lefekvés előtt még
kijövök hozzá (ahogy mindig). A főzés sajnálatos módon
nem az én asztalom, viszont legalább lelkesen
próbálkozom vele. Miután kifundálom a lehető legjobb
kajaötletet, ráadásul azt is sikerül eldöntennem, hogy
desszertnek milyen finomságot készítek el, hozzá is látok,
hogy minél hamarabb kész legyen a (remélhetőleg) finom
étel.

Az élettársam még a vacsora elkészülte előtt hazaér,
úgyhogy onnantól fogva közösen folytatjuk a desszert
kicicomázását.

Az evés nagyon jó hangulatban telik, elmeséljük
egymásnak a nap és a hét eseményeit, az élet nagy dolgait,
béna vicceket, mindent, ami csak az eszünkbe jut, és
közben nagyon sok a nevetés és mosolygás. Boldognak
érzem magam.

Vacsi után ketten szokásosan elvisszük a kutyánkat
egy hosszabb sétára, aki természetesen nagyon
figyelmesen szemre- és orravételez mindent, aminek csak
a közelébe engedjük.

Hazaérve a párom elvonul a fürdőszobába
zuhanyozni, addig én pedig még utoljára kinézek a
lovamhoz, és ha már ott vagyok, belökök elé egy hatalmas
adagnyi kaját. Azt veszem észre, hogy nagyon örül

nekem, vagy legalábbis a kezemben tartott pár darab répának mindenképp.

Visszatérve a házba én is készülök egy jó forró fürdőt venni, majd a relaxációm után felhívom a drága szüleimet, hogy mi újság van velük. Van olyan szerencsém, hogy minden nap kapok esélyt a velük való telefonálásra a tökéletes kapcsolatunk miatt. Mindent meg tudok velük beszélni és támogatnak, akármiről is legyen szó.

Az utolsó kutyaszeretgetés és fogmosás után bekuckózunk az ágyba a párommal és elindítunk valami jónak tűnő filmet a TV-ben, amin minden bizonnyal rövid időn belül elalszom. Kapok még egy jó-éjt pusztit, majd mosolyogva behunyom a szemem, végig gondolom, hogy egy 10-es skálán mennyire vagyok szerencsés az életemmel (megsúgom a választ: 11), majd boldogan elmerülök az álom világában.

Immár egy fokkal derűsebb hangulatban nyitom ki a szemem, feltápászkodom a kényelmes fotelból és az élet ugyanúgy folytatódik tovább, ahogyan előtte is ment.

Otthon

Az otthon
Nem egy roskadozó rom,
Sem egy édes kis kunyhó.
Esetleg egy giccses ház?
Nem, sajnos ez sem talált.

Az otthon
Az, ahol szeretet fogad,
Ahol feltétel nélkül
Biztonságban érzed magad.

Az otthont,
Azt ne máshol keresd:
Hisz csak az emberek
Szívében találod meg,
Ahol béke van, nyugalom
S szeretet.

Az otthon,
Az nem egyértelmű;
Igencsak bonyolult,
Akárcsak ez a mű.
Láthatólag semmi
Kapocs; de te mégis
Érzed azt az űrt,
Amit hátra hagyott.

T. BERNÁTH PANNI

Tóth Lászlóné Panni vagyok, 1957-ben születtem. Kiadói javaslatra T Bernáth Panni néven írok mostanában. Az írással két éve foglalkozom. Szeretném a nyugdíjas éveimet alkotó idővé tenni. Megírni az élet sokszínűségét. Írásaim megjelentek irodalmi folyóiratokban, internetes portálokon, antológiákban. Több irodalmi körnek vagyok a tagja. Több, mint negyven évet dolgoztam szociális és egészségügyi területen. Sok emberi sorsot megismertem. Szeretném bemutatni az általuk és velük megélt élettörténeteket. Perbálon élek. Két felnőtt gyermekem és öt unokám van.

A megváltozott élet

Juliékkal baráti kapcsolatban vagyunk már harmincöt éve. Egyszerre építettük a házunkat kert szomszédszomszédok vagyunk. Ismerjük egymás életét. Sok mindent megbeszéltünk és megosztottuk egymással a gondjainkat, örömeinket egyaránt. Részesei vagyunk egymás életének. Tíz évvel vagyunk idősebbek, mint ők. Két gyermekünk már tíz és tizenkét évesek voltak mikor beköltöztünk az új házunkba. nekik akkor még nem volt, pedig nagyon szerettek volna. Sokat jártak orvoshoz mire megszületett az első fiúgyermekük, mert Julika szívbetegséggel

született. Nagy volt az öröm, Pisti első unoka volt a családjukban. Éltük az életünket a gyerekek szépen növekedtek. Kilenc évet kellett várni nekik, mire megszületett Hanna lányuk. Julika nem volt egészséges sokat járt orvoshoz a szívével és a keringési gondjaival. A pajzsmirigy nem megfelelő működése miatt nagyon meghízott. Tavasztól őszig sokszor voltunk kint a kertben jókat beszélgettünk sütögettünk és játszottunk mindenfélét, a gyerekeket is bevonva. Az évek múlásával megváltozott a jó kapcsolatuk. Juli sokszor panaszkodott Pistára, hogy nagyon sokat iszik, naponta piásan jön haza a szerelő műhelyből, ahol autót javítanak. Rendszeresen nálunk is hallható veszekedések vették estéként át a főszerepet. Julika a hivatalban dolgozott, a szociális ügyeket intézte. Sokat panaszkodott azokra a családokra, akiknél fogyatékkal élő vagy mozgásában korlátozott vagy idős embert gondoztak ápoltak. Ne az államtól várják a segítséget, oldják meg!- ha vállalták a beteg gyereket, egyébként a szülőket meg kötelességük ellátni! Vagy adják intézetbe! Nem igazán szerették a stílusáért. Az életük tovább romlott, a bajt tetézte, hogy elkeseredésében ő is inni kezdett. Bennünket is zavart a nyomdafestéket nem tűrő rettenetes csúnya beszéd, amit közös programjainkon hallottunk. Az életük teljesen szétesőben volt, külön aludtak. külön gazdálkodtak a fizetésükkel. Szegény gyerekeik nagyon szégyellték a szülők viselkedését. Rossz volt nézni a barátaink tönkrement életét. A végén már olyan mélységes gyűlöletet éreztek egymás iránt, hogy szerintem képesek lettek volna bármire. Az itallal kötött barátságukért nagy árat fizettek

mindketten. A gyerekek közben találtak párt maguknak. A lány elköltözött a barátjához a nagyfiú meg hozzájuk hozta a választottját. Aki nem volt rokonszenves szinte senkinek. Lusta, trehány nagyravágyó kislányt választott magának a Pisti gyerek. A gyerekeknek mindent megadtak, hogy jól érezzék náluk magukat. A lakást leválasztották élhették a külön életüket. Várták nagyon, hogy meg szülessen az unokájuk, aki fiú lett. Boldogok voltak, úgy tűnt mintha próbáltak volna újra egymásra találni. Az unokázás sem volt egyszerű, hiába éltek egy házban, csak akkor láthatták Norbikát, ha megengedte nekik az anyukája. Még a kertbe sem hozta ki nyáron, hogy egy kicsit játszanak. Hanna meg rájuk sem nézett.- Szenvedtek eleget az állandó viták és veszekedések miatt gyermekkorukban. -Elege van belőlük!-szóljanak, ha mindketten voltak elvonón ez volt az utolsó telefon üzenete. Nagyon megviselte őket a gyerekek viselkedése. Egymást okolták mindenért. Nem tudtuk, hogy mi lesz ennek a vége? Juli bánatevő lett, ami nagyon megnövelte az amúgy is több mint százkilós testsúlyát. Pista meg ette a cigit és evés helyett ivott. Próbálkoztunk a józan eszükre hatni, de nem sikerült. Sajnálták magukat, az elrontott életüket. Három éve egy szép augusztusi napon Julika a munkahelyén rosszul lett, elvitte a mentő. A diagnózis. stroke teljes féloldali bénulással. Azt az estét nem fogjuk elfelejteni sosem. Pista könnyei hulltak, mint a záporosó. Soha többet egy kortyot sem fogok inni! Nem csak én tehetek arról, hogy beteg lett!- Próbálta nyugtatni magát és lelkiismeretét. Megígértük, hogy amiben tudunk, segítünk. Attól a naptól kezdve nem iszik. Hat hónapig

volt Juli a kórházban és a rehabon. Pista mindennap reggel és délután bent volt nála. A családtagokkal felváltva mentünk. A gyerekek ritkán látogatták meg. Szörnyű volt látni a nagy testet tehetetlenül elterülni az ágyon. Eleinte még a beszédjét sem lehetett igazán érteni, etetni, itatni, mozgatni tisztába tenni, lemosni mindenhez két ember kellett. Pista itthon zokogott esténként, Juli meg a kórházban éjjel nappal sírt. A hét végén kiadják, de mit fogok én csinálni vele egyedül?- Kérdezte maga elé meredve. -A lakásuk nagyon rossz beosztású, belső lépcsők mindenhol. Az egyik szobát kialakították úgy, hogy elférjen benne minden, amire szüksége lesz. A szoba mellé csináltatott egy zuhanyzót, ahol lehetet küszöbcserét végeztek. Vett egy mindennel felszerelt ágyat. ami közel egymillióba került. A falra szereltetett bordás falat. Méretre kellett kerek székét csináltatni, Julika nagy teste miatt. Guruló kisszekrényt az ágy mellé, a falra nagy képernyős tévét vásárolt. Mindent megtett azért, hogy Julika kényelmét tudja biztosítani. Miközben rettenetesen félt attól, ami rájuk vár. Pisti gyerek párja kijelentette, hogy ő rá ne számítsanak, mert ő nem fog egy bénát ápolgatni. Elköltöztek Juli érkezése előtt egy nappal. Három ember kellett, hogy a sok lépcsőn felvigyék a lakásba. Most is kell a segítség, ha le akarja hozni az udvarra. Egyébként a kis teraszra tudja csak kitolni, levegőzni. Sok időbe telt amíg kialakult a napi rutinjuk. Heti kétszer jön a gondozónő, egyszer a gyógytornász, mi is gyakran megyünk. Aki sokat segít Pistának az a húga és az édesanyja, aki már majdnem nyolcvan éves. Pista öltözteti, fürdeti, tisztába teszi. Az

étkezéseket rendez, ami most már valamivel könnyebb, mert egyedül is sikerül nem kell etetni. Tornáztatja, fésüli a haját és mindent, ami egy lebénult napi életéhez szükséges. Kora reggel már teregeti a frissen mosott ágyneműt. Takarít, bevásárol. Rend és tisztaság veszi körül Julit. A gyerekek nagyon ritkán jönnek. Nincs erre idejük,- azt mondják, adja be intézetbe. Hiszen az anyjuk is mindig azt mondta mindenkinek, aki segítséget kért tőle, hogy adják intézetbe a mozgásában korlátozott embereket. Pista hallani sem akar erről,- azt mondja ameddig ő él addig gondozni fogja. Otthon szereli az autókat, hogy előteremtse a pénzt, mert az ápolási díj, és amit a neje kap kevés. Mindenért fizetni kell. Kora hajnalban már világít a műhely ablak, este miután Juli körül mindent elrendez, folytatja késő éjjelig. A baj közelebb hozta őket érzelmileg. Sokat beszélgetnek arról, hogy hol rontották el az életüket, ami jól indult, hiszen szerették egymást tiszta szívből igazán. Csak a gondok bajok leküzdéséhez nem volt elég erejük és társul az alkoholt választották. A hibát mindig a másokban vélték felfedezni. Sajnos komoly árat kért tőlük a sors. A gyerekek miatt érzett mélységes bánat és keserűség. A lelki gyötrődések a társas magány mind közre játszott abban, hogy ezt kapják az életük rendezőjétől. Jó érzés látni azt, hogy szeretettel gondoskodik a feleségéről. Soha nem gondoltuk volna, hogy ilyen kapcsolat után, amiben az utolsó tizenöt év csak az egy lakásban való együttélést jelentette. Ki tudja hozni belőlük a szeretet érzést az egymásra való figyelmet a törődést. Juli sok mindenre rájött, sírva kért bocsánatot azoktól az emberektől, akiket

nem értett meg, mikor segítségért fordultak hozzá. Most értette meg igazán azokat az embereket, akik bénaságuk és kiszolgáltatottságuk ellenére is ragaszkodtak azokhoz, akiket szerettek. Ő is egy otthon lakója lenne, ha Pista nem szeretné ennyire. A betegség tudatosította bennük, hogy ők összetartoznak. A megváltozott életkörülményeik ellenére boldogan élik mindennapjaikat.

Lenke és a bezártság

Lenke a legjobb barátnőm. Egy csodálatos községben élünk születésünk óta. Egy utcában laktunk, osztálytársak voltunk. Ismerjük egymás életének minden fontos és meghatározó pillanatát. Gyermekkori szegénységünk megélése, álmodozásaink a majdani életünkről nagyon összekovácsolták a kapcsolatunkat. A ballagásunk estéjén megígértük egymásnak, hogy bárhogya is fog alakulni az életünk mi örökké ott leszünk egymásnak, ha segítségre lesz szükségünk. Ő a kereskedelmet én az egészségügyet választottam hivatásul. Tudtunk egymás szerelmeiről és csalódásairól. Férjhez mentünk, neki három, nekem két gyermekem született. A férjeink a gyerekeink is barátok lettek. Összejártunk és rengeteg élményt gyűjtöttünk a kirándulásainkon és közös nyaralásainkon. Mindketten felépítettük álmaink otthonát egy utcában kétháznyi távolsággal Sokat dolgoztunk a munkahelyen és otthon a nagy kertben, hogy megtermeljünk magunknak sok mindent. Ők még állatokat is tartottak. Az évek teltek és

Lenke egyre többször panaszkodott Péterre, aki elkezdett inni. Folyamatos és kemény veszekedések, sőt néha verekedéssé fajult vitáik voltak. Fájt neki, hogy mindennek a kamasz gyerekeik is tanúi voltak. Rá maradt a sok munka, mert Péterre nem tudott számítani. A gyerekek néha besegítettek egy keveset. Nagyon szeretett menni mindegy, hogy hová kivel és merre csak ki akart szabadulni a malomkerék őrléséből. Ezek a kirándulások kikapcsolódások adtak neki erőt a mindennapok elviseléséhez. A kapcsolatuk romokban hevert. A gyerekek hiába kérték Pétert, hogy változzon újra szerethető apukává csak rövid ideig tartott. Jó volt velük olyankor lenni. Mindig bíztunk abban, hogy újra rendben lesz minden. Mikor a két lány pár hónap különbséggel elköltözött tőlük a barátjukhoz, mert nem bírták már nézni a mindennapi csatározást, az nagy pofon volt nekik és egymást okolták érte. Zsolti a húszéves fiú is megígérte, hogy amint lehetősége lesz, rá ő is megy. Lenke teljesen kiborult. Nyugtattam, hogy ez az élet rendje, hogy a gyermek egyszer leválik és önálló életet él. Persze, de mindegy hogy mikor és miért lép le- mondta -sírva. Ne dolgozz annyit, nem kell az óriási kert és az állatok. A kevesebb is elég lesz, csinálj magadnak több szabadidőt és menj, amikor tudsz biztattam, mert már nagyon látszott rajta, hogy az összeomlás határán van. A kereskedelembe dolgozni és mosolyogni miközben sír a lelked nem könnyű feladat mondogatta. Hiába találkozom, naponta sok emberrel mégis egyedül érzem magam. Persze tudom, hogy hozzád bármikor jöhetek és jövök is, mert jó hogy vagy nekem, nem is tudom

megköszönni elégszer azt, hogy mindig itt voltál, és vagy amikor kell. Sírva borult a vállamra az én drága barátnőm, aki már alig negyvennyolc kiló volt a százhatvannyolc centijéhez. Boldog volt mikor a lányok jöttek és hozták magukkal a párjukat. Közben Zsoltira is rátalált a szerelem. Ibolya lányuk születésnapján Péter nem ivott egy kortyot sem, nagyon várta őket. Az a hétvége mindenkinben nyomott hagyott, jól érezték magukat, örültek egymásnak, senki nem hozta fel sérelmeit. A gyerekek meséltek a terveikről a közeljövőben tartandó esküvőről és sok minden egyébről, sőt egy közös nyaralást is terveztek a Balatonra. Este sokáig beszélgettek Péterrel és büszkéek voltak arra, hogy mindegyik megáll a saját lábán. Segítséget sosem kértek, amikor kaptak akkor hálásak voltak érte. Látnod milyen más volt minden, hogy tiszta fejjel tudtál beszélgetni! Olyan jó lenne, ha mindig így lenne! Próbáld meg kérlek, hiszen már csak mi leszünk itt egymásnak! Hosszú idő után egymás karjaiban álmodtak a jövőről. Másnap felhívott a munkahelyemen, hogy sok mesélni valója van, mikor érek haza. Jó volt hallgatni örömteli hangját. Mosolyogva jött és már kezdte is mondani a hétvégén történt eseményeket és a családtól kapott értesítéseket. Egészen belepirult mikor azt mesélte, hogy este úgy érezte lehet még javítani a házasságukon. Végre valami jó hír! Péter ma hosszúnapos, kíváncsi vagyok mit fog mondani este, mert megígérte, hogy végig gondolja, és esetleg elmegy elvonó kúrára. Vagy megpróbálja az önfegyelmet, ami szerintem kevés lenne nála. Majd meglátjuk! Akartam, hogy tudjál a dolgok állásáról

nagyon bizakodó vagyok! Örültem a hírnek és vártam a fejleményeket. Éjfél után csenget a telefon, ami sosem jelentett eddig még jót. Gyorsan felugrottunk mindketten a párom volt a gyorsabb egy pillanat alatt lesápadt és annyit mondott máris megyünk. Lenke volt az. Baj van!-siessünk! Percek alatt nála voltunk, kisírt szemekkel nyitott ajtót. Mi történt? Pétert baleset érte! Be kell mennem hozzá! Jól van!- Megyünk, csak próbálj megnyugodni és elmondani, amit tudsz. Csak annyit mondtak, hogy leesett a teherautóról pakolás közben. Nincs magánál és most fogják a műteni. Nem lesz semmi baj nyugi!- mondtam-, ámbár nem voltam erről meggyőződve. A kórház portása nem akart beengedni mivel nem vagyunk hozzátartozók. Nagy nehezen sikerült meggyőzni arról, hogy Lenkének támogatásra van szüksége. Az ügyeletes orvos azt mondta nem tud semmi ténylegeset mondani annyi biztos, hogy agyvérzést kapott és valószínűleg elvesztette az egyensúlyát azért esett le a teherautóról, ráadásul olyan szerencsétlenül hogy több csontja is eltört. Várjunk, később többet tud mondani. Barátnőm könnyei nem akartak elapadni. Az óramutató csak vánszorgott. Az idegtépő várakozás hajnali ötig tartott. Akkor lett vége a műtétnek. Életben van és marad, sajnos maradandó károsodásokat okozott az agysérülése a beszéd és mozgásközpont sérült. Az biztos, hogy a féldoldala lebénult. A jobb lába és a bal keze eltört és három bordája megrepedt. Nagyon szerencsétlen esés volt. Holnap többet tudnak mondani. További vizsgálatokat fognak még elvégezni. Most az életmentés volt a cél. Reméljük a legjobbakat!-köszönt el a nagyon

rokonszenves fiatal orvos. Életben marad! – próbáltuk vigasztalni- nem sok sikerrel. Másnap a kétségbe esett gyerekek is mind ott voltak apjuk ágyánál. Szörnyű látvány volt az eltorzult arcú csövekkel teli, begipszelt végtagú Péter. A kétségbe esés a félelem és fájdalom különös rezgése ölelte körbe a kórtermet. Szavak nélkül beszéltek az érzések. A kórházban és a rehabilitáción eltöltött hét hónap nagyon nehéz időszak volt a családnak, felváltva naponta jártak be. A lakást teljesen átalakították és beszereztek minden olyan eszközt, ami megkönnyíti majd az otthoni életet. Lenke elintézte, hogy nyugdíjba tudjon menni, az eszükbe sem jutott, hogy valahová beadják. Az életük fenekestől felfordult, éjszakákon át imádkozott és ezerszer kérdezte az égiet, hogy miért kapták ezt a büntetést? Sokszor kérdezett engem is. - mindig nyugtattam, - meg fogja találni a miértek okát, csak legyen türelemmel. Mindannyian zokogtunk mikor Péter kerekesszékkal gurult körbe a lakásban. Új élet új otthon! Minden rendben lesz! Szeretünk apa!- Lassan formálta a szavakat mintha ízlelte volna, mielőtt kimondja- én is szeretlek titeket! Bocsánatot kérek mindenért! Nem volt könnyű időszak mire szép lassan kialakult a napi menetrend. Lenke sok mindent megtanult a kórházban, és a segítőeszközök megkönnyítették Péter gondozását, aki nagyon nehezen viselte a teljes kiszolgáltatottságot. Igyekezett sok mindent megtanulni, örültek minden új mozdulatnak vagy nehezen kimondott szavaknak. Az internet segítségével kapcsolatba léptek sérült emberek csoportjával ahol sokat tanultak a megváltozott élet elfogadásáról. A sorstársak, akik teljes és boldog életet

élnék ösztönzően hatottak a néha teljes letargiába eső Péterre. Lenke és a gyerekek sok helyre elvitték s viszik. Sírva kérdezi, hogy nem szégyelltek egy bénával menni? Lelkének jól esik- a válasz -tudod, hogy szeretünk! Tudja ő-persze-, hogy tudja!- érzi, hogy a család a szeretett fonalával van körbe fogva. Hálás a sorsnak és az égieknek. Sajnálja az örök jövő menő feleségét, aki miatta bezártságra van ítélve. Furcsa, de már nem akar menni. Sokszor úgy kell neki elküldeni, egy kis kikapcsolódásra. Jól érzik magukat egymással és nagyon sajnálják a társas magányban töltött időt. Jó látni, hogy újra egymásra találtak. A sorstól nagy leckét kaptak, a feladatot megoldották. A miért kérdésekre megkapták a választ. Az élet adomány, amit meg kell becsülni. Ők lélektársak, egymásért és egymásnak vannak. Bízom benne, hogy még nagyon sokáig tudják élvezni az újra meg talált boldogságot.

A kiállítás

Kiállítás lesz megint a plébánián, olvasta az újságban. El fogok menni, mondta a párjának. A tavalyi is nagyon tetszett. Sok mindent összegyűjtöttek a szervezők. Érdekes és színes volt, biztos vagyok benne, hogy nem fogok csalódni. Csak párnap és szombat lesz. Eljött a nap és ő már reggel izgatott volt, mert a tavalyi kiállításon nagyon jó volt találkozni régi ismerősökkel, osztálytársakkal. Jót beszélgettek utána a plébánia kertjében. Mindenki elmesélte dióhéjban, hogy mi történt

a gyerekekkel unokákkal, mi újság, és persze azt is, hogy ki mennyi betegséget szerzett és kigyógyult vagy nem. A nyitásra meglepően sokan lettek. Örült a sok régen látott embernek. Marika, akivel néha összefut boldogan ölelte meg. Majd később beszélgethetünk?- Kérdezte- és mindjárt hozzátette, hogy van mit mondania. De te még mindig mosolygós vagy, én is megpróbáltam, amit a múltkor mondtál, hogy csak pozitívan álljak a dolgokhoz, de úgy látszik, van még mit tanulnom. Végre bejutottak a kiállításra, hát első ránézésre levette a lábáról, ahogy mondani szokás, az a sok csoda, amit összegyűjtöttek a szervezők. A múlt és jelen a fekete fehér és színes világ. Ahogy nézegette a régi megkopott fotókat az egyiken magára ismert. Többen is kérdezték ez te vagy? Igen, mondta elpirulva és nevetve. Nem mostanában készült ez a kép! A derékig érő copfom a védjegyem volt. A másik teremben a sportolók között édesapját fedezte fel az egyik képen. Milyen szép férfi volt az apukád- mondta- a mellette álló Kató néni. A következő terem az egyházi élet alakulásáról, eseményekről, a templomban történt változásokról adott átfogó képet. A hitélet az egyházi ismeretek oktatása volt az összeállítás címe annak a fekete fehér képeket bemutató résznek, aminél nagyon sokat nézelődött. És hirtelen mintha egy arcul csapást érzett volna. Az egyik képen ott volt Lajos plébános úr, akit nagyon, de nagyon szeretett. Mégis ő volt az, akinek gyermekkoruk egyik legnagyobb csalódását köszönheti. A hittanórákat mindig várta, mert a plébános olyan szépeket

mondott és olvasott nekik, hogy örömmel töltötte fel kicsi szívét. Egészen addig, mígnem úgy érezte, hogy a plébános úr nem mond igazat. Most ahogy nézi a képeket szinte még a hangját is hallja. Beleborzongott, tovább kell menni, nem állhatok itt, mint a cövek. A többiek már várták kint egy kis tereferére. Szívesen beszélgetett velük, de az agya egészen máshol járt. Megtörtént vele, ami ritkán szokott, alig várta, hogy egyedül lehessen a gondolataival. Nagy szegénységben nőttek fel ő és két testvére. Sokszor nagyon sokszor még kenyér sem volt az asztalon, tej is azért volt vacsorára, mert a szomszéd néni hitelbe adott, ő volt a nagy kislány, ahogy mondták, neki kellett menni tejet kérni. Nagyon fájt gyermeki lelkének, hogy sok mindenről csak álmodni tudott. A sok házi és házkörüli munkát, amit tanítás után meg kellett csinálni és persze a testvéreire vigyázni, tanulni velük. Mindent megtett csak ne legyen este veszekedés. Apukája sajnos alkoholista volt. A pénz, amit keresett elkártyázta és elitta. Sokszor várták a fizetést, hogy majd akkor anya vesz nekik ezt, azt. Ritkán Sikerült. A mai napig nem tud korán lefeküdni, az éjjelek mindig arról szóltak, hogy fenn volt és vigyázott a szülökre hogyha kell, közbe tudjon lépni. Mert az apukája sajnos sokszor, megverte az édesanyját. Ő volt a nagy, aki próbálta megvédeni az édes anyjukat a sok alkoholtól teljesen megváltozó édesapja pofonjaitól. Lajos plébános úr azt mondta nekik mindig, hogy bátran nyújtsák ki a kezüket, isten megfogja majd és segít. Minden délután hat óra felé már reszketett a félemtől a

testvéreivel együtt, hogy mi lesz ma? Veszekedés, vagy apa megint megveri anyát?-aki a világ legszebb anyukája volt a maga negyvennyolc kilójával. Napszámba járt dolgozni a földekre, hogy valamire mégis jusson. És ők mind hárman állandóan nyújtották az ég felé kezecskéiket, amikor látták apát hazajönni részegen. Úgy aludtak el egyik kezüket felfelé tartották, hátha a jó Isten megfogja azt, és segít nekik. De nem fogta meg!- Ezért nagyon haragudtak a plébános úrra és még hittanra sem akartak járni. Becsapva érezték magukat. Milyen érdekes? Hogy ez most így előjött belőle. A múltunk mindig velünk van. Már nem haragszanak, boldog családi életet élnek. Mindenkinek saját otthona párja gyerekek és unokák. Ha megkérdeznék, hogy szeretne újra gyerek lenni? Határozottan nemet mondana.

SZABÓ ANASZTÁZIA

A társadalmilag kiszolgáltatott nő

A nő minden, hisz a férfi nő nélkül fél ember csupán-szokták mondani nagy bölcsen, ám van benne némi igazság. Hiszen a nőnek központi szerepe van a világ körforgásában, ő végzi el a minden napi teendőket, ő áldozza fel életét arra, hogy gondoskodjon az általa szeretett férfiről, s az is ő, aki kínkeservesen hozza világra

gyermekét. Ám a nő számos viszontagságot is átél életének különböző szakaszaiban, hiszen a szerelem nemcsak rózsaszín felhőkből álló mézédés világ, s ez a felismerés bizony olykor nehézségekkel jár.

Mára már 21 éves vagyok, boldog és kiegyensúlyozott, ám egykor, még kislányként szörnyűségeket éltem át, s a pokol legmélyebb bugyraiban is jártam, ahol a fájdalom soha meg nem szűnőnek bizonyult. Butaság, de akkoriban „szerelemnek” hívtam azt, ami mára életem legszörnyűbb időszaka. Naiv voltam, s nem gondoltam azt, hogy az élet tartogathat meglepetéseket számomra. Egy agresszív tini szerelemben éltem, hol nemcsak a lelki, de testi fájdalmak is előtérben helyezkedtek el. A lelki terror, a folyamatos félelem és rettegés minden napi érzelmekké váltak, s vele együtt kellett élnem, hisz a világ számára csak egy apró, összetört lélek voltam. A sorozatos megalázások mellett a testi bántalmazás is mély nyomot hagyott további életemet tekintve. A legszörnyűbb dolgokról mai napig is könnyek között tudok beszélni, a megerőszakolásról, a fojtogatásról. Szenvedtem, de némán kellett túléljem a túlélhetetlent, nem volt lelki támaszom, nem volt egy jó tanácsadóm, hisz féltem elmondani, milyen események változtatták meg gyermekkori énem, milyen is kiszolgáltatottnak lenni.

Tűrtem a megaláztatást, némán, olykor sírás nélkül, igen SÍRÁS NÉLKÜL, csak pihenni akartam, pedig a lelkem volt fáradt. Ám idővel rájöttem, hogy jobb lett volna üvölni, s elmondani időben, hogy mi bánt.

Évekkel később tudtam csak megnyílni számomra fontos embereknek, de elkéstem. Elkéstem, s a bűnös nem felelt

tetteiért. Én sírtam, ő nevetett. Félelemben éltem, hisz zaklatott hosszú, végtelennek tűnő évekig. Rettegtem, hogy talán sosem lesz vége. Megutáltam mindent, ahol fájdalmat okozott nekem. Gyötörtek miatta a rémálmok, sírtam, s magamba fordultam, a magány már-már fölemésztett.

Rájöttem; hallgatni vétek, beszélni arany. Közel két éve ért véget a fájdalmak sorozata, s már nem félek, helyette büszke vagyok arra, akivé váltam.

Lehettem volna bárki, de erős nő lettem, s felhőtlenül boldog.

Napjainkban

Szörnyű világot élünk,

A jövőben a mostanitól szebbet remélünk.

Erdőtüzek, világjárvány és éhínség pusztít,

A bolygónk kínok között ordít.

Koronavírussal kezelt betegek,

Akik kétségbeesetten beleremegnek;

Mi történik, ha nem lesz több holnap számukra?

A bizonytalanság kivetült fáradt arcukra.

Egyszer talán vége lesz,

És az emberiség környezete érdekében másként tesz.

Nem lesz több fájdalom és keserűség,

Sokkal inkább nagyobb felelősség.

Egy valamit megtanulhattunk eme szörnyű helyzetben,

A magyarság összetartó nemzet lett.

Próbáljuk megóvni egészségünket és reménységünket,
Valamint drága életünket, egyetlen csekélységünket.
Boldog emberré a vírus után egy módon lehet válni,
Teljes mellszélességgel a megfelelő döntések mellett
állni.

MATILDA HOFFMAN

A rendszer

A test egy gépezet.

Ha fülelsz, hallod az erek lüktetését, a szív rándulását, szuszogást, ahogy a mellkas tágul majd elernyed. Látod az izmok feszülését, hogy milyen könnyedséggel ráncigálják a csontokat, miként feszítik szét vagy nyomják barázdákba a bőrt. Érzed, hogyan kanyarognak elektromos üzenetek az agytekervények labirintusában, hogyan száguldanak ide-oda érzékletek és utasítások az idegrendszerben.

Abban a szervezetben, amelyben ez a történet játszódik, ragacos volt a nyelv és összeszorult a torok. A testet szárazság kínozza.

– Elegem van! – mordult fel Gyomor, aki sokat túlórázott az utóbbiakban, így őt különösen rosszul érintette a szomszúság – Gürcölök, csak gürcölök, és mit kapok cserébe? A rendszer megfoszt a javaktól!

– Én már hatvan éve dolgozom ebben a rendszerben – sípolt Tüdő –, és még soha nem kaptam szabadságot!

– Engem mindig elnyomnak – csikordult fel Ízület – ,
elnyom ez a rendszer!

Egyik sopánkodás követte a másikat: Bőr a veszélyre, Máj az alkoholra, Húgyhólyag pedig az undorító munkakörülményekre panaszkodott. A szervek egytől-egyig elismerték, hogy a rendszer nem működhet így tovább.

Meghallotta ezt az agy, melynek Bal Félteke így szólt:

– Csak nem lázadni akartok? – kérdezte lenézően -
Semmi értelme. Ez a rendszer több százezer éves.

A Jobb Féltek azonban másképp vélekedett:

– Lázadás? Micsoda kreatív gondolat!

Valósággal életre keltek tekervényei, mintha egy halom kígyó tekergett volna egymáson. Agyvize felforrt az indulatoktól, irgalmatlanul átkozta a rendszert, az emberi testet, máskor pedig összefogásról és kitartásról szónokolt.

Ez meggyőzőbbnek bizonyult Bal Agyfélteke észérveinél, kíváncsabbnak egy békés átváltozásnál.

Lázadó vér csörgedezett az ereken, áthatotta a szerveket, a szöveteket, és minden egyes sejtben ott lüktetett. Akár izzó paráznak, már csupán egy papírfecni kellett a fellángoláshoz. A legvékonyabb, a legátlátszóbb ürüg.

Ez az indok végül egy fél liter vodka képében érkezett, mi egy slukkra zúdult le a nyelőcsövön. Epe ott helyben beadta felmondását. A többi szerv is vele tartott: a belek nem bontották a táplálékot, Vese nem szűrte a vért, Csontvelő nem termelt fehérvérsejteket többé. Nemsokára megugrott a test hőmérséklete. A szervek forráságtól szenvedtek, majdhogy felemésztette őket a hő.

– Ne adjátok fel, barátaim! – rikkantotta Jobb Agyfélteke

– A kínokon túl a szabadság vár ránk!

„A szabadságért!” kiáltozták, de hogy pontosan miért lázadtak, azt senki sem tudta. A válság megannyi konfliktust szült. A csontok kalciumért könyörögtek, Szív fehérvérsejteket akart, Gyomor jobb vért, az izmok több táplálékot. Jobb és Bal elvei harcra keltek, Vakbél és Farokcsont ellenforradalmat terveztek, Májat bögésre fakasztották a gyulladások.

A szervezet egy rejtett zugában, az egyik csontvelőben Őssejt felriadt álmából. Reszketve nézte a forradalmat.

Megannyiszor kalandozott már a szennyvízben, megannyi emberi testben járt már. Tanúja volt szervezetek kifejlődésének, üzemelésének, leállásának. És túl sok lázadást látott már.

Kitátotta sejtszáját, amekkorára csak tudta, és ráivallt a káoszra.

– A vesztetekbe rohantok! Hát nem értitek?

A szervek nem értették, lázasan folytatták forradalmuk.

Az izmok megmerevedtek, Tüdő kivette megérdemelt szabadságát; és Szív dobogása, mi addig megállás nélkül pumpálta az életet a szervezetbe, megállt. A test meghalt benne az összes lázadóval.

Őssejt maradt egyedül. Résnyire nyitotta sejtszáját, és elsúgta hosszú élete bölcsességét. De már nem volt, ki meghallgassa.

– Hiába lázadtok a rendszer ellen – mondta – , ti vagytok az alkotói.

Vad iskola

– Testvéreim! – rivallta Igor, a galléros pávián. Kipirosodott arcával és fehér, szétálló hajkoronájával úgy nézett ki, mint aki beleőrült zsenialitásába.

Elnémult a nyűvágók csivitelése, a gnúk bőgése, még a varacskos disznó kölykök is felfüggesztették a bunyózást. A gyülekezet tagjai mind a páviánt nézték, aki az akácián gubbasztott, a folyó mellett.

– Sok helyen jártam már életemben. Ismerem az állatok, és ismerem az emberek világát. – Beszéde közben fel-alá járkált az ágon, csonka farkával hevesen csapkodott. Igor nem beszélt róla. Egyesek szerint a vadászok vágták le neki, akik elszakították őt az anyjától, mások szerint akkor vesztette el, amikor a szovjet cirkuszban volt fellépő – Bár gyűlölöm az embert – villantotta meg agyarait – , mégis ők a legveszélyesebb csúcsragadozók. És én tudom a titkukat.

A zsákmányállatok kíváncsian figyelték a csonka farkú páviánt. Sztella is, a rózsaszín orrú, nyakigláb szurikáta csak úgy hegyezte fülét. Három kisöccse, Hami, FÜRGE és SZURKA, felugrottak hátára, és hátsó lábaikon állva meredtek Igorra.

– Az iskola.

Béke, a gyűlésvezető elefánt megkérte Igort, magyarázza el ezt az emberi kifejezést. A pávián megtette, szavai ősi vágyat ébresztettek fel a zsákmányállatokban. Reményt adtak, hogy végre felülkerekedhetnek a ragadozókon, akik évszázadokon át elnyomták őket.

Mindenki izgatottá vált, patadobogás verte fel a szavanna porát, madarak borzolták tollaikat, és megannyi állathang

visított, fújtatott, ugatott. Ezzel meg is szavazták az iskolát.

Az iskola helyszínéül azt a majomkenyérfát választották, ami a legelő közepén állt. Igor egy gyökéren gubbasztott. A gyerekek a Nappal együtt érkeztek.

Az iskola első napján mind bemutatkoztak egymásnak.

– Eliot vagyok! Még borjú, de ha megnövök, én leszek a legerősebb elefántbika a környéken!

– Zafirának hívnak. Nem tudjátok véletlenül, miért vannak csíkjaim? Nem? Sebaj, egyszer majd rájövök.

– Eduard Papio Hamadryas von Alkebulan a nevem, de hívjatok csak Ednek.

– Medárd vagyok. Ki volt ez? Ki nevetett? Felöklelem!

– Én Röfi vagyok, ők pedig a testvéreim: Töfi, Zsömi, Vöri és Pötyi.

Minden tekintet az apró, rózsaszín orrú szurikátára szegeződött.

– Ööö... – dadogta – Sztella va-vagyok.

Az iskola végeztével a gyerekek együtt játszottak. Eliot és Medárd egy párbajban mérték össze erejüket, azon versenyeztek, ki tudja előbb elmozdítani a másikat. Az öt varacskos és Ed a cserjék között fogócskáztak. Sztella és Zafira azon tanakodtak, vajon miért pöttyösek a gepárdok.

Amikor a kis szurikáta hazaért, szülei öleléssel, testvérei faggatózással fogadták. Ő pedig mosolyogva mesélt az iskoláról.

– Ma a fára mászást gyakoroljuk.

Igor pár ugrással az akácia tetején termett, onnan nézett le az osztályra.

A gyerekek a fa köré gyűltek, tapogatták, szaglásztaák, kaparászták. Hiába, a paták, tappancsok, ásókarmok megcsúsztak a kérgen. Se legelőállat, se mindenevő nem ugrott akkorát, hogy akár csak a legalsóbb gallyakat súrolja.

Ed, a páviángyerek ügyesebb volt a többinél. Az első ágra ugrott, majd tovább a következőre, és a következőre. Hamarosan már az apja mellett gubbasztott.

– Kövessétek a fiam példáját!

Hiába üvöltött Igor, nem nőtt ugrólába a varacskos disznónak, majomfarka a szurikátának, emberi keze az elefántnak.

„Viszont az ormány használható kézként!” – gondolta Eliot. Annyit ugrándozott, ágaskodott, hogy ormányával ráfogott egy alsó ágra. Húzta magát felfelé, tappancsait a fakéregnek nyomta, így küzdötte magát felfelé.

Alig emelkedett el a földtől, a faág reccsent egyet, és Eliot visszapottyant a földre. Az ág nem rá, hanem a mellette álló Medárdra esett. A gyerekek nagyot nevettek az orrszarvú lombfrizuráján, aki erre felbőszült.

– Hogy merted, te sügéragyú elefánt?!

A kis bütyköt, ami majd orrszarva lesz, rászegezte az elefántra, bika módjára kapart, ahogy apjától látta. Pont mikor támadni akart, Igor közékük ugrott.

– Medárd, állj ki a Napra! – vicsorgott rá a pávián – Ez lesz a büntetésed, amiért mások testi épségét kockáztatod.

Medárd, amíg a forrongó homokban állt, úgy érezte, a többiek mind őt nézik, rajta mulatnak. Ezt pedig nem hagyta annyiban.

– Azt hiszed, olyan erős vagy? – kiáltotta Eliotnak, amikor véget ért az iskola – Gyere, állj ki ellenem, ha mersz!

Meg se várta a választ, rárontott az elefántra. Orrbütykét mellkasába dőfte, és teljes erejéből nekifeszült. Az ormányos ellentartott, de lábai összecsukslottak a teher alatt, ő pedig a földre rogyott. Sztella oda akart rohanni, hogy megvédje Eliotot. Ám lába földbe gyökerezett, ahogy meglátta a többieket. A gyerekek ámultak, összesúgtak, de senki nem tett semmit. Medárd kihúzta magát. Ezt már szerette.

– Gyenge egy elefánt vagy, ha felöklel egy orrszarvú! – prüszkölt a leküzdött arcába.

Eliotnak könnyek gyűltek a szemébe.

Egy napon Zafira, amikor hazafele tartott az iskolából, eldöntötte, hogy ma őszintén fog válaszolni a megszokott kérdésre.

– Na, hogy ment a sulí? – üget oda hozzá anyja.

– Hát... nem igazán értettem, amiről a tanár úr beszélt...

– hajtotta le a fejét csüggedten.

– Ugyan, hisz olyan okos vagy! – Kócolta össze lánya üstökét – Kérdezd meg Igort, biztos érteni fogod, ha jobban elmagyarázza.

A zebracsikó így is tett, másnap megkérdezte Igortól, mit jelent az “antropológia” szó, amiről éppen tanultak.

– Többek között a szociológia és a pszichológia rokontudománya. Két fő területe a fizikai és a kulturális antropológia. Persze, egyesek embertannak nevezik, de ti már nem vagytok újszülöttek!

Sztella már nyitotta száját, hogy elmondja, nem érti. De végül lenyelte szavait. „Csak én vagyok ilyen buta...” – gondolta, hisz senki más nem értetlenkedett. Zafira sem kérdezett akkor, és onnantól fogva soha többé. Az anyagot más módon dolgozta fel. Hazafelé sétálva,

lehelés közben, és iskolába menet folyamatosan azokat a szavakat motyogta, amiket Igor reggel kikérdezhetett. Így mindig dicséretet kapott a tanár úrtól, anyja is büszkén vakargatta hátát, osztálytársai pedig csodálkozó pillantásokat vetettek felé.

Nem is sejtették, hogy Zafira egyetlen tehetsége abban rejlik, hogy olyan dolgokat szajkózz, amit Igor hallani akar.

A varacskosok szeleburdi malackák voltak. Röfi rőfögött, Tőfi bökdösött, Zsömi gumók után szimatolt, Vöri punk frizuráját egyengette, Pötyi, a legkisebbik pedig művészi buzgalommal firkált vonalakat a földre. Órán sem tudtak megülni a fenekükön, egy percre sem.

Ám ha Igor felszólította egyiküket, már nem voltak olyan lelkesek. Amikor egy varacskost feleltettek, az mindig lehajtotta fejét, lapította fülét, és zavartan körözött patájával. Egy kérdésre sem tudták a választ.

– Figyelmeztettek titeket – morgott rájuk Igor – Beszélni fogok a szüleitekkel.

Keservesen rőfögtek a malackák, ígértek csendet, szófogadást, tanulást. Sztella már indult is volna, hogy kiálljon mellettük. Azonban, ahogy meglátta a pávián kivörösödött, dühtől rángatózó arcát, inkább meghátrált.

– Hát erre neveltelek titeket? – visította az anyjuk, amikor tudomást szerzett komisszájukról – Szégyent hoztok rám!

A malackák könnyektől csillogó szemmel néztek fel rá. De ez nem hatotta meg Varacskos asszonyságot, szobafogságra ítélte a bajkeverőket.

Ezentúl csend volt az órán. A malacok nem rőfögtek, nem bökdösődtek, nem szaglászta, nem tollászkodtak, nem rajzoltak. Nem is kaptak több szidalmat.

– Sokat fejlődtek – számolt be róluk Igor Békének.

Csak az volt rejtély, mit csinálnak iskola után az ártéri erdőben. Nem tudták, hogy a malackák a páviánoktól loptak és ivó állatokat riogattak. Ez Röfi, Töfi, Zsömi, Vöri és Pötyi titka volt, melyet a felnőttek nem érthettek.

– Biztos e-egészséges annyi ág-ágot enni? -kérdezte Sztella az elefánttól egy nap az iskola után.

– Mindegy – felelt ő, és tovább ropogtatta a gallyakat. Mostanában mindenre ez volt a válasza.

– Szerinted mi-minden rendben van E-Eliottal? – súgta oda Zafirának.

– Phoenix reelinata, commiphora, kigelia... – mormogta a zebra, a holnapi felelésre készült. Meg sem hallotta a kérdést.

– Nézzétek, ott megy a csupaszseggű!

A varacskosok rőfögve nevettek Medárd beszólásán. Ed szóra sem méltatta őket. Hazaindult az akáciák erdejébe. Sztella megsajnálta a páviánkölyköt, és mellészegődött.

– Szia!

– Szia! – Ed úgy nézett a szurikátára, mintha az valami tünemény lenne – Hát te?

– Csak féltékenyek rá-rád, mert neked annyival jo-jobban megy a tanulás – mosolygott rá biztatón.

– Nem az én érdemem – mondta, és torkából mély morgás tört fel, ahogy beszélt.

– Hanem?

– Nem igazságos, amit apa csinál. Páviánnak képez titeket, de ti nem vagytok azok!

Sztella aggódva nézett rá – E-ez a szabály. A mi érdeinket szolgálja, még ha nem is lát-látjuk.

– Én mindig is vándorolni szerettem volna, bejárni Afrika szavannáit – mondta összehúzott szemöldökkel – Neked nincs álmod? Olyan dolog, amire nagyon vágysz?

A szurikáta önkéntelenül is a lábaira pillantott. Azokra a nyurga, csontos kétbalmancsokra, melyek mindig összegabalyodtak futáskor. Apukája szerint csak egy kis gyakorlásra volt szüksége. Azonban mióta iskolába járt, még arra sem jutott ideje, hogy az öccseivel játsszon.

– Mi-mit akarsz csin-csinálni? – kérdezte kételkedve.

– Nem tudom – Szorította össze ajkait a pávián – Ma van a Nagygyűlés. Talán valahogy... – Merengőbe esett, majd a szurikátára pillantott – Segítenél?

Sztellának nagyot dobbant a szíve. Olyan ritka, hogy egy ilyen kicsiny és gyenge állat segítségét kéri, mint amilyen ő.

– Eduard! – kiáltotta egy hang a fejük fölül. Az anyja volt az.

– Gondolkodj el rajta, kérlek – mondta Ed, majd felmászott az akáciára.

Kérte vagy sem, a gondolat nem ment ki Sztella fejéből. “Az iskola ellen lázadni! Micsoda eszelős ötlet!”

– gondolta

– Jól vagy, édesem? – kérdezte anyja, amikor hazaért. Magához vonta lányát, és üdvözlésképpen megkurkászta.

– Mindenki olya-olyan furán viselkedik!

– A kamaszkor ilyen – felelte anyja. Szemei fátyolossá váltak, meleg mosoly ült meg arcán. Gondolataiban visszatért kölyökkorába.

A szurikátalány elindult étel után kutatni, hogy elhessegetse kételyeit. Tényleg csak a kamaszkor teszi? Emiatt olyan komiszak a kismalacok, nemtörődöm Eliot, mániákus Zafira, erőszakos Medárd, lázadó Ed?

A kutakodás meghozta az eredményét: minden lépésnél sáskalárvát szagolt a föld alatt, létől duzzadó gumókat talált, még egy békát is nyakon csípett. Néhány önfeledt pillanatra nem aggasztotta őt az iskola.

A rágszálásból apja ugatása zökkentette ki.

– Veszély! Veszély!

Nekiiramodott. Nem tudta merről támadnak. Prérikutya az, sas, kígyó? Nem számított, csak loholt, ahogy lábai bírták. Azok pedig nem bírták.

Összegabalyodtak, ő meg földnek vágódott.

Süvítést hallott, ahogy a szárnyak hasítják a levegőt, és sötétségbe borult körülötte a világ. Tudta, már nincs értelme felállni.

Hiába szorították testét saskarmok, hiába lógott a halál torkában, olyan könnyűnek érezte magát. Könnyű volt szállni, messzire szállni mindentől. Onnan fentről hangyabolynak tetszett a telep, melynek nem rég még a járataiban mászkált. Régebben egy akácia árnyéka egész családjának menedéket nyújtott, most meg úgy érezte, mancsában elférne az egész erdő. A folyó, melynek hömpölgése altatódala volt, most elnémult.

Ahogy élete végigpergett előtte, rájött, alig talál benne boldog pillanatokat.

Léte abból állt, hogy igyekezett, eleget tegyen a parancsnak. Ha őrt kellett állni, őrt állt. Ha keresgélgni kellett, keresgélt. Ha egy majom azt kérte, másszon fel a fára, azt próbálta, ahelyett, hogy a futást gyakorolta volna. Ezért tartott most itt.

Nekivágódott a fészekaljnak. Az ágak tüskéi felsértették bőrét. Megérezte a dögszagot, és elfogta őt a hányinger. A sas árnyként magasodott fölé, ő pedig úgy csaholt, mint még soha életében.

– Elharapom a torkod! – ordibálta – Megkopasztalak és kikaparom a szemed!

– Visszapofázik a vacsora – A sas hadart és reszelő volt a hangja – Ilyet se látni minden nap.

Oldalra döntötte fejét, a szurikátát méregette.

Sztella már nem a fészekben volt, hanem a múltban, egy hideg járatban járt, minek mennyezetéről víz csöpögött. Már nem sast látta maga előtt, hanem egy kobrát.

– Vigyázzatok! Kígyó, mögöttetek! – ugatta egyszer régen.

– Ja, persze – derült Játék, a kisöccse.

– Csak azért mondd, hogy megfogj! – csatlakozott hozzá Bogyó, másik testvére.

A kobra feléjük magasodott, kitátotta száját, látszottak szemfogait. Akkor már késő volt.

Anyja nem hibáztatta Sztellát, apja sem. De tudta, ő tehet róla, ő csalta ki testvéreit éjszaka fogócskázni. Azóta nem szegi meg a szabályokat.

– Neked meg mi van az orroddal?

Sztella vicsorgott a sasra, ahogy azelőtt soha senkire.

– Az nem lehet... – tágultak ki szemei a madárnak. Közel hajolt a szurikátához, úgy nézett rajta végig – Emlékszel rám?

Amint sötét szemeibe nézett, Sztella egy csúf fiókat látott emlékeiben. Keservesen rikoltzott a sziklák tövében, szárnyait csapkodta, újra és újra orra bukott.

– Megmentetél – állapította meg tárgyilagosan a sas – Miért? Megölhetél volna. Bosszút állhattál volna a fajtámon.

– Azt hiszem – Pillantott fel rá – ,tudtam, hogy szükséged van rám.

A távolban elefántok trombitáltak, az állatokat hívták a Nagygyűlésre.

– És most nekik van szükségük rám.

A folyóparton szálltak le, nem messze a gyűléstől. Sztella leugrott a sas hátáról, a Nagyszikla felé iramodott. Mint villám, cikázott az akáciák között, mögötte feltámadt a szél, belekapott bundájába.

Felfutott a sziklára, két lábra állt, és ugatott.

Pár nyűvágó ha felfigyelt rá, de azonnal visszatemetkeztek a fecsegésbe. A gnúk területfelosztásról bőgtek, a zebrák élénken ellenkeztek. A varacskosok és elefántok sziesztájukat tartották a dagonyában. Meg se hallották őt.

Elefánt trombitaszó harsant fel a szurikáta mögül. Egy ormány testére tekeredett, magasba emelte. Béke volt az, a gyűlésvezető.

– Hallgassuk meg őt.

A patások berekesztették a vitát, a páviánok abbahagyták a kurkászást, a nyűvágók is elhallgattak. Ők, akik mind nagyobbak és erősebbek voltak Sztellánál, most testükkel felé fordultak, füleiket rá fordították, szemeikkel őt nézték. Ezek az állatok arra vártak, hogy ő, a pöttöm szurikáta elmondja véleményényét.

Sztella két lábra állt Béke ormányán, nagy levegőt vett, és belevágott.

– Szeretnék elmondani egy történetet, az én történetem...

A szurikáta bátorsága, másokat is szóra buzdított.

– Mi hasznom van belőle, ha tudom latinul a növények neveit?

– Felöklelem az egész iskolát úgy, ahogy van!

– Folyton hallgatni kell, meg viselkedni, miközben nem értek semmit!

– Engem nem érdekel az *antropoizé*, én erős akarok lenni!

– Én profi rajzoló!

– Én vándor!

Döbbenet uralkodott el a tömegen. Egyes szülők mély megbánással, mások aggódva és faggatózva fordultak gyermekük felé.

– Hallgassuk meg, mit mond Igor – szólt Béke.

Ám a pávián eltűnt. Nem ült ott szokott helyén, a Nagysziklával szemben az akácián. Hordájából páran nevét üvöltötték, de nem kaptak választ.

– Bevallom, hiba volt feltételeznem, hogy egy pávián majd minden állatkölyköt kiképez – ismerte be Béke – Nem is tudom, hogy gondoltam! Mostantól mindenkit a saját fajtája fog tanítani, pont úgy, mint régen.

Senkinek nem volt ellenvetése. Igor harcba szállhatott volna a rendelettel, de ő már messze járt.

Pedig még mindig itt lenne, ha egy apró, négyballás szurikáta nem emeli fel a hangját az iskola ellen.

SOLTI MÁRTA

Nagyi a kirakatban

Ép testben ép lélek – tartja a mondás.

Egészségünket többféleképpen is megőrizhetjük. A helyes táplálkozás mellett mindenképpen szükség van a testmozgásra is, akárhány évesek is vagyunk. Nos, nekem, mint nagymamának ezt legidősebb unokám biztosítja. Csinos, bájos ifjú hölgy, aki természetesen szeret szépen és divatosan öltözködni, mint minden más fiatal. A tavaszi, nyári, őszi, téli ruhatárának felfrissítésében a nagyi segítségét veszi igénybe, amivel elsősorban szüleit kíméli meg ezektől a nem éppen könnyű eseményektől. Egy-egy hétvégét szemelünk ki a célból, amikor is nálam landol az ifjú hölgy és együtt járjuk le tövig a lábunkat.

Ebben a kirándulásban, vagy divatos szóval shoppingolásban ő természetesen fáradhatatlan, üzletről-üzletre repked, mint a pillangó, egyik plázából a másikba, tehát a nagyinak igencsak fel kell kötni az összes alsóneműt, hogy lépést tudjon tartani. Ezeket a kirándulásokat mindig felkészülten várjuk: réteges öltözködés, kényelmes cipő, üdítőital, gyümölcs, esernyő és még egy-két szükséges kellék a táskában. A lényeg a vastag pénztárcán van ugyebár.

Időjárástól és szezontól függően kisebb vagy nagyobb táska szükségeltetik, hogy az áruházakban a vásárlás kényelmes legyen, mert mondjuk télen nagykabátban,

talpig felöltözve igencsak körülményes a válogatás, a kiszemelt ruhadarabok felpróbálása. A nagyí pedig hűségesen cipeli a szatyrokat, őrzi a retikülöket és türelmesen ácsorog az üzletekben, míg unokája felpróbálja a számtalan kiszemelt ruhadarabot. Közben természetesen művelődik is, hiszen minden üzletben más-más zene szól, vidáman és néha elviselhetetlen hangerővel. Mire a sokadik shophoz érkezünk, bizony nagyí kezd egy kicsit elfáradni. De sehol egy szék, vagy valami egyéb ülőalkalmatosság, egyik üzletben sem! Az eladók is állnak egész nap, nekik sem szabad leülni egy percre sem.

De nagyí nagyon leleményes! Az egyik üzlet befelé nyitott kirakatában a próbababák mellé fáradtan a dobogóra leül háttal a kirakatnak és így várakozik türelmesen. Szerencsére az eladók nem sokat törődnek ezzel a jelenséggel, nincs semmi tiltás. Unokája pedig közben kedvére válogathat, próbálgathatja a tucatnyi akciós, meg kevésbé akciós göncöt. Így nagyí – amint ott ücsörög mozdulatlanul – remekül szórakozik az embereken, akik arra tévednek. Kicsit gyanakodva végig néznek, nem tudják mire vélni az új módit, de hát változnak az idők, nem csak a húszéveseké a világ, miért ne lehetne az idősebb vásárlókra is gondolni. A humorban főleg a gyermekek járnak elől, hihetetlen, hogy mit tudnak kitalálni, miközben szeretnék megfejteti a rejtélyt.

Az egyik rám néz, elkapja a fejét, majd visszanéz, mint aki meg akar győződni, hogy vajon élő vagyok, vagy csak egy bábu. Aztán közelebbről is alaposan megszemlél,

majd óvatosan hozzám lép és megbök a kezével. Elmosolyodok. „Bocsi, de kicsit másképpen nézel ki, mint a többiek” – mondja és megnyugodva továbbáll.

A másik rám kérdez: „Te vagy a biztonsági őr? Neked mindig itt kell ülnöd? De hol van a pisztolyod? Vagy csak figyeled, hogy ne lopjanak? Meg kell mutatni Neked a táskánkat is?” Mikor megnyugtatom, hogy nincs semmi jelentősége az én személyemnek, megnyugodva elsétál. Már a pisztolyomra sem kíváncsi.

A harmadik így kíváncsiskodik: „Mondd, te mit csinálsz itt? Szabad nekem is ideülnöm melléd? Már úgy unom ezeket a boltokat, csak a zenét szeretem hallgatni. Míg anya válogat, beszélgethetek veled egy kicsit? Te hivatalosan itt ülsz minden nap? Elég szörnyű lehet reggeltől estig ezt a zenebonát hallgatni. Azért Te pénzt kapsz?” – és csacsog, csacsog minden féléről. Én kérdezősködöm, ő szívesen válaszol. Szerencsére az a két szem eladó igen elfoglalt a felpróbált és visszaadott ruhák helyére pakolásával, így nem sokat törődnek velünk.

Azután jön a mama - látszólag dolgavégezetlenül – viszi a fiúcskát és így a rögtönzött párbeszédnek vége szakad. De jó volt, legalább gyorsabban telt az idő.

A negyedik: „Te mit keresel itt a kirakatban? Azért ülsz háttal, mert öreg vagy és nem mernek kiállítani a többi baba mellé? Meg aztán milyen ruha van rajtad? Egyáltalán nem mondható divatosnak! Ezzel biztosan nem csinálnak jó reklámot! Biztos csak valakinek a rokona vagy és ezért engedik meg, hogy itt mutogasd magad! Szép kis üzlet, nem fogja sokra vinni. Majd ez is

kénytelen lesz bezárni.” – Ezt már egy kicsit nagyobbacska leányka vágta nagyon kedvesen a fejemhez, miután észrevett a kirakatban. Nem méltattam válaszra, csendesen, belenyugodva sorsomba tovább ücsörögtem, ha már a megpihenésnek ezt a formáját választottam.

Aranyos unokám pedig éppen a huszonnyolcadik hacacérés ruhadarabot húzta magára az egyik próbafülkében. Még az a szerencse, hogy a legtöbb helyen csak válogat és próbál, és csak a legritkább esetben kell a pénztárcámat elővennem.

A nagy vásárlási akció közben természetesen megéhezik és akkor irány valamelyik jónevű falatozó, ahol legalább annyit fizetünk egy menüért, mint egy divatos ruhadarabért. Az egyetlen hely, ami bármelyik napszakban mindig tele van mindegyik plázában: az a kajálda.

Mire a nap lebukik a horizonton, mi is kellőképpen elfáradunk. Nagyinak zsong a feje a lármától, a tömegtől, a pop- és rockzenétől, kellőképpen fájnak a lábai a sok álldogálástól, járkálástól, alaposan lelapult a pénztárcája, de mindez nem zavarja.

A beszerzett zsákmánnyal boldogan térünk haza és azon nyomban megbeszéljük a haditervet a következő napi bevetéshez.

Másnap reggelre azután rendbe jön a láb, kitisztul a fej és így újult erővel lehet belevetni magunkat az üzletek forgatagába – egészen addig, míg kiürül a pénztárca.

De minden fáradságot megér, hogy együtt lehetek egy kicsit az unokámmal, akinek biztos kedves emlékei maradnak a nagyival töltött zsákmányszerző körutakról... és ez a lényeg.

Nagyi és a nyulazás

A húsvét minden családban ünnep. Ha egy gyermeket megkérdezünk, mi jut eszébe húsvét ünnepével kapcsolatban, azonnal elkezd sorolni: piros vagy hímes tojás, locsolkodás, nyúl ajándékok, füstölt sonka, torma, ízletes sült- töltött hús, zöldsaláta, finom sütemények, foszlós édes kalács. Még véletlenül sem említi meg a húsvét lényegét: a Golgotát, Jézus kereszthalálát és dicsőséges feltámadását. Való igaz, a húsvétnek is megvannak a szokásai, a rítusa, de mind-mind kapcsolódik az ünnep vallási, egyházi jellegéhez.

Az én gyermekkoromban másképpen éltük meg húsvét ünnepét. Mint minden ünnepi rituálénak, a húsvétnek is megvannak a hagyományai, a népszokásai.

Ételszentelés. Húsvét vasárnap elvittük az elfogyasztásra szánt ételeket, hogy azokat az atya megszentelje. Ezzel az Egyház arra figyelmeztet, hogy a hosszú böjt után ne kísértsen meg bennünket a mértéktelenség. A sült – legyen az sertés vagy bárány – az utolsó vacsorára emlékeztet. A tojás az életnek és a föltámadásnak a jelképe. A pirosra festés Jézus vérontását jelképezi, a torma az elszenvedett sok keserűséget, a kalácsütés az isteni szeretet tüzét.

A húsvéti nagytakarítás is jelképes: kitisztítjuk magunkból a bűn kovászát, így külső-belső tisztasággal várjuk a föltámadás ünnepét.

A húsvéti locsolkodás hagyományának alapja szintén ősi eredetű: húsvétkor volt az ősegyházban a keresztelés, mégpedig teljes alámerítéssel. A keresztséggel új, természetfölötti élet indul bennünk. A lányok, asszonyok meglocsolása jókívánságot tartalmaz, hogy erősek, egészségesek legyenek azok, akik majd életet adnak a jövő gyermekeinek.

Édesapám mesélt arról a húsvéti szokásról, amelyet szülőföldjén, Erdélyben, Nyárádremetén húsvétkor tartottak. Ez volt a határkerülés. Ez még a mai nap is szép hagyomány. A húsvét hajnali „Jézus-keresés”, amelynek során a település apraja-nagyja határjáró körmenetben a föltámadt Krisztus oltalmába ajánlja földjét és a föld termését. A határkerülés közben meg-megállnak, imádkoznak, falatoznak, aztán folytatják útjukat, jó magasra emelve a feszületet.

Nagyszombaton mindig részt vettünk a húsvéti körmeneten. Barka ágot vittünk, a nagyobb gyermekek az egyházi méltóságok mögött mentek, a kisebbek szüleik társaságában. Nagy kört tettünk meg a templom körül. Énekeltünk, egy-egy sarokhoz érve, imádkoztunk. A legszebb ruhánkat, kabátkánkat vettük fel és aznap a legjobb arcunkat igyekeztük felölteni.

Húsvét vasárnapján gyönyörűen szólt az orgona, zúgtak a harangok és teljes erővel zengett a húsvét Glóriája. A miséző pap a templom kapujában fogadott bennünket: „Feltámadt Krisztus! Alleluja” Mi pedig fogadtuk a köszöntést: „Valóban feltámadt. Alleluja.”

Nekünk a húsvét ünnepe ezt jelentette, az egyházi ünnepet. De mindig finom és emlékezetes volt az ebéd és a vacsora is, az ünnepi ostoros diós, mákos, túrós fonott kalács. Én is megsütöm mindig a kalácsot, de valahogy

nem mindig sikerül olyan finomra, foszlósra, mint amilyen annak idején az édesanyámé és a nagyimé volt.

Mindig eszembe jut ilyenkor **Áprily Lajos** szép verse, a Kalács, keddi kalács:

*Már szombat este megsütötte
Anyám. És reggel már adott.
Az aranya besugarazta
a harangos vasárnapot.*

*Vasárnap estig nem fogyott el,
fénye áthullt az ünnepen.
Még hétfőn is jutott belőle.
És kedden is. De csak nekem.*

*Ma sem tudom, hol rejtegette,
melyik fiókból jött elő,
de olyan áldott volt az íze,
olyan hétköznapi-szentelő.*

*Az asztalkendőből kibukkant
szép sárga fénnel: itt vagyok.
Nagy árnyékok, fekete gondok,
még várjatok, maradjatok.*

*Igénytelen polgár-kalács volt,
olyan egyszerű, mint falum.
És mégis úgy megnőtt azóta,
mint úrvacsora-szimbólum.*

*Száguldó évek távolából
megérezem néha jószagát:
a tűzhely tájáról elindul,
s betölt szívet, betölt szobát.*

*Lelki kenyér ínség-időkben,
verőfényes vigasztalás.
Pedig tudom: a keze föld már
és nincsen több keddi kalács.*

Ahogy teltek-múltak az évek és megszülettek az unokák, a húsvét ünnepi rituálé egy kicsit átalakult. Már nem annyira az ünnep egyházi, vallási jellege került előtérbe, hanem inkább a csemeték „nyulazási” programja, ajándékozási műsora.

Még nem volt igazán jó idő, még csak épp elkezdtek rügyezni a fák és alig egy-egy apró virág, fehér vagy lila hírnök jelezte, hogy megérkezett a tavasz. Vidéki házuk nagy kertjében is még nagyon kopárak voltak a fák és meleg dzseki nélkül nem lehetett a szabadban tartózkodni. De minden évben az izgalom, a kíváncsiság, a húsvéti ajándékok keresgélésének élménye minden egyéb húsvéti áhítatot felülmúlt. Természetesen már itthonról úgy indultunk el, hogy külön táskában minden unokának külön-külön be voltak csomagolva az apróbb és nagyobb ajándékok, nasik, szépen felcímkézve. A legkisebb csomagján, aki még nem ismerte a betűket, az ovis jel díszelgett, így ő is egyedül indulhatott a „nyúlajándékok” keresésére. De az eseménysorozat azzal indult, hogy Gergi unokám a nyúl érkezésének előestéjén elém állt és így szólott:

„Nagyi, tegyünk mi is a nyuszi kedvére, hogy érezze, milyen hálások vagyunk neki.”

Mire én: ”És mire gondoltál?”

Gergi: „Tegyünk ki kis tálkában több helyre a kertben sárgarépat, káposztát, salátát, száraz kenyeret, meg amit még szeret. Akkor biztosan több ajándékkal fog meglepni bennünket.”

Mire én:” Igazad van, nézzük meg mi van a kamrában”.

Találtunk vegyes leveszöldséget. Mivel csak egy fej salátám volt és azt a húsvéti menühöz gondoltam, azt azért nem adtam. Ki is tettük vagy három helyre a kertben az elemózsiát. Persze tudtam, hogy ezzel nekem fog meggyűlni a bajom, de belementem a műsorba, hogy a dolgok menete tökéletes legyen.

Húsvét vasárnap lázas munka folyt, a lányok, asszonyok festették, színezték, „hímezték” a tojásokat, mindenki tehetsége és ötletgazdagsága szerint.

Aztán eljött a húsvét hétfő, a nagy „nyulazás napja”.

Már vasárnap este mindent bekészítettem egy nagy táskába, hogy minden zaj és feltűnés nélkül tudjon a „nyúl” kiosonni a kertbe. Fiam szintén így tett az ő batyujával. Még hajnalban egymást keltettük óvatosan, csendben. Magunkra kaptunk valamit és a táskával, batyúval halkán kilopakodtunk a kertbe. A hajnal kissé harmatos, kissé hűvös volt, de mi ezzel nem sokat törődtünk. Bekerültek a kis csomagocskák a bokrok alá, fák tövébe, pad alá, eresz alá, alacsony fák ágára, csupa érdekes, izgalmas helyre, ahol kissé rejtve voltak, de egy rafinált agy, egy jó szem megtalálhatta. Elég sokáig tanakodtunk, járkáltunk fel-le, hogy a három gyermek közel 30 csomagját a „nyúl” minél ügyesebben el tudja rejteni a 440 négyszögöles – szinte csupasz – kertben.

Volt úgy, hogy csepergett az eső. Na erre nem számítottunk! Előkerültek a konyhakredenc fiókjából a kisebb és nagyobb nylonzacskók és minden ajándékot belebújtattunk egy védőköpenybe.

DE EZ MÉG NEM MINDEN!

Ahogy említettem, nekem jutott az a reszort, hogy kellőképpen illusztráljam, ill. prezentáljam, mennyire volt hálás a nyúl a kitett falatokért. Ezért minden tálkában kicsit „megrágcsáltam” a zöldségeket, meg el is tüntettem pár darabot. Hiszen elsőnek ezt fogják a csemeték megvizsgálni! Nem szabad őket becsapni. Ha már játék és illúzió, legyen tökéletes az illúziós játék!

Hiába feküdtem vissza, az izgalomtól, meg a száguldó gondolatoktól nem tudtam elaludni. Mert mi van, ha valaki kifigyelte ténykedésünket, beugrik a kertbe és eltulajdonítja a kis csomagokat. Sűrűn kikukucskáltam a kertbe, hogy minden békés-e és érintetlen-e, ahogy hagytuk.

A gyerkőcök persze még nagyobb izgalomban voltak, már úgy pizsamában ki akartak rontani a kertbe. No, nem oda-buda! Csak szépen sorjában mindent! Először reggeli, aztán kabátka, sapka és mindegyik kezében egy jó nagy szatyor – hogy elférjenek benne az összegyűjtött meglepik. Gergi unokám természetesen először szemügyre vette a kitett zöldségeket és miután elégedetten állapította meg, hogy valóban itt járt a nyúl és biztosan örült is a finomságoknak, indulhat a móka! Van remény, hogy nem távozott „üres kézzel” (vagy lábbal).

Szétröppentek a szélrózsa minden irányába és indult az ajándékvadászat. Fiam kamerával a kezében igyekezett megörökíteni az eseményeket. Mindegyik csak a saját csomagját vehette fel és tehette a szatyorba, még kiabálni

és mutogatni is tilos volt. Meg kell ám dolgozni a juttatásért, ha már „szegény nyúl” úgy kitett magáért.

Mi azért titokban figyeltük, hogy vajon megtalálnak-e minden csomagot? Jó sokáig tartott a keresgélés, persze a legkisebbnek volt a legnehezebb, ő még nem volt annyira szemfüles és ötletgazdag, de nagyon iparkodott.

Végre, hatalmas batyukkal, elégedetten, a keresgéléstől és futkosástól kipirult arccal bevonultak a házba és megkezdődött a csomagok kihámozása a göngyölegekből. Mind a három külön-külön szobát választott a kipakoláshoz. Szépen sorba rendezgették az ajándékokat és csak akkor lehetett terepszemlét tartani, mikor már mindegyik elkészült a kibontogatással. URAMFIA! Egy ajándék-, játék - és édességbolt szinte teljes kínálata ott volt a szobákban! Mollcsi, a legkisebb azonnal vasalni kezdett a vasalódeszkán, de előtte kimosta a babaruhákat a játékosógépben. De közben majszolta a csokinyulat, hiába figyelmeztettük, hogy lesz ebéd is. Gergi nekilátott a Lego építőnek, Bebus felpróbálta a csilli-villi polót, blúzt, pörgős szoknyát, hajcsatot és körbetáncolta a szobákat.

Nagyfi mindeközben a konyhában sürgött-forgott, az ő legfontosabb feladata természetesen ezen a napon is a nagy család megetetése, jóltartása volt. Egy-egy jópofa kurjantásra, harsány kacagásra azért be-beugrott a szobákba, hiszen az ajándékok fogadtatásának ő is szemtanúja akart lenni. A legtöbb jó ötlet ugyanis az ő fejéből pattant ki és öltött testet, sok éven keresztül. Aztán sietett vissza a konyhába.

A felnőttek örültek a finom húslevesnek, a töltött csirkének petrezselymes krumplival és a friss tavaszi zöldsalátának (amit ugyebár a nyúl elől mentett meg a

nagyi), jókedvűen koccintottak egy-egy pohár fehér vagy vörös borral a házi pincészetből.

Asztalra került a húsvéti finom kalács, vagy egyéb édesség. Mert a felnőtteknek is jár a kényeztetés.

Ebéd után a hölgyek szépen felsorakoztak és kezükben kis tálkában tartották az általuk elkészített festett tojásokat. Az urak pedig kis versike után illatos kölnivel meglocsolták őket, ahogy illik. Aztán választottak a hímes tojásokból. A legkisebb gavallérnak még egy kis zsebpénz is dukált. Nagyi még mindegyiket egy szép piros csoki tojással is meglepte.

A társaság minden tagja egyetértett abban, hogy ebben az évben is jól sikerült a nyulazás.

No azért előfordultak kisebb malőrök is. Meg kell említeni, hogy volt olyan év, mikor a begyűjtés nem volt hibátlan és tökéletes. Egy ajándék ott maradt, ott árválkodott az egyik tuja tövében. Két héttel a húsvéti ünnep után, mikor a hátsó kertben összegereblyéztem a levágott füvet, valamin megakadt a szemem: egy kékesfehér papír az egyik nagy tuja aljában. Amint közelebb mentem, hát mit látok? Az egyik „nyúlajándék” ott lapult a fűben. Nem találták meg. Gergi unokámnak szánt játszóadrág volt benne. Szerencsére időközben nem esett az eső, így megőrizte eredeti formáját. Talán még jó is volt, hogy így történt. Legalább volt még egy kis utólagos meglepi a nyúltól. A nyúl meg valahol jót somolygott a bajsza alatt.

Nagyi és az üdülés

Jó pár évvel ezelőtt egy alföldi kirándulás alkalmával magával ragadott a tiszai táj szépsége. Férjemmel, aki

nagy vízimádó, horgász és hajós egy személyben, elhatároztuk, hogy nyugdíjas éveinkben a Tisza tó környékén szeretnénk sok időt eltölteni. Ehhez feltétlenül egy kis lakóépületre volt szükség, ha nem akartunk minden évben temérdek pénzt költeni bungaló bérlésére.

Elhatározásunkat tett követte. Még az első unokám megszületése előtt (1992-ben) sikerült igen jutányos áron egy szép nagy régi parasztházhoz hozzájutnunk, amit természetesen sok év alatt és sok energiával saját ízlésvilágunkhoz alakítottunk. Lelkesedésben és aktivitásban nem volt hiány, így lassan kényelmes és elfogadható birtokká nőtte ki magát a lábasház a hozzá tartozó nagy kerttel.

Az idő telt-múlt és családom létszáma egyre növekedett. A húsvéti nyulazást, a nyári szabadságot, az őszi szüretelést feltétlenül az unokák hangos, önfeledt zajos öröme kísérte. A nagymama – aki időközben „aktív” nyugdíjassá avanszált elő – nagy buzgalommal és fáradhatatlan helytállással igyekezett annak érdekében, hogy a népes család apraja-nagyja jól érezze magát. Hiszen a nyaralás, az üdülés, az igen rövid és gyorsan elröppenő szabadság ezt a célt szolgálja. Az én reszortom pedig e nemes cél elérését segíti elő. Ilyenkor nincs nyugágy, árnyék, pihenés, egytálétel, lustálkodás.

Egy népes család szolgálata bizony 24 órás igénybevételt jelent. A munka dandárja pedig nekem jut házon belül és kívül egyaránt. De hát ez már megszokott dolog, csak azzal nem vagyok kibékülve, hogy az idő múlásával már nem tudom „legényesre venni a figurát”. Még az a

szerencse, hogy a vízzel kapcsolatos – élményekben gazdag - szórakoztatást párom teljes mértékben leveszi a vállamról. Ezzel együtt néha fárasztó az állandó rumli, az állandó készenlét, a hét ember hétféle igényének feltétlen és azonnali kielégítése reggel, délben, este. Ehhez társul, hogy valaki valahol mindig „nevel”, valaki valahol mindig dohog, valaki valahol mindig nyafog vagy visít. A nagy meg próbál mindehhez jó képet vágni és semmivel, senkivel nem törődve főzi a sokfogásos ebédeket, süti a temérdek palacsintát, tocsnit, almáspitét, miegymást, elmosogatja a többkupa edényt, kimossa a szennyest, megpróbál nagyjából rendet teremteni. Mindemellett gyomlálja és locsolja a kertet, közben persze homokozik, labdázik, tollasozik, hintáztatja a legkisebbet és mikor mindezzel elkészült, biciklire pattan és az unokákkal elkerekezik valahová, mondjuk a strandra, ahol meghúzódik egy fa alatt és minden idegszálával megpróbálja kihasználni a kb. fél órás egyedülét. Közben persze felettébb éber, egy percre sem hagyhatja felügyelet nélkül a csemetéket, mert veszélyes üzem a víz meg a nap meg a homok, a kavics, a dongó, a szúnyog, a méh... stb. De kéznél van a csípésre a kenőcs és a fél hagyma, a vizes borogatás, a horzsolásra a gyógykenőcs és kötszer, a naptej, a sebtapasz, a WC papír, a PZS. Az italokból természetesen háromnak háromféle jár, a gyümölcs megmosva és felaprózva kis dobozban, a kekszféle, chips és hasonló étvágyrontó nassok szintén külön zacskóban. Csak éppen a fagyit és a kukoricát vesszük meg strandolás után. Azután irány a vursli, ami teljes pompájával a strand mellett helyezkedik el

csábítóan. No, itt nagyon résen kell lenni szegény nagyinak, mert egy gyerek ugyebár nem tud a sok csábításnak ellenállni. Potom 500 forintért egy-egy menetre felülnek a csemeték valami forgó-száguldó-repülő-visító szörnyűségre. Ebben persze élenjár a 4 éves Duracell-elemes unokám, akinek soha semmiből nem elég és csak akkor csillapodik le, mikor megmutatom neki az üres pénztárcámat.

Ezek után irány haza, ahol kezdődik a vacsorával egybekötött TV nézési program, ami úgy kb. 11 óráig tart. De ezzel még nincs vége a napnak! De nincs ám! A legkisebbnek – a legnagyobb szípolynak – mese nélkül nincs vége a napnak, nincs lefekvés. Előkerül a 777 mesét tartalmazó jó vastag könyvecske, ahol találomra kiválaszt pár oldalt, azt becsülettél végig kell olvasni. Persze ő még nem álmos, miért is lenne?!

De mikor már nagyjából csendes a ház, még csak akkor kezdődik a haddelhadd, ugyanis Gergi unokám kitalálja, hogy szúnyog van a szobában. Erre szegény nagyanyja, holtfáradtan, hulla álmosan (mert ő már többször is elmúlt 4 éves), kezében a Chemotox flakonnal lesben áll és megpróbál újból éberséget erőltetni magára, míg le nem vadássza a szúnyogot. No végre van valami sikerélmény is a nap végére!

De még ez sem elég, úgy éjjel 1 óra körül valamelyik kitalálja, hogy itt az idő cserélgetni az alvóhelyeket. „Nagyi most te menj az én ágyamba”, vagy „szeretnék a Peti szobájában aludni, ott jó a levegő”, vagy „Mollcsi oldalba rúgott, ugye aludhatok inkább veled?”... stb.- itt

akár egy oldalt is írhatnék a változatos szövegekről. A legkisebb dettó, az még ráadásul beszél, versel, énekel álmában, és mint a ventilátor forog körben, az ágyban. Tehát alvásról szó sem lehet. Még szerencse, hogy egyébként is rossz alvó vagyok és nagyon kicsi az alvásigényem.

Hát így mulat és üdül a nagymama a nyár közepén, akit biztos, hogy szeretnek is a maguk módján, hiszen akkor nem ragaszkodnának ahhoz, hogy együtt töltsék vele a szabadságnapokat. Vagy mégsem így lenne?

Itthon pedig a budapesti lakásban felkészülök az elkövetkezendő eseménydús napokra. Kimosom és kivasalom a hét ágyról lehúzott ágyneműt, abroszokat, konyharuhákat, a minimum 20 db törülközőt és elindulok ajándékot venni két nagyobbik unokám születés- és névnapjára. Na, ez sem piskóta dolog! Aki járkált már értelmes ajándék után kamasz gyermekeknek kevés pénzzel, az tudja milyen problémás dolog ez.

De ez már egy másik történet.

VEL'KÁ DÓRA

Freya

...azonban Isten úgy teremtette meg őt, hogy minden apró részlete tökéletesen passzoljon a másikhöz...

1.

Freya valamikor és valahol született, pontosabban az Isten háta mögött. Sose tudtam valódi idejét annak, mikor a világra érkezett, de abban biztos voltam, hogy nem lehetett idősebb nálam. Ez csupán egy megérzés volt. Egy olyan megérzés, ami abból a megfoghatatlan csodálatból származhatott. Abból, ami mindig is körbejárta jellemét. Én akkor ismerhettem meg őt, mikor ezt a csodálatot még tudatlanul használta. Mikor arcának vonalai tiszták és érthetőek voltak. Mikor még a lelkébe láttam a szemein keresztül. Igen, a valódi lelkébe, nem pedig abba a hamisba, amit később mutatott.

Egy kávézóban találkozhattunk, abban, ami kettő szűk utcányira volt akkori lakásomtól. Freya véletlenül tévedhetett oda, mint akkor mindenhova – ha egyedül volt. Nem ismerte Párizs utcáit, csupán hirtelen érkezett gondolatoknak köszönhetően talált rá bármiféle helyre is. Nyelve nehezen ismerkedett a francia dallamokkal,

majdhogynem erős akcentusa volt. Nem volt tisztában azokkal az íratlan szabályokkal, amiket akkoriban tölünk, emberektől igényeltek. Azonban ezek közül egyik hibája se követelte azt, hogy megvessék. Sőt, mintha pont így lett volna tökéletes. Hibákkal, olyanokkal, amiket senki sem véthetett rajta kívül. Így csak jobban kiemelkedett a szürke tömegből, szabadabbnak és megfoghatatlannak tűnt.

Igen, első találkozásunk során csodáltam ezért. Ha pontosabb akarok lenni, valójában mindenért csodáltam. Jelleme már az első pillanatnál magához láncolt, Freya pedig erről nem is tudhatott. Akkor még valódi nevét használta, azt, amit később elsodort magával az ár. Beszélgettünk, vagyis inkább ő beszélt, én pedig hallgattam. Freyaról tudni kell, hogy mesterségesen használta a szavakat. Úgy fogalmazott, akár egy költő, egy alkotó – ez a képessége pedig csak erősödött, ahogy telt az idő. Órákat tudott beszélni akár a semmiről is. Ezt az ember sosem vette észre, csak akkor, ha már nem hatott rá a lány varázsa. Én is csak később ébredtem fel, később, amikor már nem számított. De akárhogyan is emlékezem, első találkozásunk mindig is egy meleg, távoli emlék lesz a számomra. Egy olyan, amit szívesen fogok őrizni a szívemben.

Hogy miről is mesélt olyan költői tónussal? Mondhatnánk azt is, hogy a múltjáról. Arról, amit folyamatosan egy lepel alá rejtett és csak izgalmas, vagy érdekes kis részleteket osztott meg belőle. Leginkább szerelméről áradozott, akit csak Josephnek ismerhettem. Freya sosem

árulta el a teljes nevét, de arról sosem felejtett el beszélni, hogy milyen gazdag és jólelkű fiatalember volt. Egy olyan, aki egy gyönyörű, de elesett lányt a szárnyai alá vett, gondozta és etette őt, majd egymásba szerettek. Mesésnek, egyenesen elképzelhetetlennek írta le a férfit, egy olyannak, akiről minden hölgy álmodik. Gondolom, azt nem kell mondanom, hogy mennyire megragadott minden szava. Talán még féltékeny is lehettem arra, hogy Freya milyen szerencsés volt. Az első szerelme, egy tökéletes, jóképű, markáns férfi, aki nem fél az új kalandoktól, vagy emberektől, aki kiállásával elvarázsolja a hölgyeket, aki agyának tekervényeivel lenyűgözi a férfiakat.

2.

Freya élete maga volt a megtestesült varázs. Párizsban töltött napjai mesések voltak. Az emberek befogadták, tanulmányaival gyorsan haladt, kapcsolata olyan volt, akár egy frissen nyíló rózsabokor. Irigylésre méltó napjai voltak. Legalábbis levelei ilyen napokról áradoztak.

Akkoriban már nem találkoztunk. Az igazat megmondva fogalmam sincs, hogy miért, de akkor ez teljesen szokványosnak tűnt. Így, mintha egy mesébe cseppentem volna, aminek megvolt a maga különleges varázsa, mint Freya első levelének. Emlékszem, mikor a sorokban olvastam, a szívem hevesen vert, mintha csak egy szerelmi vallomás lett volna előttem. Pedig az igazság az volt, hogy valójában semmi fontosról sem írt. De akkor számomra minden szava fontos és jelentőségteljes volt.

De így is volt két részlet a levélben, amit meg szeretnék említeni. Az első a megszólítás:

“Drága *Petitem!* ”

Freya ezt a becenevet még a kávézóban adta nekem. Persze, én akkoriban azt gondoltam, hogy ez csak egy apró, gyermeki tréfa, amit úgylis elfelejt a jövő, de nem ez történt. Freya minden levelében így szólított, hiába volt tisztában valódi nevemmel. Az igazat mondom, ha azt mondom, hogy ez az apró gesztus a fellegekbe emelte a szívem. Úgy éreztem, hogy egy különleges személy voltam a számára, egy olyan, akit mert becézni, akinek bátran elmesélte minden titkát. Én pedig imádtam együtt élni ezzel a csalfa, de jóleső gondolattal.

A másik dolog, ami furcsamód érdekes volt a levélben az a történet, ahogy Freya megkapta ezt a nevet, ami örökre ráragadt. Első báli részvételén találkozott először ezzel a megnevezéssel. Levelében mindent pontosan és részletesen leírt. Josephffel éppen csak üdvözölni akartak pár befolyásos, híres embert, akik ott tartották őket pár szóra. Sejtésem az, hogy az embereket nem a szavak, hanem Freya jelenléte érdekelte. Ezt még most is képes vagyok megérteni. Freyanak nemcsak varázsa volt, hanem egyedi megjelenése is. Érdekes, rókaszínű haja már magában csodás volt, azonban Isten úgy teremtetten meg őt, hogy minden apró részlete tökéletesen passzoljon a másikhöz. Vagyis ritka haja kiemelte égszínű szemeit, íriszei pedig hófehér bőrét. Az ott lévők nem győzték

dicsérni külsejét, ami zavarba hozta a lányt. Majd az egyik úr, hogy pontosabban idézzem Freya sorait:

“... babonás magabiztossággal lépett előre felém, magasba emelte csillogó, üvegből faragott poharát. Egyenesen a szemeimbe nézett, ami miatt megremegtek lábaim. Akkor, hirtelen a szülőföldem körüli hegyek jutottak róla eszembe, azok, amik eltakarták reggel az ébredő Napot. Szinte éreztem a bőrömon a hűvös, hajnali szellőt, ahogy csak nézett le rám, majd azt mondta: Kegyed olyan, mintha az északiak áldottak volna meg minket. Sokat tanulmányoztam roppant érdekes kultúrájukat, nagyon is sokat, kisasszony, maga el sem tudja képzelni. De azt el kell magának mondanom, hogy az északi népek több Istent hittek. Magácska pont olyan, mintha egyik Istennőjük állna előttem, maga Freya! ...”

Akkor nem értettem ezt az érdekes felhajtást. Nem értettem, hogy Freyanak miért tetszett ennyire ez az eset. Nem értettem, hogy egy ismeretlen alak miért tett mélyebb benyomást rá, mint jómagam.

3.

A Freyával való levelezés olyan volt, akár az első beszélgetésünk. Ő mesélt, én pedig hallgattam. Már nem is emlékszem, hogy miféle kacifántos szavakkal töltötte meg akkoriban a fejemet. Igen, már akkor is szinte tökéletesre fejlesztette fogalmazását. Kifinomultan olyanra, hogy az embert akaratlanul is magához rántsa. Levelein keresztül is éreztem ezt az erős húzást, amit

akkoriban összekevertem a barátság és bizalom meleg érzésével, azt a bódító bizsergést, ami egyszerre tombolt hasamban és a fejemben. Levelei órákig tartó hatást gyakoroltak rám és erről Freya semmit sem tudott. Nem, hiszen én egyszer se fogtam tollat a kezembe és írtam egy válaszlevelet. Hiába gondolkozom rajta, fogalmam sincs, hogy miért nem volt elég bátorságom megtenni. Talán meggyőztek Freya szavai azzal kapcsolatban, hogy felesleges lett volna válaszolnom, hiszen gondolataim úgy ismerte, akár a tenyerét. Ennek köszönhetően tisztában volt minden reakciómmal, apró megjegyzésemmel, mikor leveleit olvastam. Képtelen vagyok rájönni arra, hogy szavai miért győztek meg és miért gyakoroltak rám ekkora hatást. Varázsa azt éreztettem velem, hogy különleges vagyok a számára. Levelei pedig napról napra építették bennem a reményt.

4.

Néhány levele holott roppant érdekes volt. Ami feltűnt sorain keresztül, az a természet iránti szeretete volt. Oldalakat írt tele tájleírásokkal, amik már-már ijesztően pontosak voltak. Képes volt szavaival felébreszteni a fantáziám és elképzeltette velem azokat a helyeket, ahol sosem jártam.

Párizsról sokszor úgy vélekedett, akár egy vadakkal teli erdőről. Az épületek hatalmas fák, amik eltakarták az eget, a levegőben terjengő erő és túlélési vágy szaga, a

szűk utcák, amik rovarokkal teli ösvényekre emlékeztették őt.

Kedvenc részeim a bálokról való leírásai voltak:

“ ... Drága Petitem, el sem tudnád képzelni azt a sok csillogást, ami ezeken az eseményeken történik. A beszélgetések, a zene, az italok és ételek. Nem először bukkan fel bennem egy olyan érzés, mintha egy ragyogó folyó mentén állnék. A napfény a csillárok fénye, a ritkán halk zene a hideg víz folyása. Az emberek pedig különféle érdekesebbnél érdekesebb vadállatok, akik azért jönnek, hogy oltsák szomjukat. De ahogy az a természetben is előfordul, a vadak néha egymásnak esnek. Úgy érzem, ezek a bálók is ilyenek. Az emberek egymás torkának ugranak képzeletben, karmok és fogak helyett pedig szavakkal sebzik a másikat. Drága Petit, olyan érdekes egy ilyen eseménynek a szemtanúja lenni. El se tudnád képzelni azt a sok gyilkos tekintetet, ami ezeken az eseményeken történik... ” Szavai mindig őszinték voltak. Ebben még ma is biztos vagyok, hiszen leírt szavakkal mégis miért hazudott volna? Ráadásul sosem említett neveket. Minden egyes személyt valami alapján írt le, mint legelső levelében azt az illetőt, akiről a szülőföldje körüli hegyek jutottak az eszébe. Lehet, hogy ennek köszönhetően történt az, hogy sosem kérdőjeleztem meg szavainak hitelességet.

5.

Azonban Freya napjai sem voltak örökre csodások. Egy idő után levelei foltokban sötét titkokat, félelmeket árultak el, amik egyértelműen mérgezték megsemmisíthetetlen varázsát. Josephfel való kapcsolata már nem volt olyan álomszerű, ahogy addig azt Freya állította. Ő csupán annyit írt, hogy valami ismeretlen, hideg dolog történt, ami ellökte őket egymástól, viszont én úgy gondolom, hogy Joseph képtelen volt elviselni Freya ragyogását. Ez miatt harag fortyogott bennem. Ez a harag pedig csak nőtt, ahogy egyre többet olvastam a köztük történő veszekedésekről.

Freya apró vitákat említett, amik a napok múltával egyre nagyobbak lettek. Ámbár levelei nem csak ezekről a rideg napokról szóltak. Sokat írt ábrándjairól, amik főleg Josephel való kirándulásai voltak, vagy költözési terveik, amiket már csak egy álomnak említett. Ezek a sorok tele voltak érezhető szomorúsággal, ami akkoriban összetörte a szívem.

Levelei ismeretlen helyekről álmodoztak, képzeletét nem félt használni, ahogy képzelgéseiben létező kirándulásairól írt. Úgy éreztem, hogy akkor valami megtörhetett énjében, valami, amit még maga Freya se ismert. Levelei olyanok voltak, mintha elméje megrekedt volna egy bizonyos időben, egy olyanban, ami sosem történt meg. Természetesen néha visszakerült az igazi, való világba, mikor Josephfel való vitáiról írt. De ezek sötét, kellemetlen kitérők voltak, amikről oldalak helyett

csak pár sort írt. Mintha ezzel saját maga előtt is takarta volna a kegyetlen igazságot. Olyan volt az egész, mintha önmagával vitázott volna. Most, hogy belegondolok, nem értem, hogy miért nekem küldte azokat a leveleket, mikor tudta, hogy nem kap választ. Tisztában volt vele, hogy a saját kérésére én nem nyújthatok neki segítő kezét. Mégis, minden félelmét nekem írta le. Talán nem is várt sosem segítségre? Fogalmam sincs... Hiába gondolkozom, Freyat sose fogom tudni megérteni, akárhogyan is szeretném.

6.

Egyetlen egy levelet se kaptam Freyatól. Képtelen vagyok még most is rájönni, hogy miért, de arra tisztán emlékszem, hogy minden egyes nap csak ültem és vártam. Vártam, hátha érkezik egy boríték, ami meg van áldva Freya cifra betűivel. Éjjeleket virrasztottam azt gondolván, hogy bármelyik percben érkezhet egy levél. De sosem érkezett. Ez pedig tönkretett. Akkor történt meg először velem, hogy minden egyes percben remegtek kezeim. Az arcom ráncosodni kezdett, ha pedig aludtam, rémálmok gyötörték.

Freya némasága mellékhatásokkal járt. Olyan mellékhatásokkal, amik ellen nem tehettem semmit. Akkor döbbsentem rá, hogy mennyire egyedül voltam. Akkor döbbsentem rá, hogy akkori életemnek egyetlenegy társasága volt. Ez pedig nem Freya volt, hanem a nekem címzett levelei. Észre se vettem, hogy a hónapokon át

tartó levelek olvasása mennyire leszűkítette az amúgy is apró világot.

Az igazság az volt, hogy teljesen egyedül voltam. Freya eltűnt, mintha nem is létezett volna, ez pedig beteggé tett. Az egyetlen gyógymód, ami segített rajtam az addig kapott levelek újra és újra olvasása volt. Akaratlanul is mindent megtettem azért, hogy Freya velem maradjon. Ragaszkodtam hozzá, kapaszkodtam varázsába, kacifántos szavaiba, cifra betűibe. Kapaszkodtam mindenbe, ami számomra akkor Freyahoz köthető volt.

Hetek teltek el így. Rémálmokkal, vagy éppen álmatlansággal megtöltött hetek.

Majd életre keltek a suddogott, kezek takarásában motyogott pletykák. Freya varázsa egyre csak híresebb lett az emberek körében. Ennek meg kellett volna nyugtatnia. De nem ez történt. Akkoriban én még szentül hittem, hogy Freya egy naiv, álmodozó lány, aki kalandokra vágyik. Olyan kalandokra, amiket nem férfiak vegyes társaságában ér el, viszont az emberek összes gondolatom megcáfolták. Emlékszem... Emlékszem, ahogy elfogott a kétségbeesés. Akárki kimondta a nevét, képtelen voltam csendben maradni és nem kérdezni. Képtelen voltam a csendbe kapaszkodni. Az emberek fursán pislogtak rám, mintha valamiféle megszállott lettem volna, majd az én hátam mögött is suddogni kezdtek.

Ez talán jobban tönkretett. A rémálmaim folytatódtak, majd erősödtek. Nem egyszer álmodtam azt, hogy Freya

eljön hozzám és elvesz tőlem mindent. Mindent, majd egyedül hagy. Orvoshoz nem fordultam, hiszen az orvosok nem értik a lelki betegséget, csupán azt, ami látható fertőzés.

Azonban Freya némasága miatt én láthatatlanul fertőződtem meg.

7.

Életemből több hónapot vesztegettem el így. Hosszú, csendes hónapokat, amiket már sosem fog visszaszolgálni az élet. Majd egy napon, akkori életemnek napján a csendben hangzavar keletkezett. Remegő kezeimben Freya frissen postázott levele pihent. Még most se vagyok képes leírni az akkori érzéseim. Fájdalom? Megnyugvás? Izgatottság? Félelem? Talán mind együtt. A borítékot lehetetlen volt egyenesen felnyitnom. Éhező szemeim azonnal habzsolni kezdték a szavakat.

“Drága Petitem!

El sem tudod képzelni, hogy miféle események történtek velem. Eddig nem is tudtam, hogy ezekre olyan nagy szükségem volt, mint ősznek a tavaszra. De mégis, most itt vagyok. Drága Petit, mától kezdve az igazi Freya ír neked. Az a Freya, aki már nem az ősz zord szelében létezik. Én az a Freya vagyok, aki elhozta Párizsnak a tavaszt. Drága Petit, érzed te is a változást? Érzed a meleg szellőt, a

madarak dalolását, érzed az emberek örömét? Ezt mind én hoztam el nekik. Én vagyok a meleg napsugár, én vagyok az emberek szemében a tavasz. Szükségük van rám. Hogy nem vehettem eddig észre? Elvakítottak a színezett levelek, amik az arcomra hullottak a fákról. De most már mindent tisztán látok, drága Petit. Megújultam. A világ is megújult körülöttem. Hamarosan téged is elér a meleg, hamarosan te is megújulsz. Gondolok rád minden este, hogy a tavasz minél hamarabb elérjen. Igen, minden este gondolok rád... ’’

8.

Freya tavaszát a kinti világban sosem érzékelttem. Az egyetlen melegséget árasztó dolgok azok a levelek voltak, amiket nekem címzett. Végül a csend teljesen eltűnt. Kellemes dallam vette át a helyét. Hogyan is fogalmazzam pontosabban? Inkább valami olyasmi dallam volt ez, ami első hallásra kellemesen csengett, azonban ha az ember sokáig hallgatta, volt benne valami... valami rémisztő. Igen, levelei folyamatosan érkeztek, mint azelőtt, de mégis minden más volt. Romlásom gyógyította, de csak a felszínét. Mélyen, mintha minden csak mérgezett volna egyre jobban és jobban. Freya tényleg megváltozott, de ez még úgysem volt elég indok arra, hogy életben maradjak nélküle. Mélyen rettegettem a csendtől. Rémálmaim kitartó társak voltak az éjszakában. Képtelen voltam elszakadni jellemétől.

9.

Azon a napon egy mély és sötét csapdába sétáltam bele. Egész életemben talán akkor voltam igazán elvakult. Az izgatottság megmérgezte a fejem, az öröm pedig vezette a testem. Hol is kezdjem, hogy érthető legyek... Igen, Madame Blanc... Az ő erős írásával díszített levél volt az, ami a történetek közepébe kevert. Bele se gondoltam, hogy egyáltalán miért címzett nekem egy levelet, mikor már évek óta távol voltunk egymástól. Természetesen mostanra tisztában vagyok minden indokkal. A meghívás nem pusztán kedvességből született meg. Nem... Madame Blanc, sőt, mindenki más tudott mindenről. Tudták, hogy fertőzött vagyok, hogy Freya az egyetlen, aki életben tart. Tudták, hogy tisztában leszek azzal, hogy Freya azon a bálon is meg fog jelenni. Ez így is volt. Persze Freya sosem említett neveket, azonban az emberekről való gondolatai néha tükrözték a valóságot. Akkor egy szerencsés esetnek véltem ezt az egészet. Biztos Isten akarta úgy, hogy az éveken át tartó levelek olvasásából feltörjek és megszabaduljak. Azt gondoltam, ha Freyával találkozom, végre meggyógyulok, elhagynak ismerős rémálmaim, s újra a régi leszek.

Nem tétlenkedtem. Megmaradt pénzem új ruhára költöttem. Azon igyekeztem, hogy tökéletes megjelenésem legyen, mint régen, mikor még fiatalságom kezdetét tapostam. Milyen együgyű voltam... az egész életem egy báli találkozóra tettem fel.

10.

“Milyen pompás meglepetés! Kétkedtem abban, hogy ezen az estén valóban látni fogom önt.” Hazug szavak voltak. Az összes. Suttogott gúnyolódások, amikben a hátam mögött úsztak, elhalt kuncogások, Madame Blanc erőltetett, édes mosolya, amit lenéző pillantása egészített ki. Mind pompásan illettek a csillogáshoz, de engem egyik sem érdekelt. Nem akartam részt venni a vadak közötti csatában. Nekem csak Freyával kellett találkoznom.

Mikor megkérdeztem, hogy mégis merre tartózkodhatott, Madame Blanc mosolya megrándult, majdnem elárulta magát. Miután rendezte vonásait, csak akkor válaszolt, közben szemezve a mögöttem lévő hölgyekkel. Elnézést kértem, majd ott hagytam őt.

Amint keresésére indultam, mintha egy láthatatlan kötél ragadott volna magához és húzott volna hozzá. Minden lépésnél tudtam, hogy közelebb vagyok hozzá. Közelebb vagyok ahhoz, akire valójában szükségem volt. Mit érezhettem? Izgatottságot? Megnyugvást? Vágyat? Vagy akár félelmet? Már nem tudom a választ. Csupán arra emlékszem, hogy mikor megláttam őt, mintha minden megjavult volna. Vállaim könnyebbek voltak, rémálmain eltűntek, már ismertem azt a tavaszt, amiről Freya beszélt. Az, hogy végre láthattam őt, elhozta hozzám is azt, amiből addig nem osztozhattam. Mosolya maga volt a napsugár. Nem tehettem róla - azon a neven szólítottam, amit már elmosott magával az ár, de Freya mégis felismerte. Évek

teltek el egymás társasága nélkül. Hosszú évek, amik azon az estén végre megszakadtak. Azt gondoltam, hogy jelenlétemnek örülni fog, mint ahogy én az övének, azonban szépséges arcáról eltűnt a mosoly.

“Mégis kiről beszél?” Kérdezett férfi társaságából az egyik. “Szépségem, maga ismeri?” Hangzott el egy másik kérdés.

Kuncogások a hátam mögött.

Freya szemeiben félelem csillogott. Lassan nézett rám, mintha nem hitt volna a történeteknek. Csak figyelt, majd csupán annyit mondott: “Fogalmam sincs, hogy ki maga.” Nem fordult el, nem nézett rám úgy, mint egy senkire. Egyszerűen csak figyelt, félelemmel teli szemekkel.

Otthon vagyok. Egyedül, betegen. A fertőzés már nem terjed, de nem is múlik el. Nincs se tavasz, sem pedig ősz. Nincs semmi, csak a nekem címzett levelek, amiket egy széken ülve olvasok.

OPAUSZKI NORBERT

Az áldozat

„Nem kérek cserébe semmit” - ezt ismételgette magában, „nem kérek cserébe semmit”. K. úr átlagos életet élt mindeztidáig, most viszont változás következett be.

Egy feleség, két gyermek, irodai munka, panelház. Kulcsszavak, melyekkel leírható K. úr élete. Kulcsszavak, melyek korábban fontosak voltak, már zárójelesek.

Hétfő, kora hajnal, havas eső: így indult az a bizonyos nap. K. úr épp munkába igyekezett, mikor egy furcsa idegent vett észre, elment mellette. Taxira pénz nem volt, a tömegközlekedést nem szerette, az iroda fél óra sétára volt. Kihalt utca, nem tűnt fel K. úrnak. A különös idegen ismét felbukkant. Egymásra néztek, majd tovább álltak. Még mindig sehol senki, 10 perc séta van hátra. Suttogás, moraj. K. úr hátranéz, ott az idegen. Nem szereti a váratlan szituációkat, nem komfortos beszélgetnie olyanokkal, akiket nem ismer, néha még a családtagokkal sem, mégis valami ismerős érzés kerítette hatalmába. Torokköszörülés, mély levegő, ingerült megszólítás: „Hé, ki a ...?”. A rejtélyes idegen közbevág: „Mefisztó”. Se több, se kevesebb.

- Különös egy név – válaszolta K.
- Az ajánlatom nem lesz az – felelte Mefisztó.
- Azt hiszi érdekel? Munkába megyek, el fogok késni, ha tovább „társalgunk” (az idézőjelek előbeszédben is

remekül működtek K. úrnál, még az ujjaival sem kellett elmutogatnia azt).

– Pénzt kínálok, és nem kérek cserébe semmit.

K. úr röhögésre húzta száját, egy kis köhintés formájában valami előtört belőle, amit már rég nem érzett. Nagyon ismerősen csengett neki ez a név, mintha hallott volna már róla. Másodpercek alatt zajlott le mindez.

Semmi sincsen ingyen, áldozat nélkül semmi sem hullik csak úgy az ember ölébe. Az ördöggel pedig nem üzletelünk. Ehhez hasonló gondolatok röpködtek a poros koponyában.

K. úr válaszolt volna az idegennek, de már nem volt mögötte, sem előtte. Furcsa, különös, rejtélyes. Most ezek futottak át rajta. Eseménydús napnak néz elébe, mormolta magában, majd elveszve futkosó gondolataiban, rálépett az előtte sétáló nő sarkára. Megbánó tekintet, válaszsóhaj.

A munkahelyén nem tudott koncentrálni, a reggel történeteket élte át újra és újra. Mi lett volna a válasza? Rábólint? Igen, nem? Hiszen nem kért volna cserébe semmit. Valóban? Mit veszíthet? De mégis, ha ő az ördög? Vagy ez valami viccesnek szánt tréfa? Látott már sok ehhez hasonló videót az interneten. Megtréfálják, a végén a kamerára mutatnak, majd közösen röhögnek egyet totálplánba. De itt nem volt se kamera, se közös röhögés. Elfelejtették talán? Nem volt eléggé meglepődve, így végül nem válogatják be?

Megváltozhat egy nap alatt minden? Rengeteg kérdéssel nézett szembe K. úr, a munkával elmaradt. K. úrnak eszébe jutott a családja: nem éheznek, van minden nap meleg étel az asztalon, ruha is elég, cipő sem szakadt. Kell jobb? Egy nap azt olvasta az interneten, hogy egy lottónyertes egy év után hajléktalan lett. Ő nem akart erre a sorsra jutni. A hétvégi családi ebédeknél ez sokszor volt téma: betennék a bankba, a kamatokból pedig élélnének. Vagy albérletbe fektetnének, mindig van rá kereslet a fővárosban.

Egy hét telt el, K. úr nem haladt a munkájával, csak ezen a különös reggelen járt az esze. Meg lehet őt idézni? Végül is nem kér cserébe semmit. De mennyi pénzről van szó? Meg kellett volna kérdeznie. Száz forintért nem barátkozott volna az ördöggel. Aztán itt egy pillanatra megijedt. Van az a pénz, amiért igen? „Nem kérek cserébe semmit” – visszhangzott a fejében.

Munkahelyi mosdó, olcsó szappan, koszos tükör. K. úr előtte állt, sóhajtott, kiment a mosdóból, visszaült a számítógép elé.

A második héten változatlan a helyzet. A napok ismétlik önmagukat. A harmadik héten viszont valami megváltozott K. úr tekintetében. A munkanapját a mosdóban kezdte. Az egyik irodista egy halk mormogást hallott a mosdóból, de mire benyitott, K. úr megvetően nézett a tükörbeli képmására. Az izzadságot törölgette homlokáról, az irodában pokoli hőség volt.

- Téged kereslek, a főnök szólt, hogy menj be hozzá!

Zuhany

*És megannyi gondolat,
és megannyi kérdés,
és és és...
sosem ér véget a pillanat,
melyben magam vagyok
a vízcsepp, s másodpercek alatt
hullok alá saját testemen.*

Összeér

A Tóth Árpádon sétáltunk ketten.
Kezünk egymás mellett, de távol.
Messze még a hajnal, egyre
Csak megy le a Nap.

Különböző fák, különböző színek,
Egyik kopasz, őszülő, a másik
virágzó pompában hajlít ívet.
E kettő felettünk összeér.

Az árnyékukból ki mondja meg,
Melyik ez, melyik amaz?
Ki a lentet vizsgálja, igazán lát.
Ki a fentet bámulja, vak.

Lábunk alatt betonrepedések,
Melyben rózsaszín virágfolyam
Csatornafeketébe torkoll.
Senki nem tudja, honnan ered.

Kezünk otthon összeér,
S ki mondja meg,
Hogy hasonlítottunk-e
Körutunkhoz?

APÁTI GABRIELLA

Varázslat

1.

Rebeka az erdő szélén, egy kis patak partján magányosan álló, apró házban lakott, évtizedek óta egyedül. Szeretett itt élni, szerette a szabadságot és a körülötte élő természetet.

Derékig erő, őszülő haját sohasem kötötte össze, szabadon úszott mögötte, amikor sietett. Hosszú, bő ruháját színpompás foltokból varrta, színes tarisznyájába gyógynövényeket gyűjtögetett, ezekből főzeteket, krémeket készített. A gyümölcsökből és bogyókból lekvárt és szörpöt főzött, amit olcsón árult a közeli kisváros piacán. Sokszor ajándékozott belőle olyanoknak, akiről tudta, hogy segítséget szenvednek.

Nyáron mindig mezítláb járt, sem a frissen levágott tarló, sem az erdei avarban megbúvó éles vesszők nem sértették fel a lábát. Ősszel a színes, lehullott levelek között kószált, télen magas szárú cipőjében gázolt a hóban, és barna télikabátjában, vastag, kötött sáljában, bojtos sapkájában különös jelenése volt a rengetegnek.

Az erdőt legjobban tavasszal szerette. Március közepétől, amikor a hó már elolvadt, minden reggel ott állt a frissen zöldellő mohaszőnyegen, bámulta a fák hatalmas törzsét, üres ágait, várta a rügyeket, az erdő ébredését. Délutánonként, amikor szép idő volt, keresett egy tisztást, csukott szemmel élvezte a lemenő nap sugarait, amelyek egyre melegebben simogatták az arcát.

Az esőcseppek muzsikájára mindig táncra perdült, és a falevelekkel együtt ringatózott a szélben. Vihar idején a háza ablakából figyelte az egymásnak feszülő fekete

felhőket, a csapkodó, dühös villámokat. Féltette a fáit, amelyek recsegve-ropogva hajladoztak az erős szél karjai között.

Minden nap megölelte az erdő legöregebb fáját, a százéves tölgyet, ami egy tisztás szélén állt, és magába szívta a fából áradó életerőt.

Az erdő állatai sokszor meglátogatták, ha segísége volt szükségük. Nyulak és nyestek, rókák és vaddisznók békésen sétáltak az udvarában, nem szaladtak messzire, amikor a közelükbe lépett. Madarak kerestek ennivalót a madáretetőiben. Ősszel a kertje végében járták el násztáncukat az őzek és a szarvasok.

Amikor valami felzaklatta, a fák között járkált, és hallgatta az erdő neszeit: a madarak ezernyi hangját, a szél susogását, a bogarak zümmögését, a vadak óvatos motozását. Ez mindig megnyugtatta.

2.

Samu bátor kisiú volt, most mégis nagyon félt hazamenni. Tudta, hogy szülei nagyon mérgesek lesznek, ezért úgy döntött, hogy világgá megy. Ebéd után hazaindult, mert tudta, hogy olyankor még senki sincs otthon. Amikor hazaért, gyorsan kidobálta a hátizsákjából a tankönyveket, a kulcsát megtöltötte vízzel, és gondosan betette a zsákjába a névnapjáról megmaradt csokikat, a bátyja bicskáját, egy madzagot, egy vastag pulóvert, és az alvó maciját. Aztán elővett egy írólapot, és nyomtatott betűkkel ráírta: VILÁGGÁ MENTEM!

Már két éve tanult furulyázni, nem sokat gyakorolt, de néha játszott a galamboknak, a pókoknak, a szomszéd néni foltos cicájának, amikor senki sem

hallotta. A furulya most az íróasztalon hevert, csak az alsó széle kandikált ki a rádobott könyvek alól. Samu dühös volt, mert a hangszer miatt kapta a figyelmeztetést, amiért a szünetben elővette, és hosszan fújta, ugyanazon az egy hangon, hogy idegesítse a többieket. Kihúzta a könyvek alól, mérgesen félredobta, aztán mégis betette a hátizsákba az alvós maci mellé, majd az írólapot az üzenettel az asztalra tette, még egyszer körülnézett a lakásban, és kilépett az ajtón.

Az utcán körülnézett, hogy merre induljon világgá. Balra a kisváros központja volt, arra nem ment, mert félt, hogy összefut a bátyjával, aki ilyentájt szokott a gimnáziumból hazajönni. A másik irányból a szomszéd néni közeledett, nem akart vele sem találkozni, mert tudta, hogy nagyon sokat fog kérdezősködni. Így végül a városka szélén fekvő kis erdő felé indult el.

Jó félórája gyalogolt már, de az erdő még mindig nagyon messze volt, és ő egyre fáradtabb lett. Gyorsított a léptein, hamarosan futni kezdett, közben kerülgette a munkából hazasiető embereket, az iskolatáskát cipelő gyerekeket. A város szélén megállt és visszanézett. Megkereste szemével a távolban levő házukat, búcsút intett, és továbbindult.

Már jól látta az erdő szélén magasodó fákat, csak egy mezőn kellett még átvágnia. A mezőt nemrég kaszálták le, a letarolt fűben egy-két kikerics virított, hirdelve, hogy az ősz megérkezett színeivel, hangulatával. Samu már nem szaladt, hanem lassan kerülgette a kék és a lila virágokat. Alig negyedóra múlva megérkezett az erdő széléhez, és a természetes nyíláson belépett a fák közé.

A tisztáson a kora őszi napsütés titokzatos félhomállyal fogadta a kisfiút. Keresett egy kidőlt fát, ráült, és lóbálta a lábait. Elővette a megolvadt csokoládét, és elkezdte majszolni, közben azt kereste a szemével, hová tudna kunyhót építeni. Lekászálódott a fatörzsről, a lábával kimérte a házikó helyét, majd elkezdett egyforma vastagságú ágakat gyűjteni. A gallyakat összekötözte, megpróbálta a földre állítani, de sem a kezével, sem a bicskával nem tudott olyan mély gödröt ásni, amiben a botok megálltak volna.

Lassan sötétedni kezdett, az árnyak megnőttek, és az erdő egyre ijesztőbb lett. Samu kétségbeesetten próbált valamit a feje fölé építeni, de sehogy sem sikerült. Sírva a földre dobta az összekötözött faágakat. Tehetetlennek, kicsinek érezte magát. Nagyon hiányzott a családja, de eszébe jutott a büntetés is, ezért tudta, hogy jól döntött, amikor eljött otthonról. Megrázta magát: a nagyfiúk nem sírnak. Tisztában volt vele, hogy a teljes sötétség előtt olyan helyet kell találnia, ahol elalhat. Összeszedte a hátizsákját, és elindult az erdő közepe felé. Húzta maga mögött az összekötözött gallyakat is.

Az erdő közepére érve megtalálta az erdő öreg tölgyfáját. A fa hívogatóan nyújtogatta az ágait, mintha jelezni akarná, hogy lombja alatt nyugalmat talál. Az összekötött gallyakat a fa alá rángatta, száraz avart szórt rá, és összekucorodva ráfeküdt. A hátizsákját a feje alá tette párnának, a vastag pulcsival betakarta magát, és az alvós macit átölelve mély álomba szenderült. Észre sem vette, hogy a sötétség élni kezdett, rókák és nyestek indultak vadászni, őzek és szarvasok mentek inni a patakhoz, és vaddisznó családok túrták az avart.

3.

Rebeka későn ébredt. Megmosakodott, megfésülködött, felöltözött, és egy kosárral a kezében elindult, hogy az erdő túlsó felén, az óriásira nőtt sombokrok érett bogyóit leszedje. Kedvelte a somot savanykás, fanyar íze ellenére, minden évben ízletes dzsemet és finom szörpöt készített belőle.

Békés volt az erdő. A fák levelei már sárgulni, barnulni kezdtek, némelyik már ledobta magáról színesedő lombruháját. Rebeka elgondolkozva lépegetett a frissen lehullott levélszőnyegen, a magasban csiripelő madarak kísérték. A bokrok között az asszony lábujjhegyre állt, először a magasból szedte le a megérett bogyókat, majd a bokor alsó részét fosztotta meg érett gyümölcsseitől. A madarak a lepetyogott somszemeket hangos veszekedéssel csipegették fel.

Amikor végzett, karján a kosárral elsétált a berek széléig, kibújt a fák közül a mezőre, és a kisváros felé tekintett. Megvetően nézte a városka idegesen futkosó lakóit. Megcsóválta a fejét, hátat fordított, és hazaindult.

A szél hirtelen feltámadt, erősen hajladozni kezdtek a fák ágai, a délelőtti nap fekete felhők mögé bújt, csípős hideg levegő váltotta fel az őszi meleget, és csepegni kezdett az eső. Rebeka látta, hogy nemsokára kitör a vihar, ezért sietni kezdett.

4.

Samu átaludta a délelőttöt. Arra ébredt, hogy csöpög rá az eső, és a ruhája átázott. Egyre jobban fázott. Felült, megette az utolsó darabka csokit, megitta a kulacs alján az utolsó korty vizet, aztán szorosan magához ölelte a maciját. Nemcsak a hidegtől, hanem a félelemtől is

remegett. A szél erősen rázta a feje fölött a tölgyfa ágait, a tegnapi barátságos, ölelő gallyak ijesztő óriássá nőttek. Az eső jéghideg volt, a sötét felhőkből villámok csapkodtak mindenfelé, a levelek pedig mintha suttogtak volna a feje fölött.

A kisfiú felpattant félelmében, begyömöszölte a vizes macit a hátizsákba, és elkezdett szaladni arra, amerre az erdő végét sejtette. A vizes avarban sokszor megcsúszott, elesett, de gyorsan felugrott, és szaladt tovább.

Nemsokára meglátta az erdő szélét. Minden erejét összeszedte, futott, hogy minél gyorsabban megszabaduljon a rémséges vihartól és a félelmetes fáktól.

Kifutott a fák közül, oda, ahol egy kis házikó állt. Belesett az ablakon. Egy ősz hajú asszony az asztalnál ült és bogyókat válogatott. Samu már nagyon fázott. Beletúrt a hátizsákjába, hogy kivegye a pulóverét, de nem találta. Ezért kipakolt mindent, kifordította, de nem volt meg. Ekkor került a kezébe a furulya. Forgatta, nézegette, még mindig mérges volt rá, hogy ennyi bajt okozott, mégis behunyta a szemét, szájába vette, és játszani kezdett rajta.

A zene a csukott ajtón át beszűrődött a házba. Az asszony meghallotta, letette kezéből a gyümölcsöket, behunyta a szemét, az asztalra borult, és zokogni kezdett.

5.

Samu megsajnálta a síró asszonyt, és belépett a házba. Az asszony nem mozdult. A kisfiú közelebb lépett, és megsimogatta kócos, ősz fejét. Rebeka felnézett, csodálkozva nézte a talpig vizes kisfiút a furulyával a kezében.

- Ki vagy te? És mit játszottál?
 - Samu vagyok. Eljöttem otthonról, mert rosszat csináltam. Csak egy dalt játszottam, ami a fejemben van.
 - Eljátszanád még egyszer?
 - Nem tudom. Csak jöttek a hangok egymás után.
 - Gyönyörű volt. Mintha az erdő kelne életre a dalodban. Zúgtak a fák, jajongtak, mint amikor a szél játszik velük, ahogy most is, a viharban. Hallottam az őzeket, a szarvasokat, amint harcolnak egymással. A vaddisznókat, ahogy túrják a földet. A kis rókakölyköket, ahogy játszadoznak. Hallottam a madarak szárnyának csapkodását a fák felett. Hallottam a búcsúzó, álomba készülő természetet.
 - Varázsolni akartam, azért játszottam a furulyámon.
 - Varázsold. Idevarázsold az erdőm minden hangját, Samu!
 - Te ki vagy?
 - Rebeka vagyok. Itt élek az erdő szélén. Gyűjtögetem a bogyókat, a gyümölcsöket, etetem a vadakat, és csodálom az erdő minden szépségét. De te csupa víz vagy! Adok valami száraz ruhát, főzök neked egy teát, aztán lefekszünk aludni.
- Lassan besötétedett. Rebeka átöltöztette Samut, közben elkészült a kamillatea, és kent a kisfiúnak egy nagy szelet lekváros kenyeret. Samu az ágy szélére ült, de minduntalan lecsukódott a szeme. Az asszony finoman lefektette és betakargatta, a hintaszékből őrizte a kisfiú álmát.

Hajnalban Rebeka mozgolódásra ébredt. Kinézett az ablakon és látta, hogy emberek közelednek a háza felé. Ránézett a kisfiúra, aki mélyen aludt az ágyában, magára terített egy kendőt, és kilépett az ajtón.

– Mit keresnek erre? – kérdezte a hozzá lépő férfitől.

– Elszökött egy nyolcéves kisfiú, őt keressük.

– Samu? Nálam van, benn alszik az ágyon. Tegnap este erre tévedt, befogadtam.

A férfiak közül egy kétségbeesett asszony szaladt Rebekához.

– Itt van? Nincs semmi baja?

– Nincsen, talán csak megfázott a tegnapi esőben.

– Hála Istennek!

Az anya követte Rebekát a házba, és meglátta az ágyon nyugodtan alvó kisfiát. Leült mellé, elkezdte simogatni. Samu álmosan kinyitotta a szemét és felnézett. Amikor meglátta édesanyját, arca felragyogott, és befészkelte magát az ölébe. Az anyja csak annyit súgott neki: nagyon szeretünk, majd hálásan Rebekára nézett.

Az asszony teavizet tett a tűzhelyre, és kérte a kisfiút, hogy búcsúzóul játsszon a furulyáján. S amíg vártak a teára, Samu elővette a hangszert, lehuntya a szemét, és csak játszott hosszú percekig át. A két asszony áhítattal hallgatta a furulyán megszólaló erdő hangjait.

Megitták a teát, Samu felöltözött, és édesanyjával kézen fogva hazaindult. Rebeka az ajtófélfának támaszkodva nézett utánuk.

– Ez tényleg varázslat volt! – mormolta maga elé.

A kisfiú mosolyogva hátrafordult, és addig integetett, míg eltűnt az asszony szeme elől.

Az igazi ajándék

Mara egy kisvárosi bérház második emeletén lakott. Kétszobás lakása egyik szobáját nappalinak használta, a másikban az ágya volt, egy öreg fotel és a televízió. Az utcára néző erkélyt néhány piros muskátlis virágláda díszítette. Tavasztól őszig gyakran üldögélt ott, délelőttönként a kisgyermekes anyukákat nézte, ahogy sétálnak a babakocsikkal, délutánonként az iskolából hazatérő gyermekeket figyelte, este pedig a kutyasétáltatókat kémlelte az erkély korlátján át. Pici konyhája volt, de ritkán főzött már, a szociális gondozók hozták az ebédet minden nap. Az adagok túl nagyok voltak, így hétvégére is maradt mindig az ételből. A lánya havonta meglátogatta az unokákkal, nála töltöttek néhány órát, aztán hazamentek.

Minden reggel nyolckor ébredt, az ágyból nézte meg a híradót, majd ráérősen megreggelizett, elmosogatott, és lement a sarki kisboltba vásárolni. Mindig sétált egyet a parkban, miután megvette azt a néhány dolgot, amire szüksége volt. Minden délután háromkor kávé főzött, amelyet kitöltött egy porcelánkészlet utolsó két megmaradt csészéjének egyikébe, leült a fotelbe, és elkortyolgatta néhány keksz kíséretében. Esténként megterített, megette a vacsoráját, majd elmosogatott, megfürdött, és befeküdt az ágyába. A hétvégék is ugyanígy teltek.

Február közepén kezdődött a változás. A híradóban egymás után jöttek a hírek a víusról, a járványról. Képeket mutattak külföldi országokról, a haldoklókról és a betegekről, a maszkos emberekről, a kihalt utcákról és a csendes városokról. Látta az emberek

szemében a félelmet, a rettegést az ismeretlentől. Mindez azonban nagyon távolinak tűnt.

Március közepén felhívta a lánya. Ráparancsolt, hogy ne menjen az utcára, ne sétáljon a parkban, ne vásároljon. Aggodalom volt a hangjában. Persze, ő nem vette komolyan az egészet, továbbra is vásárolt és sétált minden nap. Az egyetlen társasága a szomszéd kisfiú volt, akivel minden reggel találkozott. A gyermek mindig hangosan köszönt neki, és mosolygott, amikor elment mellette. Néha a táskáját is felcipelte az emeletre.

A férfit először a parkban látta meg. Komótosan bandukolt, úgy támaszkodott az esernyőjére, mint egy sétatotra. Leült egy padra, és elővett egy újságot. Mara kíváncsi volt, ezért elment a pad előtt, de az öregúr nem nézett rá. Az asszony jól megnézte, aztán továbbment, néhány nap múlva már el is felejtette.

Április első napjaiban az erkélyen üldögélt, amikor a mellette levő lakás erkélyajtaján kilépett a férfi. Meglepődött. A fiatalok, akik régebben ott laktak, kertés házba költöztek, a lakás hónapok óta üresen állt. Meleg volt az idő, az öregúr kihozott egy széket, leült, és az utcát figyelte. Az asszony alaposan megnézte, tetszett neki, de látta, hogy szomorú. Ettől ő is elszomorodott. Áthajolt a korláton, és köszönt neki. Az öregúr meglepődve fordult felé, bólintott, majd felállt, és bement. Mara napokon keresztül nem látta.

Néhány nap múlva, egy délután, amikor kiment levegőzni, az öreg már kinn ült, és olvasott. Mara szándékosan nem nézett felé, nem akarta megzavarni. A férfi szólította meg. Elmondta, hogy a fia már régen könyörgött neki, hogy költözzön be a városba, eddig nem akart, most jött a vírus, így nem maradt más választása.

Minden héten bevásárolnak neki, meleg ételt hoznak, de nagyon egyedül érzi magát. Mindig mindent csak a kilincsre akasztanak, de nem jönnek be a lakásba. Sokáig beszélgettek a magányról, a családról, az életről, és bár mindketten nagyon fáztak, megvárták, míg rájuk sötétedik, csak azután mentek be.

Ezután minden délután az erkélyen találkoztak. Egymás mellé húzták a székeket, csak az erkélyeket elválasztó üvegfal volt közöttük. Régi filmekről, színészekről, könyvekről beszélgettek. Fájdalmakról, veszteségekről társalogtak, örömöket osztottak meg egymással.

Egyik reggel, amikor Mara vásárolni indult, a kilincsére kötözve három szál tulipánt talált. Nagyon megörült, annak ellenére, hogy egyértelműen látszott, hogy a parkból szakították. Mosolyogva tette vázába, de a férfinak nem szólt róla, hogy megtalálta. Ettől kezdve minden reggel talált valami ajándékot a kilincsre akasztva. Mindannyiszor hálásan gondolt a férfira, de nem köszönte meg neki.

Egy április végi reggelen egy nagy csokor orgonát talált a kilincsen. Mara úgy gondolta, hogy ideje megköszönnie, ezért főzött egy kávét, és átkopogott a szomszédba a két csészével. Az öregúr behívta az asszonyt, a nappaliban leültette, és teasüteményt hozott. Mara többször belekezdett, hogy megköszönje az ajándékokat, de a férfi mindig a szavába vágott, és másról kezdett beszélni. Látszott, hogy zavarban van. Az asszony nem erőltette tovább, megköszönte a vendéglátást, és hazament. A kilincsen reggelenként továbbra is ott lógtak az ajándékok, és a délutáni beszélgetések is ugyanúgy folytatódtak.

Néhány nap múlva a férfi felvetette, hogy vacsorázzanak együtt egy közeli kisvendéglőben. Az asszony megörült neki, hosszasan készülődött. Karon fogva elsétáltak a vendéglőig, de csalódottan látták, hogy a vírus miatt zárva van. Mara ezért áthívta magához a férfit. Megterített, és minden ételt, ami csak otthon volt, kitett az asztalra. A férfi egy üveg pezsgőt hozott át, azzal koccintottak.

Az italtól teljesen feloldódtak. A rádióból andalító zene szólt, és az öregúr felkérte Marát táncolni. Egyre szenvedélyesebben ölelte az asszonyt. Hosszasan táncoltak, majd nevetve leültek a kanapéra. A férfi nem engedte el, simogatni kezdte az arcát, végül megcsókolta. Mara döbbenten nézett a férfira. Meglepte a csók és az érzelmek, amik elöntötték. Régen érzett már ilyen melegséget. Az öregúr az asszony döbbenetét félreértette, bocsánatot kérve felpattant, és átviharzott a lakásába.

Másnap reggel az asszony arra számított, hogy nem talál többé semmit a kilincsen, de egy rózsza virított az ajtón. Idegesen várta a délutánt, hogy beszéljen a férfival, ám aznap a szomszéd erkély üres maradt, nem jött ki a férfi beszélgetni.

Napokon keresztül csak az öregúr motozását hallotta a falon keresztül, de nem találkoztak. A férfi csak a meglepetésekkel jelezte, hogy gondol rá, de már nem ült ki hozzá délutánonként. Mara kétszer is becsengetett hozzá, de nem nyitott ajtót. Elhatározta, hogy ha személyesen nem tudja elmondani, mit érez, akkor leírja. Egy illatos levélpapírt vett elő, amit évek óta különleges alkalomra őrizgetett. Piszkozatot írt, többször összetépte, végül leírta az érzéseit:

Kedves! Hiányoznak a délutáni beszélgetéseink. Hiányzik a lénye! Ne haragudjon rám, hogy azon az estén olyan távolságtartó voltam. Mentségemre szolgál, hogy régen táncoltam és régen csókoltam. Az érzések, amelyeket felébresztett bennem, megdöbbsentettek, ezért viselkedtem így. Nem gondoltam, hogy ennyi idősen még nőként tudok szeretni egy férfit.

Köszönöm az ajándékokat. Ezek tudatják velem, hogy még nem mondott le rólunk. Nem tudom, hogy milyen lehet a jövőnk, de szeretném ezt Önnel megélni, táncban, csókban, beszélgetésekben.

Szerelemmel: Mara

A levelet bedobta a postaládájába, és várt, de napokig nem jelentkezett a férfi. A virágok, édességek mindennap ott voltak, de személyesen nem kereste őt.

Mara már lemondott róla, amikor egyik reggel becsöngetett a férfi, kezében a levéllel. Odalépett az asszonyhoz, és szó nélkül megölelte. Sokáig álltak az ajtóban összeölelkezve, amikor Mara a férfi válla fölött meglátta a kisfiút. A gyermek kezében egy rózsa volt, ami egyértelműen a parkból származott. Állt és csodálkozva nézte őket. Az asszony elengedte a férfit, és lehajolt a kisfiúhoz. A fiú könnyes szemmel nyújtotta át a rózsát Marának.

– Ezt miért kapom? – kérdezte az asszony.

– Mert olyan tetszik lenni, mint a nagymamám, aki nagyon hiányzik. Ezért hoztam mindennap az ajándékokat. Remélem, örült neki a néni!

Mara döbbsenten nézett a gyermekre, majd a férfira, aztán elnevette magát.

– Igen, örültem mindennek. Köszönöm! Neked köszönhetem a legnagyobb ajándékot is! – és a férfira mutatott, aki semmit sem értett az egészből.

TÓTH LUCA FIORELLA

Vörös

Rozsdafarkú madarat keresek a fügefán,
De még mindig nem tudom, pontosan mit is keresek.
Letört cseresznye ágon, feketerigó énekel,
Valami vészjósló dalt kesereg.
Esőerdőt hallgatok, mint szaggatja a vihar,
S hullámokat simítok bőrömmel,
Megölhet, amikor csak akar.
Valamit éreznék már, ami szor,
Valamit, ami a borult égen honol.
Víz szakad szét, most szívemet csavarja a fájdalom,
Éjszaka tengerén ringatózik arcod, lágy karomon.
Boldogtalanul, boldogan, valami rázza testemet,
S ha nem vigyázol, majd ez okozza vesztemet.
Ketté csuklik gerincem, valami hasadozik,
El laknék a mellkasodban, de a szívem még mindig
utánam kapálózik.
Valami választ kérnék az álmokra, meg a bűntudatra,
A vörös égre, a csillagokat felriasztva.

Minden

És ezen a világon minden a mi kényelmünket szolgálja,
A korlátok, a bicikli utak, az úton a lyukak,
Hogy legyen miben elveszen a kerék, s a tudat,
És a lyukban a víz, ami utat mutat,
Nekünk, hogy legyünk, hogy növekedjünk.
S nekünk, ahogyan növekszünk, nem lesz már több gát,
sem otthon,
ahová hazatérjünk.
Nem lesz másra szükség, csak időre,
Hogy helyre hozzuk a dolgokat, amiket elrontottunk,
Hogy felépítsük a Házakat, amiket leromboltunk.
S mikor Felemelkedünk, nem lesz már semmi,
Semmi, amiben többet kéne lenni,
Többet annál, mint amiben most is vagyunk,
Többet annál, minthogy a szívünkben lakunk.

A Nap

Félmeztelenül fekszünk egy tejfehér felhőn,
Megrészegetve képzelünk fényes csillagokat oda, ahol
sohasem voltak.
Édes szavakat kecsegtet nekem nyelved,
és kellemes mézet csöpögtetsz végig torkomon.
Körmeimmel vések bőrödre véres rejtekeket,
a szürke falak közt el ne véssz.

Védtelenül, egymásba burkolózva hazudjuk el
önmagunkat, egymásnak.

Egy szép, narancs hajnalon halok majd meg,
vastag karod súlyával a mellkasomon, s azt mondom
majd, „olyan szép”, és te tudni fogod,
s hagysz majd menni messze.

Lelkünk apró, száraz virágokká porladnak együtt,
S te velem jössz...

LUGOSI CSENGE ANNA

Sötét falak között

Szagok vonzottak a házba,
Nagy, fehér, ígéretes.
Romlott étel, halál szaga,
ez vonz minket...természetes.

Elhanyagolták már régen,
a csendre pókháló került,
egy asszony miatt, fent a képen,
holtteste egy kádban feküdt.

Férje sötét szobában ült,
arcán undor, minket figyelt,
keserűség, szíve kihűlt,
vagy kiabált, vagy énekelt.

Olyan mint mi, azt mondta
inkább vadász, mint áldozat.
megesküdött a csillagokra,
mégis várja a kárhozat.

Zene rezgett körülöttünk,
egy szolga remegve szólt,
erről suttogott fölöttünk:
a lady zongorája volt.

Akkor az úr gödröt ásott,
mély, ismerős sírt a földbe,
göröngyök, mint baljós varjak.
szálltak föl a levegőbe.

Sebbel-lobbal eltemették,
üdvözülj, korán halt holt.
A virágokat rávetették,
felragyogott kint a félhold.

Mégsem haraphattunk bele,
valahogy élt, úgy festett.
A kövön volt már a neve,
de járva töltötte az estet.

A mellkasán a vérfolttal,
fehér ruhában suhan el,
arcán néma sikoly a dal,
az úr hiába énekel.

Mi egyszerű lények vagyunk,
de valami nem volt rendjén,
félteni kezdtünk hogy meghalunk,
a meggyilkolt asszony testén.

Mindennek megvan az ára,
az úr ekkor sem nyughatott,
sötét falak közé zárva,
tükröket tört, jajgatott.

Mikor elhagytuk a házat,
ezt a férfit láttuk állva,
testét, immár üres vázat,
késsel szúrta utoljára.

A halál itt másképp volt,
átkozottak...szívük jeges.
eladott lelkük beszorult.
Cseppet sem volt természetes.

A dögök jó barátai,
bomló tetemben rabok,
csak így tudtunk választani,
elkotródtunk mi: kukacok.

Madár

*Bárhol legyek, képzeletben
Madárrá válok,
Elrepülök hozzád,
Ablakodhoz szálllok,
Ha meglátlak, újra
Ember leszek én,
Úgysem hagysz állni
A szobád küszöbén.
Megölelsz hosszan,
Én sem engedlek már,
Reggelig biztos,
Hogy nem leszek madár.*

HAJDÚ ERZSÉBET

párnám alá

olyan érzékeny már a nyár
sietnie is kell
mert éjszakái után nyújtózik az ősz
ma sűrű felhőit takaróként húzta magára
szürke szomorúsága rám meredt
pihegve futni kezdett aztán
mintha hosszabban esett volna el
mégis a remény felfakadó fehérségében maradok
és a párnám alá teszem a napok aprócska magját
a levendula-illatú emlékeket

csak az eső

kint csak a kihalt
esti utca szuszog
meg az eső hangja
csillagokig ér a sötétség

aztán szétszakadnak a felhők
és az égi sarló sápadt fényében
minden csak mélyebbre szépül
szelíd a levegő
akár az anyacsók
majd a függöny pillanatnyi tánca után
figyelem hogyan válik feszessé
az éjszaka csönd-requiemje

A szél hozta

A csillagszemű madárról mesélt,
meg arról, hogy az Isten szeret,
értettem én akkor
a két hang közötti részben anyám imáját
ahogyan özönlött a nyár asztalán át
keresztvetés után, kenyérszegés előtt.

Akkor még szőlőt is rakott élém keze.

Örök-tűnő az ő fénye már,

könnyű, szép derűje elröppent madár
de üzenete tág szemű emlék
ebben a szőlő nélküli télben
keresztvetés után, kenyérszegés előtt.

esik

az ősz ma lelassította lépteit,
hisz nem várják,
nem siet,
a szél is leány-szelíd lett

de az eső ólom-gömbje
legördülésre vár, és
a tél ezüst sirálya
repülésre kész

előrántják a hangot
a lúdbőrös cserepek
most élni még
gyorsan, vadul

s ne nézd, hogy a sötétben
álmodban áznak
a vágtaó napok és éjek
ne nézd, milyen törékenyek,
s egyszer az égig érének

változás

a nyár az őszre gondol már
gyorsabban szökik a halkuló nappal
és hamarabb köszön a sápadt este
aztán kibomlik az éj fekete kötele

visszhangja kelt a csendnek
úgy feszül mint zárt rugó
s a magára maradó elmereng
közben szájából kiszakad
az „Uramisten, segíts meg”

a sokszínű emlékekből élő
napjai pattannak mint a buborék
a tavaszok is csak lombtalan visszatérések
most lassabban lép
s az út egyre rövidebb

pillanatra

reggel megfőztem a kávé
majd elnevetgéltem a rigóval
és ahogyan hozzám ért
a színes napsugár
apró virágokat ringatott
két szemem tükre alatt
csak egy pillanatra
röpke pillanatra
összerendeződött a világ
aztán a mulandóságba mégis
beleborzongott a határ

csak hangulat

ismerős ez a téli világosság
a kertek mint kimosott lepedők
ha esne a hó
fehértégüket sokszoroznák

ilyenkor még a várakozásnak is
zenére emlékeztető hangja van
megáll a csend
csak az árnyék megy tovább
ilyen lehet a bepólyált boldogság
kisgyermek-álma ébredés előtt

esti béke

árok szélén szűnik a pipacsszirmok láza
legömbölyített az ég
csendesek a csillagok
lassan minden összebékül
elmúlik megint egy nap

összetereled még a lézengő világot
elfelezed amid van
de annak örülsz ha nem látja senki sem
amikor kezded megremeg
és nem oldódik a mozdulat csomója
szétmaszatozol a megmohásodott ábrándokat
majd elbújsz lágy-tollú álmaidba

átváltozás

éjjel a fenyő
ha senki se látja
bárka lesz
de nincs rúdja
se lapátja
néha valami
csobbanástól riad
s megtorpan körülötte
ijedten a hab

SZÉKELY EMŐKE

Csigalépcső

Dalma mindig lifttel járt. Félt a csigalépcsőtől, számtalanszor elképzelte, hogy le fog esni, majd négy emeletet gurul, amiből csak kettőt fog érezni, félúton ugyanis eszméletét veszti, majd, míg leér, meghal. Fölfele is lifttel ment, hisz ugyanúgy elképzelte, hogy felér mondjuk a harmadikra, majd megbotlik, gurulni kezd lefele, valahol eszméletét veszti és csak a teste ér a földszintre. A lifttől nem félt, a technológiában jobban bízott, mint a saját lábában.

Egy éve lakott az impozáns házban a központban. Szerette a lakást, a mennyezet olyan magasan volt, mint egy palotában, ez különösen tetszett neki, kivéve amikor villanykörtét kellett cserélni, akkor átkozta a plafont, a házat, meg magát is, az egyötvenkettőjével nehéz volt elérni a három méter magasan lévő csillárt. Azon kívül minden rendben, szokta mondani, a fürdőszoba, konyha modern, az ágy selymes és hatalmas, a szoba közepén a zongora. Nem mintha játszott volna rajta, de ott volt. Néha ránézett, eszébe jutottak azok az idők, amikor vastaps zárta a fellépéseit, de hol volt az már?

Pontosan három éve, öt hónapja és tizenkét napja nem nyomott le egyetlen billentyűt se. Akkor volt ugyanis a baleset, koncertről ment haza, a taxis nem figyelt, frontális ütközés, sérültek, halottak. A keze szilánkokra törött, az ujjai nem voltak a régiek, műtétek, gyógytorna, depresszió, majd költözés, új élet, tele nagyjából

semmivel. Imola, a pszichoterapeuta, javasolta, hogy a zongorát ne vigye magával az új házba, zárja le a múltat, lépjen előre, de mit tud ő? Semmit. Egy pszeudotudomány pszeudopéldánya ne okoskodjon neki.

Dalma minden hétfőn kilenc óra tizenhét perckor hagyta el a lakást, három perc múlva a buszmegállóban állt, tíz előtt kilenc perccel pedig belépett Imola várótermébe. Sok hete így volt ez. Nem azért, mert ő akarta, hanem azért, mert mások akarták. Az anyja, az ügynöke, aki még mindig hitt abban, hogy felépül, aztán színpadra lép, meg sokan mások, akiket vagy ismert, vagy nem, de akik ismerték őt és úgy viselkedtek, mintha tudnák, hogy mire van szüksége. Azt gondolják, hogy a pszeudotudomány pszeudopéldánya megment, vagy mi - hisztizett sokszor. Nem is vette komolyan a beszélgetéseket, Imola türelmét és idegeit rendszeresen próbára tette, aztán amikor depressziómentesnek nyilvánították, ahogy szokta mondani, akkor hangosan nevette, hogy az csakis az ő érdeme, ő birkózott meg magával, nehogy már a pszeudotudomány pszeudopéldánya vigye a babérokat. Elég, ha viszi hetente a pénzt, nem?

Nos, azon a bizonyos hétfőn is kilenc óra tizenhét perckor bezárta az ajtót és a lift felé ment. Nyomta a gombot, semmi. Újból nyomta, semmi. Izzadt. Gomb. Semmi. A lépcsőn nem akart menni. Arra gondolt, hogy felhívja a rendelőt és azt mondja, náthás, akkor ülhet a kanapén egész nap. De ez hazugság. Na és? Más is hazudik. Telefon, hívás, kanapé, majd huncut mosoly, hogy ugye, túljárt mindenki eszén, még a liftén meg a lépcsőén is.

Nagyjából negyven percig ült a fürdőkádban, a telefonját nyomkodta egy ideig, majd kiszállt, kedvenc tréningjébe bújt, töltött magának egy kis konyakot, a poharat rátette a zongorára. Nézte hol az aranybarna italt, hol pedig a fekete zongorát. Egyből bevágta a pálinkát, a konyhába rohant, elvette az egész üveget, töltött még egy féldecinyit, azt is magába öntötte, aztán felnyitotta a hangszert. Előbb csak végig simította a billentyűket, majd lenyomott egy re-t.

-Re... Relive, relief, recover... - mondta.

Leült és játszani kezdett egy egyszerű darabot. Most már az üvegből ivott, átélte a zenét, újból ivott, újból zenélt. Nem ment simán, de ment.

Amikor abbahagyta, jócskán volt ital benne. Kuncogott, majd egyet gondolt és kiszaladt a lakásból, le a lépcsőn, ki az útra, be a sarki kis boltba, meg se állt csak amikor ismét a házban volt. A lifthez ment, nyomta a gombot. Semmi. Újból nyomta. Semmi.

A francba, gondolta, lefele sikerült, felfele is menni fog. De nem ment. Reszketett, nyivogott, arra gondolt, hogy segítség kellene, például jó lenne egy szerelő, aki a nyavalyás liftet megjavítja. Leült a földre és várt. Azt, hogy mit, vagy kit, nem tudta, de várt. Közben hívta az anyja, lerázta, nem volt kedve hozzá. Kicsavarta a konyakos üveget, meghúzta, kellett a bátorság. Azon tűnődött, hogy vajon miért nem jön senki az épületbe, csaknem egyedül lakik itt... Nem, nem, hisz ismerte látásból a kontyos vénasszonyt a földszintről, a harmadikról a házaspárt és nagyjából ennyi. Rájött, hogy fogalma nincs, hogy kikkel lakik a házban. Nem is érdekel - motyogta és ivott tovább. Az üveg lassan kiürült, Dalma egyedül beszélt és még mindig a lépcsőházban ült. A

kezeit nézte, megszámolta a műtétek hagyta hegeket, biztatta magát hol arra, hogy menjen már fel a lépcsőn, hol pedig arra, hogy zongorázzon, hisz meg az, végre megy.

Éjfél körül nagyon fázott már. Részeg volt, éhes és fázott. Ekkor döntött úgy, hogy a fene egye meg, felmegy a lakásba. Bizonytalanul lépkedett, számolta a lépcsőfokokat, harmincnyolc, harminckilenc, majd megbotlott és hiába szorította a korlátot, zuhant lefelé.

Dobozok

Öt nagy dobozt cipelt be a postára. Öt kartondobozt, olyanok voltak, mint az összes kartondoboz a világon. Na jó, majdnem az összes. A cicomázott, nem is igazi kartondobozt nem tesszük a kartondobozok halmazába, csak azokat, amik egyenruhát viselnek. Barnát, ragasztószalaggal.

Félig felfogta, hogy most valami hrabali helyzetben van, félig viszont nem. Az egyik agyféltekéje azt magyarázta neki, hogy az, amire most készül, minden abszurd helyzetet fölülmúl, sőt, azt sugallta, hogy forduljon meg, vigye a dobozait és húzzon onnan, menjen, meneküljön. Bárhová. A másik agyféltekéje szerint viszont maradni kellene, elvégezni azt, amiért ott állt a posta épületében.

A koszos ablakon át próbált egy másik helyiségbe kukkantani, de csak a saját arcát látta, talán nem is koszos

ablak volt, hanem egy koszos tükör. Igen, a kedvenc agyféltekéi ezen is vitatkozni kezdtek, ő csak állt, tépte a zöld pulóver ujjait, gyűrte a tenyerében. Nem mintha ez segített volna, de azért megpróbálta. Az ablakra, vagy tükörré nézett megint, a szemei beesve, arca sápadt. A szokásos, semmi extra.

-Csomag feladás?

-Igen.

-Belföld?

-Nem, külföld.

-Ezt meg ezt tessék kitölteni. Személyes adatok, feladó neve, címe, telefonszáma, a címzett neve, címe, telefonszáma.

Leült a kis asztalhoz, a nyomtatványokat forgatta. Aztán nézte a dobozait, újból tépte a zöld pulóver ujjait, lassan a térdéig értek, nem érdekelte. Mindkét agyféltekéjétől megkérdezte, hogy mit írjon a nyomtatványokra, most bezzeg egyik se pofázott semmit, csend volt.

-Segítek. Ide az ön neve kell. Meg a címe.

-Ez megy, ez nem gond.

-Akkor mi a gond?

-A másik fele. A címzett is én vagyok.

-Rendben. Ugyanaz a név. És a cím?

-Nem tudom.

-Ország, város?

-Fiú, leány, állat, növény, tárgy, összeg - nevette, tépte a pulóvert.

-Melyik országba mennek a csomagok?

-Nem tudom.

-De kérem, hát hová küldi?

-Haza.

-Az meg hol van?

-Nem tudom.

-Egyáltalán mi van a dobozokban?

-Az életem.

Az agyféltekék csendben maradtak, a posta alkalmazottja csendben maradt, ő is csendben maradt, az egész postán akkora csend volt, hogy hallani lehetett, ahogy egy könnycsepp a zöld pulóver bal ujjára pottyant.

ÉLES ANETT

Ébredés

Párát lehelt a reggel az avarra.
Egy levélkupacon dermedt csend pihent.
A csorba nap szikrái darabokra
hullva pocsolyákba gyűltek idelent.

Még csak megmoccant itt-ott az ébredés,
halovány hold fényét kívánva vissza,
és zsibbadtan szendergett az ölelés,
faágra röppent egy billegő trilla.

Egy tócsában megmosta kerek arcát
a nap; öreg házra lustán pislogott,
és bőkezűn ontotta színaranyát,
vén üvegszemeire csókot lopott.

Majd cipők kopogtak, siető léptek;
a gyárkémény füstje oly messzire szállt;
hajnali robottal indult az élet,
sok szemben rég megfakult álmot talált.

Érintések

Kezednek selyme simít lágyan hullámot
testemen, érzem a rezdülő húrokat,
ahogy felfutnak a gerincemen végig,
bizsergő dallamot alkotva fejemben.
Kint a csicsergő percek is megpihennek.
Csend van, csak az agy dalol színes éneket
kezednek kottái alatt. A sóhaj is
félve éledez, nem akarván megtörni
a pillanat lepkeszárnyú rezdülését,
mit az érintésed rajzolt a szívembe.

Egyedül

Patakban fáradt nap fénye csillan,
indul a reggel, s vacogó kabát
ringatja gyermekét lassan a parkban,
és álmodja vissza rég otthonát.

Kakaó melege száll, ahogy érzi
a gőzölgő zsemléknek friss illatát,
hallgat a csöndben, és mint aki félti,
szorítja magához a csöppnyi fiát.

Régmúlt időket idéz meg a hangja,
de sóhajba fullad a keserű szó,
fáj még a lelke, de nincs, aki hallja,
őszülő fejére lehullik a hó.

Vézna karjával egy sálat ölelget,
nincs benne senki, csak összetekert,
selymesen puha és sokszínű gyolcsa
keserűn elnyelt könnyeket rejt.

Látod, kedves

Látod, kedves, napsárga hajnalt
követve rózsaszín alkonyon
hogyan duzzad patakból folyóvá
ereimben a szívdobbanás;

a holdsugár vállamon pihen,
és szemedből lobbanó fénnel
hűvös éjszakán forró csókot
pirít arcomra a szerelem;

látod, kedves, surran az idő,
és évekké nőnek a percek,
belesimulnak tenyerünkbe
áldottan a szelíd holnapok.

DR. MÓZES DÓRA NIKOLETTA

Időmúlás

Elmúlik a csend
Elmúlik száz jövő
Rakoncátlan kisgyerekként
Fut tova az idő.

Állok némán
Karom tettekre tétova
Lehajtott fejjel
Könnyekkel küzdve
Reszketek.

Fájó jelen a mosolygó múlt
Elvetnéd, de nem tudod
Cipeled magaddal puttonyként terhét
Feletted örökre ott susog.

Ráncatlan ezernyi arc
Töretlen lendület.
Kit még nem fárasztott belső harc
Küzdés és rémület.
Fiatalként rohan az idő
Magad csak ülsz szekerén
Észreveszed, mikor ledob Isten,
S már nem hordoz vén tenyerén.

Gurultak el gyöngyök e futásban
Ám a lánc mégis szép maradt
Hiányzó gyöngyeidnek nyoma
Szívedben csillogva ott ragadt.

Hazatérés

Legördült egy könnycsepp.
Nem. Nem a fájdalom. ...
Bántja szemem a Fény.
Felhőtlen az ég, így láthatom.

Kavicsokat rugdos lábam
Egy ősi ritmust játszva,
Elillant reményem, vágyam,
Egyedül, de haza találtam.

Otthonomba, hol a szelíd
magány átölel
Félszegen simítva vállam.
Állok, előttem örvény,
Hol kevesen állnak bátran.
A belső erő megtart,
Ha össze is roppanok,
Reményvesztett. Szomorú.
De maradok, aki vagyok.

HADNAGY ESZTER

23

Mindenből ünnepség lett - gondolta
és kiszórta a hamut az ablakon.
Ki mondta, hogy nem hagyunk magunk után nyomot?

Sírfelirat

esetlegesen hivatkozott paragrafuspontok
visszahivatkozása

Visszatárgyiasulni egy transzcendens állapotból

Amit most csinálsz, az nem fontos. Néztem rá, két
szemem helyén a mondat. Nem segít.
Nézett rám.
“Fogytál, kisebbek lettek a melleid.”
A szenvedés jeleit kereste. Belső tépelődés jelét, a jelet,
hogy nem vagyok képes másokat táplálni.
“Fogytál, kisebbek lettek a melleid.”
“A nem megfelelő helyről vettem el.”
Ezt kellett volna mondanod.

Férfiak acidon

Az argót ismerik, de azt nem, amit helyettesít.
Egy szimbólum szimbólumába szerelmesek.
Behelyezik a kintit.
Intrúzió.

Letiltott gyümölcs.
Isten ott van.
Mutatom neki hol.
Becsukja a szemét.

Szent és profán

Üvölt. Sikít, ahogy a torkán kifér.
Puha kötőszövetek, inak feszülnek.
Hasamba pici buborékok, ahogy hallgatom.
Semmit sem akartam még ennyire,
Csak templomban, mise alatt enni.

Biztosan törölni kívánja?

“Nagyon könnyű megölni a macskákat.
Vidéken fogyó eszközök.”
Nézem az írszed.
Visszatükrözi a napfényt, irizál.
Folyékony méz meg
“Borostyán”
- a beceneved a telefonomban.

Nagyon könnyű megölni a macskákat.
Ezt én is így gondolom.

Meg azt is, hogy
Egyiptomban szent állatok.
Ha fekete és átmegy előtted,
Balszerencséd lesz. (Mindig becsukom a szemem.)
Famulus.
“Személy állandó segítője, segítsége,

jobb keze.”
Hogy mindig a talpára esik.
9 élete van.
Lehet soha meg se hal.

Önálló,
Makacs,
Magának való.
Bátor, vad.
Nem tudják, mitől dorombol.
Meg hogyan.

De télen felnyalja a fagyállót a kocsik alól.
És azért hal meg, mert szereti az édeset.
Szenved.
Fáj neki.
Görcsöl, tekeredik, görnyed.

Mindegy.
Tudod te is.
Nincs pénzem, hogy állatorvoshoz vigyelek.

CSÁKVÁRI ÉVA

Más szemmel

A tenger hullámai szelíden csapódtak a lépcsőnek, mintha újra és újra megpróbálnának felmenni rajta. A part zsúfolásig megtelt fürdőruhás emberekkel, akik mielőbb hűsíteni akarták magukat a kristálytisza vízben. A közeli büféből divatos slágerek szóltak, a zene betöltötte a kikötő nyugodt öblét. A fekete kormoránok a part közelében üldözték zsákmányaikat, hol a víz alatt, hol felette, riadalmat okozva ezzel a gyanútlan fürdőzőknek, akik ijedtükben hangosan felsikoltottak, ha egy madár a közelükben bukkant fel a víz alól. A magasban a sirályok kitárt szárnyakkal köröztek, megtörve a felhőtlen égbolt vakító kékségét. A nap békésen gyönyörködött a látványban.

A part melletti padon egy fiatal fiú ült, törölközőjével állig betakarózva, és mereven a földre szegezte a tekintetét. Mellette, jobb oldalán – nagymamája –, egy szép arcú, hetven év körüli hölgy aggódva nézte a fiút. Arcvonásain látszott az arisztokratikus, finom úri neveltetés, haját kis, laza kontyban a tarkójára tűzte, barna, mandulavágású szemei szomorúságot tükröztek. Előttük állt a nagyapa, és az unokát nézve, halkán egy gyerekdalt énekelt. A fiú meg sem mozdult, szeme mereven a semmibe révedt. Állkapacsa gyakori megfeszítése jelezte, hogy közel sem olyan békés a hangulata, mint az, első pillantásra tűnt.

A közelükben álló pocakos férfi lopva nézte őket.
– Biztosan beteg ez a fiú, talán szellemi fogyatékos lehet
– gondolta. Sajnálatot érzett. Egy pillanatra eszébe jutott gyermekkora. Az osztályában is volt egy ilyen furcsa szerzet: gyakran befelé fordult, olyankor órákig senkivel nem beszélt. A tanárok különként kezelték, a gyerekek pedig kiközösítették. Most belé mart a lelkiismeret furdalás, az a kellemetlen, lelkén dörömbölő érzés, mint amit akkor érzett, amikor nem védte meg a fiút az osztálytársak csúfolódása elől. Gyáván cserbenhagyta, mert félt, hogy a többiek őt is kiközösítik. Egy idő után a fiú eltűnt az osztályból, senki nem hiányolta. Megszólalt a hajókürt. A pocakos férfi megszorította a lépteit, és szalmakalapját a fejébe nyomva, elsietett a kikötő irányába.

A padtól néhány méterre, a betonra terített kockás pléden egy kisgyerekes család feküdt. Az apuka a babát szórakoztatta egy sárga, sípolós gumikacsával. Az anyuka egy ideje a fiatal fiút és a nagyszüleit nézte.

– Elkényeztették azt a gyereket, most meg ott ugrálnak körülötte – mondta halkán a férjének, aki egy pillantást vetett a padon zajló jelenetre, majd visszafordult a kislányához.

– A mi gyerekünk sosem lesz ilyen agyon dédelgetett. Nézd meg, egy szót sem szól, csak nézi a földet. Szegény öregapja meg égeti magát azzal az énekléssel – tette hozzá egy lenéző mosoly kíséretében az asszony. Nem szeretett elkényeztetett gyereket látni, mert mindig eszébe juttatta, hogy ő sosem kapott figyelmet a szüleitől. Pedig mennyire szerette volna! Eleinte

lerontotta a jegyeit, hátha a szülei felfigyelnek rá, vagy esténként tanulnak vele, de nem így történt. Apja a rossz féléves bizonyítványa láttán azt mondta: „Te bajod, majd sehova sem vesznek fel, mehetsz takarítónőnek, mint a drágalátos nagynénéd.” Az asszony sok módszert kipróbált, mire rátalált a megoldásra, ami a szülei figyelmét végre ráirányította: betegséget színlelt. Kezdetben csak megjátszotta, hogy beteg, de aztán olyanná vált számára ez az érzés, mint a drog: függő lett, ami felnőtt korára komoly problémát okozott neki. Férje szerelmének és türelmének hála, leszokott a figyelem kikényszerítésének e beteges formájáról. Szeretettel nézett most a párjára.

– Gyere drágám, menjünk fürödni! – állt fel a nő.
– Megsimogatta a férje arcát, és szorosan ölelte magához a kislányát.

A padon a nagypapa abbahagyta az éneklést, és a közeli fa árnyékába húzódott. Egy középkorú férfi kíváncsian kérdezett tőle valamit, de az, csak a fejét csóválta. A nagymama továbbra is az unokája mellett ült, és folyamatosan beszélt hozzá. A fiú néha bólintott, de tekintetét nem emelte fel a földről.

A pad másik oldalán két lány napozott. Bőrük fényesen csillogott, falatnyi fürdőruhájuk láttatni engedte idomaikat. Egy idő után mindketten hasra fordultak. A szőke, lófarkas lány feltette a napszemüvegét, és olvasást mímelve, a fiút és a nagymamáját nézte. – Szegény fiú, biztosan szerelmi bánata van – gondolta a lány. Szerette volna megsimogatni, magához ölelni a fiút, és elmondani neki, hogy a fájdalom egy idő után tompul. Át szerette

volna adni a tapasztalatát, azt, amin ő az elmúlt félévben átment. Sokáig hitte, hogy megtalálta élete szerelmét. Őszintén kitérta a lelkét a szerelmének, boldognak érezte magát, feleségül akart menni hozzá, gyerekeket szülni, családot alapítani, de a fiú egy szombat esti bulizásról hazafele menet, váratlanul azt mondta neki:

– Nekem ez nem megy veled! Túl jó vagy hozzám, nem érdemellek meg.

A lány sokszor látta már filmekben, hallotta már történetekből, hogy ez a mondat, a felelősséget és őszinteséget nem vállaló emberek szájából hangzik el. Akkor könnyörögni akart a fiúnak, hogy ne hagyja el, vagy dacból azt mondani: igen, szerintem sem jó ez a kapcsolat, engedjük szabadon egymást, de csak annyit válaszolt:

– Rendben, minden jót neked. – Aztán hazament és telesírta a párnáját, másnap és még a következő hetekben is. Úgy érezte, valami végleg elszakadt benne. Neki az a fiú volt a minden, a jövő, a szerelem... és váratlanul vége szakadt. Nem voltak jelek, elhidegülés, megcsalás, semmi. Csak az a bántó, gyilkos mondat: Nekem ez nem megy veled.

Őszinte együttérzéssel nézett a nagymamája mellett ülő, még mindig törölközőbe takart és szótlanságba burkolózó fiúra.

A büfében a pultos vágyakozva nézte a két napozó lányt. A terasz kiürült, ezért megengedhette magának, hogy egy kicsit pihenjen. Hátát az italhűtőnek támasztotta, úgy helyezkedett, hogy a lányokat láthassa. – Nekem már rég nem volt dolgom, ilyen feszes bőrű, fiatal „húsokkal”. Harminc év házasság után már csak a

szemem legeltethetem rajtuk. Sosem kezdenék ki egyikkel sem, lehet, hogy nem is tudnám mit kezdjek velük – gondolta, kicsit elszomorodva. Pedig kísértés akadt bőven. Sok lány felkínálta már magát neki. – Az én időmben még nem voltak ilyen szabad erkölcsök, ennyi piás lány, aki az elfogyasztott alkohol hatása alatt kikezdett velem. – A családi béke azonban többet ért számára a veszélyes, futó kalandoknál. – Nézni azért szabad – gondolta a pultos, ám amikor a lányok bementek a vízbe, új bámészkodni való után nézett. Ekkor akadt meg a szeme a tikkasztó melegben törölközőbe takarózó fiún és a mellette ülő nagymamáján. Egy darabig figyelte őket. Csodálkozva ismerte fel a fiúban a tegnap esti vidám srácot, aki a barátnőjével üldögélt a büfé teraszán. Felfigyelt rájuk, mert egész este vizet ittak csak, pedig több órán át ültek kézen fogva.

A fiú próbálta összeszedni a bátorságát. Tudta, hogy el kell mondania a nagyanyjának az igazat. Nem mert ránézni, csak a levegőbe suttogetta:

– Nem érdemlem meg, hogy boldog legyek... én okoztam anya halálát.

A nagymama arcán a fájdalom hirtelen, mély barázdákat szántott.

– Baleset volt, drágám.

– Nem, nagy! Ha nem kértem volna meg, hogy vigyen el edzésre, akkor ez nem történt volna meg.

Az idős asszony megfogta a fiú kezét és szeretettel simogatta. Mindketten arra a napra gondoltak, ami örökre megváltoztatta az életüket. A nagymama a lánya vérbefagyott testére, amint az útszélén, a törött autó

mellett feküdt. Az ütközéstől kirepült a szélvédőn és rongybábúként feküdt a beton úton. Több, mint egy hosszú éve, minden este ezt az emlékképet próbálta eltüntetni magából, de nem halványodott. Minden este ugyanúgy fájt így látni az ő kicsi lányát, egyetlen gyermekét. Pedig másképp szeretett volna emlékezni rá. Vidám, mindig jókedvű lényét akarta felidézni magában, de az az utolsó kép, ott a véres betonon, erőszakosan tartotta fogva az elméjét. Talán, ha Dani unokám, nem fordult volna ennyire befelé, könnyebb lenne felejtetni – gondolta az asszony. Mindketten hallgattak egy darabig, majd a fiú felemelte a fejét és nagyanyjára nézett:

– Nagy, te miért nem haragszol rám, amiért ezt a tragédiát okoztam? Látod apa sem jön ide hozzám, csak nagyapával beszélget. tudom, hogy mindenki rám haragszik. Jogosan. Ezért nem jár nekem a boldogság, nagyikám – mondta a fiú.

– Dani, drága kisunokám! Senki nem haragszik rád! Nagyon szeretünk. Az, hogy miért történt ez velünk, csak az Isten tudhatja. Mindenkinek fáj, de el kell fogadnunk. Nekünk te lettél a szemünk fénye, szeretnénk, ha boldog lennél. Mondjuk azzal a kislánnyal, akivel tegnap este láttunk a büfében.

– Láttatok?

– Persze! Meglestünk a bokor mögül – tette hozzá cinkos mosollyal az asszony.

A fiú hálásan ölelte magához a nagyanyját. Az apa és a nagyapa megkönnyebbülten egymásra mosolygott.

A kikötőben megszólalt az induló hajó kürtje. A sirályok felrebbentek a vízről, a kormoránok a közeli

szikla felé vették az irányt. A tenger hullámai lágyan ringatták a kikötőben horgonyzó hajókat. A nap békésen gyönyörködött a látványban.

Az áradat

Beborít a rosszkedv,
magam sem értem, hűz lefele,
mint a vízbe esett ólmot az áradat.
Kétségbeesetten kapálódzik lelkem,
hogya a felszínre kerüljek,
ne vesszek el a piszkos habok alatt.
Hol a tegnapi öröm, jókedv és élni akarás?
Alkotni, tenni, teremteni
Hová lett a varázs?
Tegnap még bepólyált az öröm,
puha, csiklandozó izgalmával,
ma meg versenyt futok
a gonddal és a letargiával.
Ki győz ? Ki marad a piszkos ár felszínén?
Veszítsem el lelkem, vagy legyek mindörökre én.

NÉMETHI ZSÓFIA

*A kapcsolatról, ami az íráshoz fűz:
Hét éves lehettem, amikor az irodalom óránk közben azon kezdtem gondolkozni, milyen csodálatos is lehet egy fogalmazás segítségével több emberrel is kapcsolatba lépni. Üzenetet közvetíteni. Onnantól egészen nyolcéves koromig csak a naplómbe írtam, egyre hosszabb, összefüggő mondatokat. Eleinte, amíg nem tudtam igazán betűket formálni addig jellemzőbb volt, hogy szóban szerkesztettem meg gondolataimat. Emlékszem nyolcéves lehettem szintén, amikor először éreztem az alkotás örömét. Kisgyermek gondolatmenettel filozofálgattam első irományomban, amin sokan meglepődtek. Akkortól számítva, amikor valaki megkérdezte, milyen hivatást szeretnék azt feleltem: „Író nő szeretnék lenni!” Egy évvel rá a kedvenc tantárgyammá is az irodalom vált. Tízéves voltam, amikor először kipróbáltam magamat egy fogalmazás pályázaton. Visszanézve tapasztalatszerzésnek végül is jó volt. Emellett azzal szórakoztattam magamat, hogy a magyar dalszövegeket figyeltem és próbáltam abban a műfajban újat létrehozni. Egy évvel voltam idősebb, amikor a regény írás kezdet érdekelni. Később amikor a tizenkettedik életévemet betöltöttem elkezdhettem írni a Cicc Macska magazinba. Ahol a tini rovatban riportokat készítettem a cica tartó barátaimmal, és ezek kerülhettek nyilvánosságra. Emellett versenyeken pályáztam, mint az*

írásaimmal, mint a rajzaimmal. Volt, hogy helyezést is értem el, de a lényeges kitűzésem mindegyiknél az volt, hogy tapasztalatot nyerhessek, a próbálkozások által. Tavaly, amikor tizennégy esztendő voltam indultam a debreceni Egyetem által hirdetett országos versenyen. Amitől tartottam, hogy pályázzak-e, hiszen emellett azt is tudni lehetet, hogy nem lesz korcsoportokra tagolva. 2000 mű került beküldésre, emiatt a szortírozást összesen 3 rosta segítette. Szerencsére sikerült eljutnom a döntőig, ahol 20 alkotásból Bereményi Géza és Háy János döntött a győztes kilétéről. A mai napig hálát adok érte azoknak, akik támogattak, és buzdítanak, hogy ne hagyjam abba. Hiszen még mindig úgy képzelem el magamat tizenöt éves fejjel, az életem ezen területén, mint amikor kisgyermek éveimet éltem.

Beszélgetés egy múltban élővel:

Társalgás Petőfi Sándorral

Elhívott a költő, képzeletbeli fellegei közé. Ahogyan emiatt átszaladtam a sorok között, kik körülvettek, mind elgondolkodtak gyorsaságom jelentőségén. Miközben én már rég egy kávézó asztalánál ültem. A kiválasztott személy társaságában valódi feloldódás érdekében készültem, hogy rendeljek magamnak egy könnyű kávé. Minek kettőnk között szólva inkább képletes milyensége számított volna. Viszont diák korom miatt elutasították a kihozatalát. A cselekedetre helyettem egy szokatlan hang válaszolt, mire sokan felkapták a fejüket. Legfőbbképpen az édesanyák, vagy esetleg már nagymamák voltak lelkes közönsége. Suhogó hang hallatszott. Egyre csak hangosította magát, ahogyan eldőlt, és felváltották

egymást a lapozás által. A számok egyre csak csökkentek, visszaszámoltak. Színe egyre csak kezdett jobban világítani fehérségével. Megálltak. Kiöltözve állt előttem, miként rápillantottam. Stílusa udvarolni kezdett, bár még nem is olvastam el mondanivalóját, hiszen még csak a papírt kémleltem. Olvasni kezdtem, és egy másik világ tárult ki előttem, melyben riportot készítettem a tanult alannyal.

Első kérdésem az volt hozzá, hogy: „Amikor 1824-ben elköltöztek Kiskunfélegyházára, miért érezte úgy egyből, hogy haza érkezett?”

Válasza a következő volt: „A közeg, ami onnan túl körül vett harmonikus volt lelkemmel. Kiteljesedtem általa.

Emiatt verseimben esztet a városkát neveztem én szülőhelyemnek.”

Ilyen nagy embereknél mindig érdekel miként érték el azt, amit. Emiatt következő kérdésem így szólt:

„Emlékszik rá miként dőlt el, hogy életét a költészetnek szánja?”

Engemet még az iskolai esztendőkből kezdet el érdekelni az irodalom. Ahogyan megtanultam igazán a nyelvet, felfedeztem benne a folyamatosan élő virágot, ami újra és újra köl nekem.”

Akik nem is ismerik igazán valószínűleg azok is sejtik, hogy nem volt egyszerű élete. Az előző kérdésemhez fogózkodva tettem fel a következőt: : „, Milyen volt az út amin végig kellett vándorolnia a későbbi sikerekért?”

Tizenkilenc esztendő voltam amikor bekerült A Borozó című költeményem az Atheneumba. Ami egy szerep vers. Sokszor költöttem már ebben a műfajban, hiszen szeretem a szívemből kimaradt érzéseket megélni.

Negyedik kérdésemben a következőket fogalmaztam meg: „Efféle készsége tükröződik vissza abból is, hogy helyét keresve tizenhat évesen elgyalogolt szülővárosából (miképpen Ön hívja), Budapestre. -Ez a történet édesapja hirtelen megszegényedése után volt. Tanulmányait a későbbiekben folytatni kezdte, míg ez az akadályozó tényező közvetlenül is megállította. Még sem engedte. Műveltségét az olvasás által sajátította el. Mit gondol a mostani évtized gyermekeit is akár megfigyelve, teremthetnek maradandót ettől függetlenül a művészetben?

Igaz barátom, név szerint Arany János tanári hivatása miatt több tapasztalattal bír ezen tájon. Még is, amit én éltem meg miáltal kiteljesülhettem az az alázatosság miből születik a kitartás. Egységélményét még is a tehetség nyújtja, amivel a jó Isten megajándékozott. Ezzel a kinccsel mindenki rendelkezik, külön-külön tájon.

Visszagondolva ezáltal a kérdésre kapott válasz által lettem több a beszélgetés után. Nehéz volt megkérdezni tőle, végül még is megtettem. Hebegve-habogva így feleltem: „Mi az a legfőbb tanulság miszerint leélte életét?”:

Leült a csönd asztalunkhoz kisidőre, majd odébb vonult hiszen csak megfigyelni jött. Így válaszolt kérdésemre:” Az örök változásban, mely bizonytalanított engemet, Isten nyújtott menedéket. Ő teremtett engem a természet tövises vadvirágának, s feladatommak, hogy vezessem a népet egy jobb világ felé.

Elgondolkodva, így kezdtem érdeklődni: Az elmondottakra engem a „A XIX: század költői” című

verse emlékeztet. - Újságoltam neki gyorsan, hiszen nemrég tanultuk az iskolában, ismét. Úgy érzi sikerült ezt betartva léteznie? Kívülről úgy tűnik minden megadatódott mire vágyott, hiszen nem párnák között nyugodót bele az élet öröknek hit elmúlásába, hanem a csatatéren.

A válasz ekképpen szólt: Igen, immáron hálával idézek fel minden egyes pillanatot összefoglaló történeteimből, mivel látom az ok-okozatukat.

Eleinte tiltott boldogságforrására is kitértem e-tájon a beszélgetésben: „Szendrey Júliával, későbbi feleségével való kötődésére is így emlékszik vissza a kezdetekre?”

-Igen, hiszen ennek következményeképpen rügyezett ki az eddigi reszkető bokor. S a megtapasztalt hűség festette harmonikussá az évszakok váltakozását, még ha összfel mindig aggódtam is.

Hosszasan töprengtem rajta még is mit kéne utoljára zárásként megérdeklődnöm tőle, végül erre jutottam.: „Milyen érzést keltelt, hogy fentről látta feleségét tovább lépni?”

Fogalmazása igazán figyelemkeltő volt, ami meg így szólt: Fájdalmasan érintett miként érzékelttem ledobta az özvegyi fátyolt kedvesem. Amikor a csatatéren elhullottam, ő még mindig várt haza felé. Helyettem örökítette meg a napok ihletését, a „Naponként árvább” című naplójába. Melynek magában még címe is nagy jelentéssel bír. Későbbiekben kiadására került sor. Sokan valótlannul azt hiszi, ezzel a tettevel próbált bizonyítani. Viszont az igazság, hogy a hír komorsága felfalta. A korai nyitottság ellenére is egyet éreztünk, még akkor is örökké szerettük egymást. Mint ahogyan a számunkra kiadott, koltói kastélyban eltöltött, nászutunkon írtam is meg. A „Szeptember végén” című versemben.

A kellemes társalgás hamar félbe kellett, hogy szakadjon hiszen a tanárnő kiábrándított. Kérdezett valamit. Hirtelen ráeszméltem egész órán ezen a már kivitelezhetetlen interjún morfondíroztam.

Mennyei vigyázás

Az égen betűk, gondolataim papírra vetem

Kulcsot nyújtva életemhez.

Mennyei, titokzatos csillag ihletett.

Ritmussá kiegészült sorait

Énekelem :-sorsom ajándék elemeit.

A hit bársonytakaróként ölel át,
S még a bánatos éjszakát.
Ott a nagyvilág,
Rajtam áll a nagy utazás.

Dobbanó, mindent jelentő szívverés.
Élet, ami múltó, s ugyanakkor nemes
Életcél, - szerezni emlék ékességeket,
Ékszeres dobozban tárolni, mint az emlékezet.
Élvezetesebb az idő, ha imádsággal nézed tündöklését.
Hidd el lehetséges, varázslatos valósággá válhat, ami
egyszer titokként benned élhetett.

A hit bársonytakaróként ölel át,
S még a bánatos éjszakát.
Ott a nagy világ,
Rajtam áll a nagy utazás.

Az égboltra pillantva, keresve,
Iránytűt nyújt kezembe.
Az életben kóborolva, vándor lelkem megnyugvásra lel
vele,
Keresd őt, ha eltévedtél,
S melengeti kezedet.

TAPOLCZAY – KISS JÁNOS

NE KÉRD TŐLEM

Ne kérd tőlem azt, hogy ne szeresselek,
Ne kérd tőlem azt, hogy ne keresselek,
Ne kérd tőlem azt, hogy elfelejtselek,
Mert ha megteszem, félelmelem leszek.

De kérd tőlem, hogy szeresselek,
Kérd tőlem, hogy keresselek,
Kérd tőlem, hogy ne felejtselek,
Mert ha megteszem, egy lélek leszek
veled.

S most ténfereg a szó, reszketeg,
s átölel az éj, lázas beteg,
s búja súlya nyom – tán ez az utolsó;

Künn a téren tangót táncolnak,
surranó árnyak; ketten, mégis egyek,
ha hívsz, megyek,
s az érzelmek leláncolnak.

Add a kezéd kezembe , s
jövök, ha terelsz ,
s ha hívsz,
behunyt szemmel is követlek.

Halkul a zene alig-dallama,
sajog a szív, dbben-dobban ,
halk dana,

elül a lárma,
a szerelem álma,
végtelenbe öltözik a szó,
s csak egy, egy van, mi kimondható:
szeretlek, s kellesz nekem,
mélységes mély verem,
s ha nem tetszik, verem,
lúktet a vér, nézek, de nem látok,
mi ez, ha nem átok?

Ott vagyok veled,
árván és sután,
némán és bután;
s azután ?

Megfogom kezéd , s
behunyt szemmel vezetsz ,
látsz , s
játszi szívem érzi:
szerelmünket őrzi.

NÉMETH SZILVIA

Nagyanyám arca

Magam zártam be magam

Mellkasom ketrecébe

Örökké valaki mással

Köldökzsinór-mágiával

E kör megtörhetetlen

Nagyanyám arcát viselem

Sóhajai bennem szakadtak

Velem bármit megtehetsz

Erre átkoztak ősök ajkai

Apám helyett apám lettél

Idézve ős-gyötréseket

Szeretnék egyenest, spirált,

Haladást üres kör helyett

Öntudatlan moccanok előre

Enyhülés és kín násznyoszolyáján

Múltam kényszerzubbonyában

A fájdalom csak díszlet

Megszokott színei tapétázzák

Jelenem falát bíbor fénnyel

Velem bármit megtehetsz

Más vagyok, mint a boldogok

Csecsemőjünkkel büszke mellükön

Az én mellemen fájdalom ül

Nem tudom, meddig bírom

Hogy belém marsz apám helyett

Ez csupán kölcsönhatás

Valami a helyére pattan

Mint kard a hüvelyben

Mint te bennem

Tisztelet nélkül

Arcomba nevetve

Mint kín a lelkembe

Végzetlenül

Én kérem, ismerős

Én kérem, s minden ő

Velem bármit megtehetsz

Én csak sírok

De a körben maradok

Veled

Én csak sírok

Magamba zártam, magamba zárlak

S magammal tévesztelek

Magam-ura hatalmam ruháztam rád

Mint anyám, anyja, s az ő anyjuk anyjai

Rád hallgatok magam helyett

Fájdalom, fájdalom örök körei

Roncsolják belsőmet

Fáradok, elég, elmegyek
Kitaszít és átkot szór rám önnön kezem
S ezért újra felkelek, lázadok
S gyűlölöm, és átkozom
Magamgyűlölő önmagam arcát
Semmibe veszem
Gyengeségét kinevetem
Mástól várni, hogy szeressen?
Reménytelen
Nincs kiút
Minden mozdulat
A kör ölében születik
A kör univerzumában
S csak halálában szabadul
Velem itt bármit megtehetsz

Hiába mondom, valóságom
Leolvad lelked páncélján
Átkozlak: elfordulsz, ha sírok, mégis

Magam fordulok feléd könnyeimmal

És csak kutatlak, fejtegetlek

S könyörgök éónok óta

Kérem és mondom

Hogy hallj,

Hallgass

Láss

Hallj

Hallgass

Láss

Kérlek...

Könyörgök...

Nem teszed.

Velem bármit megtehetsz.

Beiszom a fájdalmat

Benne fürdök tisztára

Könnyem mossa el

A hezitálást a parton

A hideg vízbe bámulást
És a gyors szívdobbanás
A víz alatt

Letépem a tapétát
S alatta falak, a téгла...
És a jelent a múlt habarcsa
Gyúrja egyneművé
Nagyanyám fájdalmát
Arcommal
Apám hidegségét
Hangoddal

Múltamból épültem
De a mester falakat bonthat
Elég e falakból
E körből, archból
Életarcú halálból
Feladom

Ha fájdalom, hát fájdalom

Törje, rongcsolja, formálja

Nyissa a kört spirálba

Változzon arcom a sajátommá

Mikor valaki majd

Meglát benne engem

A ketrecet kinyitom

S csak az léphet majd be,

Óvatos, puha, szerető léptekkel

Egymás kertjét gondozni

Aki hall,

Hallgat

Lát

Kérdez

Hasonnemű

Kíméletes

S én is

Az lehetek

S velem csak azt teszi
Amit én egészként kívánok
Engedek
Ámen

Személyiségfejlődés

Fertőzött légyraj remegett
Ibolya-álmaim felett
Megporzás nélkül száradnak el
S csókot váltva a tudómmal
A levegő ódon vágyakat permetez
Nyálkahártyám múlttal borítva
Az idő kése a jelenbe karcol
Új mintázat a régivel harcol
Hamis, de ez a rigolyás Élet
Olykor kifogy az ötletekből

Elhervadt vágyaim komposzt-ágya

A jelent körbetrágyázza

Vajon lesz még tavasz

Ebben a földben?

Helyükön feszül a talajra

A cinizmus fekélyes vászna

Rothadó testükkel

Édes keserűséggel

A cél nélkül való értelem

Megfejtetlen hieroglifái

Jelen ütemét dobogtatja

A mögötte rejtező

Fájdalomköszörű lendül újra

S fejtegetem már éónok óta

Mi feloldhatatlan az elme vizében

Milyen apró és milyen hatalmas egyben

Ez a világnak mindegy ős-varázslat

Mi feldereng olykor a bőr alatt

Tartalom

<i>BIHARI ENIKŐ</i>	3
<i>JUHOS VIKTOR</i>	12
<i>MONOSTORI ANDRÁS ISTVÁN</i>	16
<i>BAJZIKNÉ PANNI</i>	20
<i>KABDEBON JÁNOS</i>	25
<i>LÉNÁRT BÉLA</i>	50
<i>SZŰCS GYÖRGY</i>	74
<i>TÓTHNÉ BATA BEÁTA</i>	79
<i>ILISICSNÉ CSÁSZÁR RITA</i>	88
<i>KRIKOVSZKY PÉTER</i>	92
<i>LAKATOSNÉ BUNGÓ IBOLYA</i>	114
<i>LEHOCZKY TAMARA</i>	119
<i>HENNY LAMPRINI</i>	126
<i>BARTALIS ZSÓFIA</i>	137
<i>SZABÓ ANASZTÁZIA</i>	158
<i>MATILDA HOFFMAN</i>	161
<i>SOLTI MÁRTA</i>	175
<i>VEL'KÁ DÓRA</i>	191
<i>OPAUZSKI NORBERT</i>	206
<i>APÁTI GABRIELLA</i>	211
<i>TÓTH LUCA FIORELLA</i>	224
<i>LUGOSI CSENGE ANNA</i>	226

HAJDÚ ERZSÉBET.....	230
SZÉKELY EMŐKE.....	237
ÉLES ANETT	243
DR. MÓZES DÓRA NIKOLETTA.....	246
HADNAGY ESZTER.....	248
CSÁKVÁRI ÉVA.....	251
NÉMETHI ZSÓFIA	258
TAPOLCZAY – KISS JÁNOS	265
NÉMETH SZILVIA.....	267

IMPRESSZUM

A kötet címe: Az írás is beszéd

Kiadás éve: 2022.

Kiadó: Kék-Fehér Könyvkiadó (Pápa)

Felelős kiadó, szerkesztő: **RÁTZ OTTÓ**, Magyar
Köztársasági Bronz Érdemkereszt-díjas
mesterpedagógus, szaktanácsadó, szerkesztő, igazgató

Nyomdai munka: PALATIA Nyomda és Kiadó Kft.

A kötet kereskedelmi forgalomba nem kerül!

ISBN: 978-615-81984-2-4